

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ- ГАБРОВО

ОТЧЕТ

НА РЕКТОРА

НА ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ГАБРОВО

ЗА ПЕРИОДА НА МАНДАТА

(ДЕКЕМВРИ 2019 - ДЕКЕМВРИ 2023 ГОДИНА)

**ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ
ГАБРОВО**

О Т Ч Е Т

НА РЕКТОРА

НА ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ГАБРОВО

ЗА ПЕРИОДА НА МАНДАТА

(ДЕКЕМВРИ 2019 – ДЕКЕМВРИ 2023 ГОДИНА)

2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ	4
2 УЧЕБНА ДЕЙНОСТ	5
2.1. Обща характеристика	5
2.2. Обучение на студенти	5
2.3. Обучение на докторанти	17
2.4. Обучение на чуждестранни студенти	18
2.5. Департамент за езиково и специализирано обучение	19
2.6. Електронно и дистанционно обучение	20
2.7. Квалификационна дейност и професионално обучение	22
2.8. Университетска библиотека	23
2.9. Изводи и препоръки	25
3. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНА И ПРИЛОЖНА ДЕЙНОСТ	28
3.1. Научноизследователска дейност	28
3.2. Публикационна и издателска дейност	32
3.3. Научно-приложна и приложна дейност	34
3.4. Участие на ТУ-Габрово в сдружения с фирми и организации	37
3.5. Изводи и препоръки	38
4. АКАДЕМИЧЕН СЪСТАВ	39
4.1. Състояние и развитие на академичния състав	39
4.2. Изводи и препоръки	41
5. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА	41
5.1. Участие в международни образователни и научноизследователски програми	42
5.2. Национални програми, съфинансирани от Европейския социален фонд	49
5.3. Двустранно сътрудничество	49
5.4. Командировки в чужбина и участие в международни научни форуми	50
5.5. Участие в международни асоциации	51
5.6. Кариерен център	51
5.7. Център по предприемачество	55
5.8. Популяризиране на ТУ-Габрово	56
5.9. Изводи и препоръки	57
6. АКРЕДИТАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО	58
6.1. Акредитация	58
6.2. Система за управление на качеството	62
6.3. Изводи и препоръки	64
7. АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	65
7.1. Административна дейност	65
7.2. Стопанска дейност	68
8. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ	72
9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	77

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В съответствие с изискванията на Закона за висшето образование (ЗВО) в *Отчета на Ректора на Технически университет – Габрово за периода на мандата (декември 2019 – декември 2023 година)* са отразени резултатите от изпълнението на *Мандатната програма на ръководството на Технически университет – Габрово (ТУ-Габрово) за периода 2019 – 2023 година*, приета с решение на Академичния съвет от 14.04.2020 година (Протокол № 7). Стратегическата цел в *Мандатната програма* е: ***Устойчиво развитие и утвърждаване на Технически университет – Габрово като водещ изследователски университет за подготовка на висококвалифицирани кадри и провеждане на научни изследвания, отговарящи на европейските стандарти, потребностите на индустрията и дигиталното общество и заемащ значимо място на картата на образователната и научната инфраструктура в България.***

Основните приоритети в развитието на Университета са:

- *Утвърждаване на Технически университет - Габрово като водещ изследователски университет в рамките на Европейска университетска мрежа.*
- *Съвместяване на традиции и иновации в образователния процес и научноизследователската дейност. Достигане на европейски стандарти в областта на обучението на студенти и докторанти.*
- *Осигуряване на високо качество на образованието посредством прилагането на нови и иновативни подходи за обучение и използване на образователни ресурси, информационни и комуникационни технологии.*
- *Разширяване на дела на дигиталните технологии в образователния процес и научно-изследователската дейност. Създаване на работещ/и модел/и на „Индустрия 4.0”.*
- *Развитие на специалностите, по които се провежда обучение в Технически университет – Габрово, и издигане на тяхната роля и значимост.*
- *Развитие на системата за кандидатстудентски прием в съответствие с пазарните принципи на конкурентната среда в образователния пазар, при сътрудничество със средните училища и партньорите от бизнеса и с активно участие на студенти, докторанти, преподаватели и служители.*
- *Интегриране на научната и иновационната инфраструктура в Технологичен парк на ТУ-Габрово.*
- *Развитие на основните звена на ТУ-Габрово при прилагане на последователна политика за повишаване квалификацията, мотивацията, компетентността и научното израстване на академичния състав.*
- *Стимулиране и финансиране на публикационната дейност в реферирани издания и регистрирането на обекти на интелектуална собственост.*
- *Европейска интеграция и международно сътрудничество с широк спектър от партньори в рамките на двустранни и многостранни договорености, проекти и инициативи.*
- *Планиране, организиране и отчитане на всички дейности при спазване на принципите за академичност и етичност.*
- *Стимулиране на творческата активност и участието на студентите в академичния живот на Университета.*
- *Осигуряване на ефективно управление и финансова стабилност на Университета. Подобряване на финансово-счетоводното и административното обслужване.*

- *Разширяване на системата за финансово стимулиране на академичния състав за високи научни резултати и повишаване на материалния статус на работещите в Университета.*
- *Модернизирани и разширяване на материалната база на ТУ-Габрово с цел подобряване на качеството на обучение и на научноизследователска работа на преподавателите, студентите и докторантите. Изграждане на атрактивна социална среда, осигуряваща съвременни условия за обучение и труд.*
- *Институционална и програмна акредитация на професионалните направления и докторските програми.*

Представените резултати в *Отчета на Ректора на Технически университет – Габрово за периода на мандата (декември 2019 – декември 2023 година)* са постигнати с активното участие на цялата академична общност - преподаватели, студенти и докторанти, както и на административния персонал.

При управлението на ТУ-Габрово са спазвани изискванията на действащото законодателство и решенията на колективните органи за управление.

2. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

2.1. Обща характеристика

Учебната дейност е организирана в съответствие с изискванията на ЗВО, *Правилника за дейността на Технически университет – Габрово*, *Правилника за организация на учебната дейност (ПОУД)*, *Правилника за натрупване и трансфер на кредити* и *Правилника за приемане и обучение на докторанти в Технически университет – Габрово*. Обучението се провежда в основните звена на ТУ-Габрово – факултет „Електротехника и електроника” (ФЕЕ), факултет „Машиностроене и уредостроене” (ФМУ), факултет „Стопански” (ФС), Технически колеж – Ловеч (ТК-Ловеч) и Департамент за езиково и специализирано обучение (ДЕСО).

Въпросите, свързани с учебната дейност и кандидатстудентския прием, са обсъждани периодично на заседания на съветите на основните звена, както и на заседания на Академичния съвет (АС) на ТУ-Габрово. През мандатния период пред Академичния съвет са докладвани и отчетите за дейността на Центъра за следдипломна квалификация (ЦСДК), Центъра за професионално обучение (ЦПО) и на Центъра за електронно и дистанционно обучение (ЦЕДО). Отчетите за работата на ДЕСО и на Университетската библиотека са включени в *Годишните доклади на Ректора за състоянието на ТУ-Габрово*.

2.2. Обучение на студенти

През мандатния период декември 2019 – декември 2023 година в ТУ-Габрово е проведено обучение на студенти в осем акредитирани професионални направления (3.4 Социални дейности, 3.7 Администрация и управление, 3.8 Икономика, 5.1 Машинно инженерство, 5.2 Електротехника, електроника и автоматика, 5.3 Комуникационна и компютърна техника, 5.6 Материали и материалознание и 5.13 Общо инженерство) по 6 специалности в образователно-квалификационна степен (ОКС) „професионален бакалавър”, редовна форма на обучение (РО), 25 специалности в ОКС „бакалавър”, РО и задочна форма на обучение (ЗО) и 28 специалности в ОКС „магистър”, РО, ЗО и дистанционна форма на обучение (ДФО).

Учебните занятия са провеждани в съответствие с приетите от АС графици, съгласно учебните планове, учебните програми и разписите на учебния процес.

Средногодишният брой на записаните и обучавани студенти във всички специалности и форми на обучение е 2871, от които 2673 в ТУ-Габрово и 198 в ТК- Ловеч (*Таблица 2.1*).

Таблица 2.1. Записани и обучавани студенти, брой

Учебна година	ФЕЕ	ФМУ	ФС	ТУ-Габрово	ТК-Ловеч	ОБЩО
2019/2020	1208	969	629	2806	226	3032
2020/2021	1246	955	419	2620	213	2833
2021/2022	1380	993	384	2757	188	2945
2022/2023	1194	835	479	2508	165	2673

Основните задачи, свързани с осигуряване на качеството на учебния процес, са:

- Планиране и организация на учебния процес за всички специалности и форми на обучение. Актуализация на вътрешнонормативните документи, свързани с неговата организация и провеждане.
- Адаптиране на съществуващите специалности и разкриване на нови специалности, съобразени с изискванията на бизнеса и пазара на труда, интересите на студентите, тенденциите в развитието на професиите, както и с квалификацията на академичния състав.
- Приемане на нова и актуализиране на съществуващата учебна документация за обучение на студентите в ОКС „професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър” в съответствие с опита и традициите в обучението, изискванията на потребителите на кадри и желанията на обучаваните студенти.
- Развитие и усъвършенстване на системата за кандидатстудентски прием според тенденциите на образователния пазар. Разширяване на образователния маркетинг и създаване на възможности за привличане на български и чуждестранни кандидат-студенти.
- Създаване на условия за повишаване на мотивацията на студентите чрез приложение на съвременни технологични решения в образователния процес, модернизирани на материалната и информационната база, организация, провеждане и развитие на бизнес-ориентираното обучение в съответствие с *Правилника за организация на учебната дейност* и провеждане на практическо обучение в реална работна среда на база на сключени договори с външни организации.
- Непрекъснато следене на изпитното състояние на студентите и създаване на условия за своевременно полагане на изпитите по всички дисциплини.
- Адаптиране на студентите от първи курс. Създаване на възможности за допълнителна подготовка по математика и утвърждаване на ролята на груповите ръководители.
- Усъвършенстване и прилагане на системата за оценяване на знанията и уменията на студентите, като се постави акцент върху самостоятелната работа и текущия контрол по време на семестъра.
- Развитие на дистанционната форма на обучение за специалностите в ТУ-Габрово.
- Поддържане на високо ниво на компетентност, ангажираност и мотивираност на академичния състав и на административното обслужване на учебния процес.
- Използване на възможностите на Университетската информационна система (УИС) за оценяване на качеството на преподаване и обективността на оценяване на знанията.
- Съвместно обучение с чуждестранни университети в ОКС „бакалавър” и „магистър” за получаване на двойни дипломи и в образователната и научна степен „доктор”.
- Развитие на продължаващото обучение чрез формите на следдипломната квалификация и на професионалното обучение.

Във връзка с изпълнение на тези задачи са реализирани следните дейности:

- ✓ Ежегодно са разработвани, приемани и публикувани *График на учебния процес за студентите от ОКС „професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър”,* редовна и задочна форма на обучение и учебен разпис за всеки семестър за всички специалности и форми на обучение, който предоставя условия за съчетаване на аудиторната заетост на студентите с възможностите за самостоятелна работа.
- ✓ Приети са *Нормативи за натовареност на академичния състав за учебните 2021-2022, 2022-2023 и 2023-2024 години,* включващи нормативи за задължителна учебна (аудиторна и извънаудиторна) натовареност и часове за научна и публикационна дейност.
- ✓ Обучението на студентите през част от мандатния период (през летния семестър на учебната 2019/2020 г. и през 2020/2021 г. и 2021/2022 учебна година) е организирано в съответствие с епидемичната обстановка в страната. Учебните занятия са провеждани от разстояние, с използване на средствата на информационните и комуникационните технологии (в среда на Microsoft Teams) или хибридно, с присъствени лабораторни упражнения. От страна на преподавателите са прилагани съвременни технологични решения в образователния процес, увеличен е обемът на електронните учебни материали и е осигурена връзка с външни ресурси и бази данни за модернизирание на учебната и технологичната среда. Семестриалното и сесийното оценяване са провеждани както присъствено, така и със средствата на информационните и комуникационните технологии в съответствие с формите, предвидени в учебните планове и програми.
- ✓ Актуализирани са основни вътрешнонормативни документи, свързани с учебната и квалификационната дейност – *Правилник за организация на учебната дейност, Правилник за приемане на студенти в Технически университет – Габрово, Методически указания за учебна документация в ТУ–Габрово, Правила за оценяване на знанията и уменията на студентите в Технически университет – Габрово, Правилник за устройството и дейността на Департамента за езиково и специализирано обучение в Технически университет – Габрово, Правилник за дейността на Университетската библиотека при ТУ-Габрово, Правилник за устройството и дейността на Центъра за следдипломна квалификация към ТУ-Габрово, Правилник за устройството и дейността на Центъра за професионално обучение към ТУ-Габрово, Правилник за признаване на придобито висше образование, образователна и научна степен „доктор“ и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища в Технически университет – Габрово.* Приети са *Правилник за устройството и дейността на Центъра за електронно и дистанционно обучение в ТУ-Габрово, Правилник за организиране и провеждане на дистанционна форма на обучение в Технически университет – Габрово и Правила за придобиване на професионално-квалификационни степени от учители, директори и други педагогически специалисти.*
- ✓ В съответствие с пазарните изисквания и потребностите на бизнеса от специалисти с определена квалификация са актуализирани предлаганите специалности за ОКС „професионален бакалавър“, „бакалавър” и „магистър”. Разкрити са 5 нови специалности – една специалност („Автомобилна мехатроника”) в ОКС „професионален бакалавър“, две специалности („Комуникационни технологии и киберсигурност” и „Дигитална администрация”) в ОКС „бакалавър” и две специалности („Софтуерно и компютърно инженерство” и „Индустриален мениджмънт“) в ОКС „магистър”, по които е организирано и проведено обучение на студенти. От учебната 2019/2020 година в Университета се провежда обучение и по 5 нови специалности в ОКС „бакалавър”- „Софтуерно и компютърно инженерство”, „Автоматика, роботика и компютърни управляващи системи”, „Промислена и автомобилна електроника”, „Компютърен дизайн” и „Техническа безопасност”,

разкрити през 2019 година, както и по преименуваната специалност „Индустриални топлинни и газови системи”, ОКС „бакалавър”.

- ✓ Разработена е и е приета нова учебна документация (квалификационни характеристики в съответствие с нива 6 (поднива 6А и 6Б), 7 и 8 на Националната квалификационна рамка на Република България, учебни планове и учебни програми) на:
 - двадесет и седем специалности в ОКС „магистър“ (РО, ЗО и ДФО), от които 7 специалности в професионално направление (ПН) 5.1 Машинно инженерство („Компютърни технологии в машиностроенето“, „Мехатроника“, „Машиностроене и уредостроене“, „Текстилна техника и технологии“, „Отоплителна, вентилационна, климатична и газова техника“, „Хидравлична и пневматична техника“ и „Вентилационна и климатична техника“), 5 специалности в ПН 5.2 Електротехника, електроника и автоматика („Автоматика, информационна и управляваща техника“, „Автомобилна електроника“, „Електроника“, „Електроенергетика и електрообзавеждане“ и „Оптоелектроника и лазерна техника“), 2 специалности в ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника („Комуникационна техника и технологии“ и „Компютърни системи и технологии“), една специалност в ПН 5.6 Материали и материалознание („Технология на материалите и материалознание“), 8 специалности в ПН 5.13 Общо инженерство („Компютърен дизайн в индустрията“, „Безопасност на труда“, „Индустриално инженерство“, „Отопление, вентилация и климатизация на индустриални обекти“, „Техника и технологии за опазване на околната среда“, „Мениджмънт на индустриалното предприятие“, „Иновационен и инвестиционен мениджмънт в индустрията“, „Опазване на околната среда и устойчиво развитие“), 2 специалности в ПН 3.4 Социални дейности („Социални дейности“, „Социална работа и европейски политики“) и 2 специалности в ПН 3.7 Администрация и управление („Стопанско управление” с 3 магистърски програми - „Управление на човешките ресурси“, „Управление на бизнеса“, „Управление на проекти“; „Публична администрация”);
 - пет нови специалности - „Автомобилна мехатроника”, ОКС „професионален бакалавър“ в ПН 5.1 Машинно инженерство, „Комуникационни технологии и киберсигурност”, ОКС „бакалавър“ и „Софтуерно и компютърно инженерство”, ОКС „магистър“ в ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника и „Дигитална администрация”, ОКС „бакалавър“ и „Индустриален мениджмънт“, ОКС „магистър“ в ПН 5.13 Общо инженерство;
 - девет нови съвместни специалности във връзка с реализацията на проекти по процедура „Модернизация на висшите училища“, Приоритетна ос 2 „Образование и учене през целия живот” на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” 2014 – 2020 г. (ОП НОИР) с Великотърновски университет (ВТУ) „Св. Св. Кирил и Методий“, Лесотехнически университет – София (ЛТУ), Технически университет – София (ТУ-София), Технически университет – Варна (ТУ-Варна), Химикотехнологичен и металургичен университет – София (ХТМУ), Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Бургас, от които една специалност „Интелигентни транспортни системи“, ОКС „бакалавър“ в ПН 5.2 Електротехника, електроника и автоматика и осем специалности в ОКС „магистър” - „Социални иновации и социални политики“ в ПН 3.4 Социални дейности, „Мебелна индустрия 4.0“ и „Инженерство в околната среда“ в ПН 5.13 Общо инженерство, „Повърхностно обработване на инженерни материали (Surface Engineering)” в ПН 5.6 Материали и материалознание, „Прецизно земеделие“ с включени дисциплини от специалности в ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника, „Интелигентни градове (Smart Cities)“, „Интелигентни системи за дома, офиса и медицината“ и „Интелигентно производство на електрическа енергия“ в ПН 5.2 Електротехника, електроника и автоматика;

- три нови докторски програми - „Инженерна екология“ и „Техника на безопасност на труда“ в ПН 5.13 Общо инженерство и „Организация и управление на социалните дейности“ в професионално направление 3.4 Социални дейности, във връзка с подготовката на документация за програмна акредитация.
- ✓ Периодично е актуализирана учебната документация на специалности в ОКС „професионален бакалавър“, „бакалавър“ и „магистър“ и на докторски програми, като са взети предвид изискванията на потребителите на кадри, студентите и докторантите. Приети са:
 - актуализирани квалификационни характеристики и учебни планове на специалност „Мехатроника“, ОКС „магистър“;
 - актуализирани учебни планове на 15 специалности, от които 6 специалности в ОКС „професионален бакалавър“ („Машиностроене“, „Автомобилно машиностроене“, „Текстилна техника и технологии“, „Електротехника“, „Компютърни системи и технологии“ и „Автомобилна мехатроника“), редовна форма на обучение; 5 специалности в ОКС „бакалавър“ („Технология на материалите и материалознание“, „Индустириален мениджмънт“, „Стопанско управление“, „Комуникационни технологии и киберсигурност“ и „Публична администрация“), редовна и задочна форма на обучение; 4 специалности в ОКС магистър („Стопанско управление“, магистърска програма „Управление на проекти“, редовна, задочна и дистанционна форма на обучение, „Социална работа и европейски политики“ – редовна, задочна и дистанционна форма на обучение, „Технология на материалите и материалознание“, редовна и задочна форма на обучение и „Опазване на околната среда и устойчиво развитие“, редовна и задочна форма на обучение;
 - актуализиран *Групов учебен план за подготовка на докторанти.*
- ✓ Приети са нови учебни планове за подготвително обучение на специалности „Хидравлична и пневматична техника“, „Вентилационна и климатична техника“, „Машиностроене и уредостроене“, „Индустириално инженерство“, „Отопление, вентилация и климатизация на индустриалните обекти“, „Мениджмънт на индустриалното предприятие“ и „Иновационен и инвестиционен мениджмънт в индустрията“, ОКС „магистър“, редовна и задочна форма на обучение.
- ✓ Приети са квалификационни характеристики и учебни планове за следдипломна квалификация на 8 нови специалности в Центъра за следдипломна квалификация.
- ✓ В съответствие с *Правилника за организация на учебната дейност* и *Концепцията за развитие на бизнес-ориентирано обучение в Технически университет – Габрово* е организирано и проведено бизнес-ориентирано обучение, което съчетава теоретична и практическа подготовка, съвместно с фирми „Аркус“ АД – град Лясковец, „Хилцингер-полирни технологии“ ООД – град Горна Оряховица, „Хамбургер България“ (град Севлиево), „Хитачи Енерджи България“ ЕООД (град Севлиево), АЕЦ „Козлодуй“, „Кремък“ ЕООД (град Стара Загора), „Прогрес“ АД (град Стара Загора), „Оскар Рюег България“ (град Стара Загора), „Зюдволе Груп Италия“ АД – Клон Булсафил (град Пловдив), „Оптикоелектрон“ (град Панагюрище), „Алуком“ ЕООД и „Илинден“ АД (град Плевен), „Калинел“ ЕООД (град Троян), ТЕСИ ООД (град Шумен), „Цератицит България“ АД (град Габрово), „Импулс“ АД (град Габрово), община Копривщица и община Обзор по специалности „Компютърни технологии в машиностроенето“, „Мехатроника“, „Автоматика, роботика и компютърни управляващи системи“, „Електроенергетика и електрообзавеждане“, „Промислена и автомобилна електроника“, „Технология на материалите и материалознание“, „Дизайн, техника и технологии в текстила“, „Индустириален мениджмънт“ и „Техническа безопасност“. При тази форма на организация на обучението през мандатния период са обучавани 598 студенти.

- ✓ Създадени са условия за допълнително явяване и успешно полагане на изпитите от студентите по всички учебни дисциплини:
 - по предложение на студентите, съгласувано с преподавателите, за всяка редовна изпитна сесия от сектор „Учебна дейност” се изработва календарен график за изпитите по групи, който се утвърждава от Ректора (чл.22, ал 2 от ПОУД);
 - ликвидационната сесия е през месец юли, непосредствено след поправителната сесия;
 - въведена е есенна изпитна сесия за студентите, участващи в международни бригади;
 - удължена е с два месеца лятната изпитна сесия на студентите от задочна форма на обучение, като е предоставена възможност за по-голям брой явявания на изпити;
 - определени са допълнителни дати за явяване на изпити по всички учебни дисциплини по време на семестъра.
- ✓ Увеличена е ролята на груповите ръководители, особено на тези на първи и втори курс. В учебния разпис са заложи ежеседмични срещи със студентите с продължителност 30 минути за решаване на възникнали проблеми и поставяне на въпроси.
- ✓ Организирано е подготвително обучение по математика за студентите от първи курс, обучаващи се в инженерните специалности. На всеки първокурсник е предоставен „Пътеводител на първокурсника”, съдържащ информация за организацията на учебния процес, административното обслужване, правата и задълженията на студентите.
- ✓ Предоставени са възможности за факултативно обучение по различни дисциплини.
- ✓ Организирана е и е реализирана електронна заверка на семестъра. При изпитване на студентите са използвани електронни протоколи. Намален е документооборотът на хартиен носител и при попълване на форми 2 (индивидуален план) и 4 (индивидуален отчет) за учебна натовареност на академичния състав.
- ✓ Разширен е образователният маркетинг и са създадени условия за привличане на български и чуждестранни студенти:
 - изготвени са рекламни материали – календари; плакати; кандидатстудентски справочници; рекламни брошури и флаери на български, руски, румънски и турски език;
 - прилагат се гъвкави форми за прием на студенти - провеждане на състезания в средните училища, резултатите от които са със статут на кандидатстудентски изпит; сключване на предварителни договори за класиране в избрана специалност; провеждане на предварителни изпити в ТУ-Габрово и в други региони на страната; организиране на дни на отворените врати; прилагане на системата за on-line подаване на документи и полагане на кандидатстудентски изпит;
 - подобрена е организацията при провеждане на кандидатстудентската кампания (КСК) по отношение на работата със средните училища и фирмите, провеждането на конкурсните изпити, проверката на изпитните работи, обявяването на резултатите, приемането на кандидатстудентски документи и записването на приетите студенти;
 - Университетът е представен по време на Информационните дни на българското висше образование, проведени в Украйна и Молдова. Осъществени са срещи с преподаватели, директори на училища и ръководители на образованието в град Чорлу (Република Турция), като е популяризирано решението на Съвета за висше образование на Турция (ЙОК) за признаване на дипломите за висше образование, издадени от ТУ-Габрово.

2.2.1. Прием и обучение в образователно-квалификационна степен „бакалавър”

Кандидатстудентските кампании за прием на студенти в специалностите от ОКС „бакалавър” през мандатния период са организирани и провеждани в съответствие със ЗВО и *Правилника за приемане на студенти в Технически университет – Габрово*. Планирането и реализацията им са извършвани на базата на анализ на резултатите от предходни години и са съобразени с демографските реалности и с изискванията на пазара на труда. Характерни за мандатния период са неблагоприятната демографска ситуация в страната и острата конкуренция с останалите университети по време на КСК.

Съотношението между планирания и действителния брой на кандидат-студентите за ТУ-Габрово общо в двете форми на обучение по години е показано в *Таблица 2.2*. От данните се вижда, че независимо от положените усилия в КСК, ролята на демографския проблем е определяща – броят на кандидатстващите за едно място от обявения прием през мандатния период варира в малък диапазон – от 1,1 до 1,3.

Таблица 2.2. Кандидатстудентски прием в ОКС „бакалавър”

Учебна година	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Държавен план, брой студенти/Брой приети и записани студенти	641+50 пл./ 600+19 пл.	639+40 пл./ 550+34 пл.	619+40 пл./ 506+ 4 ПМС 103+37 пл.	610+11пл./ 586+24 пл.
Кандидат-студенти, брой	833	679	633	716
Кандидати за 1 място, брой	1,3	1,1	1,2	1,2

Държавният план-прием на студенти и изпълнението му в двете форми на обучение по години, по факултети и за Университета са дадени в *Таблицы 2.2* и *2.3*. За мандатния период изпълнението е, както следва: за учебната 2020/2021 година – 92,5% за РО и 85,4% за ЗО; за учебната 2021/2022 година – 83,5% за РО и 89,6% за ЗО; за учебната 2022/2023 година – 92,2% за РО и 79,9% за ЗО; за учебната 2023/2024 година – 100,5% за РО и 94,7% за ЗО. Най-голям е броят на приетите студенти от областите Габрово, Стара Загора, Велико Търново, Плевен, Пловдив и Враца. Нараства интересът към бизнес-ориентираното обучение. Относителният дял на приетите студенти, които се обучават при тази форма на организация на учебния процес, е: 17,9% през учебната 2020/2021 година; 11,3% през учебната 2021/2022 година; 23,8% през учебната 2022/2023 година; 24,8% през учебната 2023/2024 година.

Таблица 2.3. Изпълнение на държавния план за прием на студенти в ОКС „бакалавър”

Учебна година	ФЕЕ		ФМУ		ФС		ТУ-Габрово	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2020/2021	205/ 190	129/ 125+3 пл.	143/ 129	86/ 80+2 пл.	63/ 61	15+50 пл./ 15+14 пл.	411/ 380	230+50 пл./ 220+19 пл.
2021/2022	203/ 166	134/ 129+1 пл.	137/ 113	88/ 70+3 пл.	61/ 56	16+40 пл./ 16+30 пл.	401/ 335	238+40 пл./ 215+34 пл.
2022/2023	185/159+ 4 ПМС 103	136/ 103+7 пл.	132/ 116	89/ 50+1 пл.	57/ 66	20+40 пл./ 12+29 пл.	374/341+ 4 ПМС 103	245+40 пл./ 165+37 пл.
2023/2024	173/ 178+1 пл.	125/ 128+4 пл.	140/ 126	90/ 68+2 пл.	62/ 72	20+11 пл./ 14+17 пл.	375/ 376+1 пл.	235+11 пл./ 210+23 пл.
Държавен план, брой студенти/Брой приети и записани студенти в ТУ-Габрово								

Учебният процес на студентите от ОКС „бакалавър” е планиран и организиран на база на действащите учебни планове и приетия от АС *График на учебния процес*.

Справка за броя и студентското състояние на обучаваните студенти в ОКС „бакалавър” по години, основни звена и форми на обучение е представена в *Таблица 2.4*.

Броят на обучаваните студенти в ОКС „бакалавър” през мандатния период е намалял с 15,9% (с 5% за РО и с 26,6% за ЗО). За ФЕЕ броят на обучаваните студенти се е увеличил с 3,5%, за ФМУ и за ФС е намалял съответно с 13% и с 43,8%.

Намаляването на броя на обучаваните студенти се дължи на:

- Прилагането на *Постановление № 64 за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления*, във връзка с което е намален приемът в специалностите от област 3. Социални и стопански науки и не е реализиран прием в специалности „Икономика на търговията“ и „Публична администрация“, редовна и задочна форма на обучение.

- Прекъсване поради слаб успех и незаверен семестър и отказване на голям брой студенти още в първи курс, въпреки провеждането на подготвително обучение и дейността на груповите ръководители. Причина за значителния брой прекъснали и отстранени студенти са липсата на мотивация и формирани навици за работа на студентите, както и недостатъчната подготовка от средния курс. Проблем са малката посещаемост на лекции и недостатъчната подготовка на студентите за провеждане на лабораторни и семинарни упражнения. Новоприетите студенти трудно се адаптират към учебната работа в Университета, липсват им опит и навици за учене и организиране на самостоятелната работа.

Таблица 2.4. Студентско състояние в ОКС „бакалавър” по основни звена

Учебна година	Обучавани (Записани)		Прекъснали		Отстранени		Дипломирани	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
ФЕЕ								
2019/2020	532	403	74	72	5	4	75/46*	66/42*
2020/2021	578	410	89	74	3	0	71/52*	80/50*
2021/2022	582	438	40	25	14	1	107/54*	93/34*
2022/2023	546	402	53	34	8	8	96/73*	72/47*
ФМУ								
2019/2020	413	387	22	22	12	1	51/35*	65/57*
2020/2021	452	351	31	22	2	-	83/37*	131/69*
2021/2022	452	304	37	9	2	-	110/75*	82/60*
2022/2023	403	261	21	11	3	1	81/61*	58/47*
ФС								
2019/2020	242	269	25	8	2	0	55/47*	72/65*
2020/2021	206	213	9	9	0	2	41/35*	59/51*
2021/2022	204	180	22	14	3	2	43/25*	47/30*
2022/2023	203	144	14	16	3	1	32/24*	32/27*
*Студенти, дипломирани в срока на обучение								

През мандатния период е налице намаляване на броя на прекъсналите студенти с 36% (с 35% за РО и с 13,3% за ЗО), съответно с 24,3% за ФЕЕ, с 50,6% за ФМУ и с 45% за ФС. Условия за това създават: обучението по приетите в съответствие с мнението на студентите и потребителите на кадри учебни планове и учебни програми с намалена аудиторна заетост и увеличен относителен дял на извънаудиторната заетост и практическото обучение; провеждането на бизнес-ориентирано обучение, което създава условия за повишаване на мотивацията на студентите; прилагането на еднакви критерии за оценяване на знанията и уменията на студентите в съответствие с *Правилата за оценяване на знанията и уменията на студентите в Технически университет – Габрово*; работата на груповите ръководители и засилената индивидуална работа със студентите; актуализацията на съдържанието на учебния материал; прилагането на интерактивни методи на обучение; публикуването на електронни материали и ресурси във виртуалната библиотека.

Показатели за оценяване на качеството на обучение в ТУ-Габрово са броят на дипломираните в срока на обучение студенти, изпитното състояние на студентите и техният среден успех.

През мандатния период са се дипломирали 1702 студенти, от които 845 студенти в редовна форма на обучение и 857 – в задочна форма. Във ФЕЕ са се дипломирали 660 студенти (349 студенти в РО и 311 – в ЗО), във ФМУ – 661 студенти (325 студенти в РО и 336 – в ЗО) и във ФС – 381 студенти (171 студенти в РО и 210 – в ЗО). Броят на дипломираните се студенти в срока на обучение е 564 (66,7%) в РО и 579 (67,6%) в ЗО. Съотношението между броя на дипломираните в срока на обучение студенти и записаните през последната година на следване е важен показател в Рейтинговата система на висшите училища в България и се приема като критерий за оценка на качеството на подготовка на студентите. Броят на дипломираните студенти в ОКС „бакалавър” определя броя на потенциалните кандидати за обучение в ОКС „магистър”, а оттам и изпълнението на държавния план за прием на студенти в тази образователно-квалификационна степен.

Справка за средния успех на студентите от ОКС „бакалавър” по години, основни звена, курсове и форми на обучение е представена в *Таблица 2.5*.

Таблица 2.5. Среден успех на студентите от ОКС „бакалавър”

Учебна година	Курс	I		II		III		IV	
	Основно звено	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2019/2020	ФЕЕ	4,34	4,03	4,12	4,04	3,96	3,96	4,15	4,10
	ФМУ	4,69	4,32	4,54	4,16	4,63	4,46	4,59	4,25
	ФС	4,26	4,33	4,76	4,58	4,95	4,92	4,15	5,04
2020/2021	ФЕЕ	4,33	4,37	4,15	4,11	3,90	3,95	4,32	4,27
	ФМУ	4,47	4,40	4,62	4,33	4,90	4,62	4,65	4,54
	ФС	3,16	3,46	3,61	3,67	4,47	4,93	4,48	4,57
2021/2022	ФЕЕ	4,42	4,36	4,29	4,21	4,23	3,78	4,30	4,33
	ФМУ	4,59	4,42	4,53	4,18	4,90	4,54	4,71	4,37
	ФС	3,77	3,65	3,73	3,55	3,96	4,00	4,35	4,11
2022/2023	ФЕЕ	4,21	3,90	4,18	3,96	3,86	3,81	4,17	4,18
	ФМУ	4,44	4,27	4,39	4,27	4,84	4,68	4,81	4,65
	ФС	4,17	4,25	4,45	4,38	4,40	4,58	4,55	4,54
ТУ-Габрово		4.24	4.15	4.28	4.12	4.42	4.35	4.44	4.41

Средният успех на студентите в редовна форма на обучение по курсове и основни звена е приблизително еднакъв с този на студентите в задочна форма на обучение. Във ФЕЕ той е в границите от 3,78 до 4,42 , във ФМУ – от 4,16 до 4,90, а във ФС – от 3,16 до 5,04. Сравняването на средния успех на студентите по основни звена показва, че разликите са минимални, т.е. мотивацията на студентите за усвояване на преподавания материал е приблизително еднаква, независимо от заявените желания при кандидатстване, разликите във входящите балове и записаните специалности.

Учебният процес в ТУ-Габрово като цяло е реализиран от преподаватели на основен трудов договор при спазване на изискванията на ЗВО. В Таблица 2.6 са представени данни за учебната натовареност на академичния състав по основни звена и общо за Университета.

Таблица 2.6. Годишна учебна натовареност на академичния състав на ТУ-Габрово

Учебна година	Брой преподаватели	Общ брой часове	Брой наднормени часове	Хонорувани преподаватели	
				Преподаватели, брой	Часове, брой
ФЕЕ					
2019/2020	46	27 039	10 227,4	11	1898,7
2020/2021	50	27 563,8	11 088,4	7	1254,4
2021/2022	49	42 121,1*	21 403,1	18	2273,8
2022/2023	50	46 190,6*	24 832,9	14	2075,81
ФМУ					
2019/2020	44	25 973,2	9849,2	5	846,6
2020/2021	41	26 867,8	9394,2	10	2983,3
2021/2022	45	36 951,9*	18 407,2	7	2295,2
2022/2023	45	41 564,6*	23 248,6	6	1022,1
ФС					
2019/2020	37	22 242,6	8577,3	11	2160,8
2020/2021	32	22 144,1	10 887,4	10	2058,2
2021/2022	30	22 585,5*	10 914,2	7	773,5
2022/2023	28	19 210*	7740,4	4	492,75
ДЕСО					
2019/2020	13	5809,7	699,2	0	0
2020/2021	11	5948,6	934,6	0	0
2021/2022	11	5853,5*	566,9	0	0
2022/2023	13	8118,91*	2292,91	1	155,3
ТУ-Габрово					
2019/2020	140	81 064,5	29 353,1	27	4906,1
2020/2021	134	82 524,2	32 304,6	27	6295,9
2021/2022	135	107 512,0*	51 291,4	32	5342,5
2022/2023	136	115 084,1*	58 114,71	25	3745,96
*В общия брой часове са включени часовете от обучението в ОКС „професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър“ и по 60 часа на преподавател за задължителна извънаудиторна натовареност					

Учебното натоварване на академичния състав е важен показател за учебната дейност, осъществявана в ТУ-Габрово, основните звена и катедрите. То се отчита по приети от АС нормативи. Всички форми за отчитане на учебната натовареност се попълват и обработват автоматично в Университетската информационна система.

2.2.2. Прием и обучение в образователно-квалификационна степен „магистър”

Приемът на студенти в ОКС „магистър” през мандатния период е провеждан по ежегодно приеман от АС на ТУ-Габрово *Календарен график* в две сесии – през месец юли и през месец септември. Той е организиран изцяло от ръководствата на трите факултета, съвместно с профилиращите катедри, които са реализирали всички дейности, свързани с приема – подготовка на изпитните материали, провеждане на изпити, оценяване, класиране и други.

За мандатния период в ОКС „магистър” са приети 1535 студенти, от които 646 в платена форма на обучение. Изпълнението на държавния план-прием на студенти в ОКС „магистър” е, както следва: за учебната 2020/2021 година – 96,5%; за учебната 2021/2022 година – 107,7%; за учебната 2022/2023 година – 80,4%; за учебната 2023/2024 година – 80%.

Обучението в ОКС „магистър” е планирано и организирано на база на действащите учебни планове и приетия от АС *График на учебния процес*. То се извършва от профилиращите катедри. Определяща е ролята на отговорниците за магистърското обучение и на ръководителите на катедри. Те подготвят учебните разписи за редовна и задочна форма на обучение, които са съобразени с разписа за обучение в ОКС „бакалавър” и учебната натовареност на преподавателите и на лабораториите.

Информация за обучаваните студенти в ОКС „магистър” по факултети и форми на обучение е представена в *Таблица 2.7*, а за дипломираните студенти – в *Таблица 2.8*.

Обучаваните студенти в ОКС „магистър” са по-мотивирани, което е условие за качествена подготовка. Средният им успех е представен в *Таблица 2.9*. Стойностите са приблизително с единица по-високи от тези в ОКС „бакалавър”.

Таблица 2.7. Обучавани студенти в ОКС „магистър”, брой

Учебна година	ФЕЕ		ФМУ		ФС		ТУ-Габрово	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2019/2020	134/62*	139/55*	106	63	19	99	259/62*	301/55*
2020/2021	137/72*	121/46*	86	66	14	133/7*	237/72*	320/53*
2021/2022	163/79*	119/45*	97	61	23	116/7*	283/79*	296/52*
2022/2023	117/1*	129/56*	118/9*	53/40*	18	114/44*	253/10*	296/140*

*Брой обучавани студенти, ОКС „магистър”, последен семестър

Таблица 2.8. Дипломирани студенти в ОКС „магистър”, брой

Учебна година	ФЕЕ		ФМУ		ФС		ТУ-Габрово	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2019/2020	52/40*	48/38*	51/45*	18/9*	15/15*	94/83*	118/100*	160/130*
2020/2021	47/35*	23/19*	69/47*	14/4*	13/9*	50/36*	177/154*	100/73*
2021/2022	123/107*	70/60*	89/29*	35/9*	8/6*	58/45*	220/142*	163/114*
2022/2023	62/44*	55/37*	38/14*	28/18*	10/8*	50/45*	110/66*	133/100*

*Брой на дипломираните се в срок студенти

Таблица 2.9. Среден успех на студентите от ОКС „магистър”

Учебна година	ФЕЕ		ФМУ		ФС		ТУ-Габрово	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2019/2020	5,28	5,42	5,11	4,97	4,96	5,46	5,12	5,28
2020/2021	5,32	5,44	5,08	4,95	4,98	5,48	5,13	5,29
2021/2022	5,24	5,38	5,13	4,93	5,04	5,24	5,14	5,18
2022/2023	5,28	5,33	5,09	4,94	5,24	5,36	5,20	5,21

2.2.3. Прием и обучение в образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър”

За изпълнение на държавния план-прием ТК-Ловеч провежда самостоятелна кандидатстудентска кампания. Изпълнението на държавния план-прием на студенти в ОКС „професионален бакалавър” е, както следва: за учебната 2020/2021 година – 95,71%; за учебната 2021/2022 година – 72,2%; за учебната 2022/2023 година – 82,1%; за учебната 2023/2024 година – 65,3%.

Обучението на студенти в ОКС „професионален бакалавър” се провежда в ТК-Ловеч на база на действащите учебни планове и приетия от АС *График на учебния процес*.

Информация за обучаваните студенти и за студентското състояние по години е представена в *Таблица 2.10*, а за учебната натовареност на академичния състав - в *Таблица 2.11*.

Голям е броят на прекъсналите и на отстранените студенти (съответно 14,8% и 25,8% от обучаваните студенти). Малък е броят на дипломираните в срок студенти (приблизително 50% от записаните).

Таблица 2.10. Студентско състояние в ОКС „професионален бакалавър”

Учебна година	Обучавани (Записани)	Прекъснали	Отстранени	Дипломирани
2019/2020	226	32	99	35/24*
2020/2021	213	32	42	40/32*
2021/2022	188	25	23	40/35*
2022/2023	165	28	40	22/19*

*Брой на дипломиралите се в срок студенти

Таблица 2.11. Годишна учебна натовареност на академичния състав на ТК-Ловеч

Учебна година	Брой преподаватели	Общ брой часове	Брой наднормени часове	Хонорувани преподаватели	
				Преподаватели, брой	Часове, брой
2019/2020	8	4241,9	1072,2	6	1157,6
2020/2021	8	6143,6	2246	6	863,7
2021/2022	9	5100,9	1368,2	5	359,2
2022/2023	8	4946	1754	4	580

2.3. Обучение на докторанти

В ТУ-Габрово се провежда обучение на докторанти по 27 акредитирани докторски програми – 14 във ФМУ, 12 във ФЕЕ и една във ФС (акредитирана през 2023 г.).

Обучението на докторантите е една от най-важните дейности, явяваща се индикатор за нивото на научноизследователската работа и предпоставка за развитие на академичния състав. То се провежда в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане, *Правилника за приемане и обучение на докторанти в ТУ-Габрово* и *Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ТУ-Габрово* по утвърдена учебна документация – квалификационна характеристика за всяка докторска програма, *Групов учебен план за подготовка на докторанти в ТУ-Габрово*, индивидуални учебни планове и учебни програми. Индивидуалните планове на докторантите са съгласувани с утвърдения от АС *Групов учебен план*. При провеждане на научни изследвания докторантите използват материално-техническата и информационната база на ТУ-Габрово. Техните разработки се подпомагат финансово със средства от научноизследователски проекти и от държавната субсидия.

Броят на обучаваните през мандатния период докторанти по факултети и години е даден в *Таблица 2.12*, а броят на успешно защитилите и отчислените с право на защита докторанти – в *Таблица 2.13*. Наблюдава се намаляване на броя на обучаваните и на успешно защитилите докторанти. Запазва се и тенденцията за трудно изпълнение на държавния план за прием на докторанти.

От особено значение при обучението на докторантите в ТУ-Габрово е правилното планиране на дейностите в индивидуалните учебни планове, а предпоставки за успешна защита са: поетапното представяне на разработваните дисертационни трудове пред обучаващите катедри и на научни форуми; периодичното докладване на резултати от дисертациите и тяхното обсъждане на научни семинари.

Таблица 2.12. Обучавани докторанти, брой

Година	Основно звено	Форма на обучение			Общо
		Редовна	Задочна	Самостоятелна подготовка	
2020	ФМУ	20	1	-	21
	ФЕЕ	16	8	-	24
	ТУ-Габрово	36	9	-	45
2021	ФМУ	15	4	-	19
	ФЕЕ	14	8	-	22
	ТУ-Габрово	29	12	-	41
2022	ФМУ	13	5	-	18
	ФЕЕ	14	13	2	29
	ТУ-Габрово	27	18	2	47
2023	ФМУ	12	5	-	17
	ФЕЕ	17	14	2	33
	ТУ-Габрово	29	19	2	50

Таблица 2.13. Защитили докторанти и докторанти, отчислени с право на защита, брой

Форма на обучение	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
ФЕЕ				
Редовна	4	4	2	-
Задочна	2	2	1	3
Самостоятелна подготовка	-	-	-	-
Докторанти, отчислени с право на защита	6	6	3	3
Защитили докторанти	1	4	4	2
ФМУ				
Редовна	6	4	4	2
Задочна	-	-	-	1
Самостоятелна подготовка	-	-	-	-
Докторанти, отчислени с право на защита	6	4	4	3
Защитили докторанти	3	2	1	1

2.4. Обучение на чуждестранни студенти

Чуждестранните студенти, обучавани в ТУ-Габрово през мандатния период, са граждани на Германия, Гърция, Македония, Нигерия, Полша, Русия, Сирия, Турция и Украйна (Таблица 2.14). Голяма част от кандидат-студентите, подали документи в Университета, най-вече граждани на държави от Африка и Азия, не успяват да получат български визи поради отказ от Министерство на външните работи. През мандатния период се наблюдава увеличение на броя на записаните в Университета студенти по ПМС 103 и 228 от Украйна и Македония.

С цел привличане на повече чуждестранни студенти за обучение в ТУ-Габрово са извършени следните дейности:

- ✓ предприемане на мерки за въвеждане на програми за обучение на английски език;
- ✓ отпечатване и разпространение на нови рекламни брошури и дипломи на турски, руски и английски език;
- ✓ участие в рекламни кандидатстудентски кампании;
- ✓ актуализиране на сайта на ТУ-Габрово с цел по-лесен достъп до необходимата информация от страна на чуждестранните кандидат-студенти;
- ✓ публикуване на рекламни обяви за ТУ-Габрово в български и турски медии;
- ✓ сключване на нови договори с фирми-посредници, които да набират чуждестранни студенти.

Таблица 2.14. Обучавани чуждестранни студенти, брой

Учебна година	ДЕСО	ТУ-Габрово
2019/2020	1	17
2020/2021	-	19
2021/2022	-	19
2022/2023	2	17

През мандатния период има засилен интерес от страна на чуждестранни граждани към обучение за придобиване на образователната и научна степен „доктор” по предлаганите докторски програми в Университета. Зачислени са 2 докторанти, граждани на Република Гърция и 2 докторанти, граждани на Република Македония.

2.5. Департамент за езиково и специализирано обучение

През мандатния период ДЕСО успешно работи по изпълнение на целите и задачите, заложи в *Правилника за устройството и дейността на Департамента за езиково и специализирано обучение, Мандатната програма на ръководството на Технически университет – Габрово за периода 2019 – 2023 година, Стратегията за управление на риска*, решенията на АС, заповедите на Ректора, граfiците и указанията на Министерството на образованието и науката (МОН).

Департаментът, като основно звено на Университета, функционира в пет направления:

- чуждоезиково обучение на студенти и докторанти;
- продължаващо образование и квалификация на педагогически специалисти;
- езикова и специализирана подготовка на чужденци, кандидатстващи във висшите училища на Република България;
- специализация и квалификация на етнически българи от чужбина;
- физическо възпитание и спорт.

• Направление „Чужди езици”

Направление „Чужди езици” обезпечава задължителното обучение по чужд език (английски, руски и немски) на редовните и задочните студенти от трите факултета на Университета. Проведени са и изпити по чужд език за кандидат-докторанти и изпити от докторантския минимум на докторантите в ТУ-Габрово, както следва:

- за кандидат-докторанти по английски език – 18 изпита;
- за кандидат-докторанти по немски език – 2 изпита;
- за кандидат-докторанти по руски език – един изпит;
- за докторанти по английски език – 23 изпита;
- за докторанти по немски език – 5 изпита;
- за докторанти по руски език – 7 изпита.

• Направление „Продължаващо образование и квалификация на педагогически специалисти”

В това направление се провежда обучение за повишаване на квалификацията (въвеждаща, продължаваща и допълнителна) на педагогически специалисти.

Провеждат се обучение и изпити за присъждане на професионално-квалификационни степени на педагогически специалисти съгласно *Наредба № 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти* и *Правилата за придобиване на професионално-квалификационни степени от учителите, директорите и другите педагогически специалисти*. Осъществява се сътрудничество с организации и институции за реализиране на съвместни проекти и дейности за подготовка и квалификация на педагогически специалисти на национално и международно ниво.

През мандатния период са присъдени професионално-квалификационни степени на 66 педагогически специалисти и е проведено обучение в едногодишна професионално-педагогическа специализация на 47 учители.

• Направление „Езикова и специализирана подготовка за чужденци, кандидатстващи във висшите училища на Република България”

В това направление се осигурява обучението на чуждестранни граждани, кандидат-студенти в 2 семестъра (9 месечен подготвителен курс) по следните учебни дисциплини: „Български език” (650 ч.); „Математика” (200 ч.); избираем предмет („Физика”, „Икономика”, „Информатика” и др.) (150 ч.).

- *Направление „Специализация и квалификация на етнически българи от чужбина“*

В ТУ-Габрово обучението на студенти и преподаватели от българска народност се извършва в изпълнение на *Постановление № 103 от 31.05.1993 г. на Министерския съвет за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина*. Департаментът за езиково и специализирано обучение организира и провежда двуседмични курсове за квалификация на педагогически кадри, както и педагогическа и лингвистична практика на студенти от Украйна, Молдова и Румъния. В учебните програми са включени лекции и упражнения по български език, българска литература, история и култура на България, методика на обучението по български език, история, музика, природо-математически науки и педагогическа практика.

През мандатния период 40 бесарабски българи (30 учители, 5 студенти и 5 ученици) са преминалите двуседмичен курс, а усвоените финансови средства възлизат на 10 360 лева.

- *Направление „Физическо възпитание и спорт“*

В учебните дейности на студентите от ОКС „бакалавър“ са включени 3 форми на обучение:

- задължително обучение по обща спортна подготовка – за студентите от I и II курс – 120 часа;
- спортно усъвършенстване по 5 вида спорт (футбол, лека атлетика, баскетбол, волейбол и бадминтон) – за студентите от I до IV курс – 120 часа;
- факултативно обучение по 4 вида спорт (футбол, фитнес, тенис на маса и аеробна гимнастика) – за студентите от III и IV курс – 120 часа.

Ежегодно се провеждат традиционните за университета спортни празници (зимен и летен) и турнири по футбол, баскетбол, волейбол, бадминтон и фитнес.

Факултативното обучение на студентите от III и IV курс е реализирано със сформирани по желание 16 учебни групи, включващи 658 студенти.

Годишната учебна натовареност на преподавателите от ДЕСО е представена в *Таблица 2.6*.

2.6. Електронно и дистанционно обучение

Центърът за електронно и дистанционно обучение е с предмет на дейност, включващ организация на електронно обучение и на обучение в дистанционна форма на български и чуждестранни граждани за придобиване на образователно-квалификационна степен и за повишаване на квалификацията. Центърът се утвърди като звено, което разширява и развива институционалната среда за дистанционно обучение и извършва периодичен мониторинг и оценка на качеството на провежданото обучение, включително с използване на електронни средства за интелигентен анализ на процеса на обучение

През мандатния период са постигнати следните резултати:

- ✓ Като част от документацията за последваща институционална акредитация на ТУ-Габрово, е разработен и представен в Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) *Доклад-самооценка на средата за провеждане на дистанционно обучение в Технически университет – Габрово*.
- ✓ Акредитирана е за обучение в дистанционна форма специалност „Стопанско управление“, магистърска програма „Управление на проекти“ от професионално направление 3.7 Администрация и управление (Решение на Акредитационния съвет на НАОА от 27.01.2022 г.).
- ✓ Разработени са и са приети от АС нови вътрешнонормативни документи - *Правилник за устройството и дейността на Центъра за електронно и дистанционно обучение в Технически университет – Габрово* и *Правилник за организиране и провеждане на дистанционна форма на обучение в ТУ-Габрово*, включващ нова методология на електронното и дистанционното обучение, критерии за съдържанието на електронни

материали и ресурси и стандарт за провеждане на дистанционна форма на обучение, адаптиран за студенти със специални образователни потребности. Правилниците са разработени в съответствие с *Наредбата за държавните изисквания за организиране на дистанционна форма на обучение във висшите училища* (в сила от 01.09.2021 г.)

- ✓ Приоритетно се финансира разработването на електронни учебни пособия, които се публикуват в Електронното издателство на ТУ-Габрово (<https://epublish.tugab.bg/>); оказва се методическа помощ на авторите при разработването на електронни материали и ресурси; развива се виртуалната библиотека (Univel); разработена е виртуална среда за електронно онлайн изпитване на студенти.
- ✓ Осигурен е достъп на всички преподаватели за създаване на собствени електронни курсове и провеждане на асинхронно електронно и дистанционно обучение, онлайн изпити и други форми за проверка на знанията на студентите в създадената списъчна структура с курсове за ОКС „бакалавър“ и за ОКС „магистър“ в официалната платформа за електронно и дистанционно обучение (<http://dmoodle.tugab.bg>).
- ✓ Във връзка с извънредната епидемична обстановка е създадена организация за провеждане на електронно и дистанционно обучение с участие на всички студенти и преподаватели от ТУ-Габрово посредством платформата за електронно и дистанционно обучение DMoodle и платформата за провеждане на онлайн срещи MS Teams. Създадени са условия за организиране и провеждане на онлайн работни срещи – академични, факултетни и катедрени съвети и други.
- ✓ Осигурени са активна помощ и съдействие на преподавателите и служителите при организиране и провеждане на електронното дистанционно обучение.
- ✓ Продължава усъвършенстването на УИС във връзка с административното и информационното обезпечаване на ДФО. Добавени са нови функционалности към средата за провеждане на ДФО.
- ✓ Създадени са условия за повишаване на квалификацията на академичния състав в областта на организирането и провеждането на електронно и дистанционно обучение. Проведен е семинар на тема „Дизайн на дистанционното обучение“, организиран съвместно от ЦЕДО на ТУ-Габрово и Русенски университет „Ангел Кънчев“. Организирани са и са проведени 6 обучения на академичния състав за придобиване на ключови дигитални компетентности, както и за повишаване на дигиталните умения на преподавателите във връзка с реализацията на проекти, финансирани по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. Със съдействието на Центъра за следдипломна квалификация е проведено обучение по иновативни образователни технологии, организирано в рамките на Националната програма „Повишаване компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“. Създаден е виртуален форум (екип ЦЕДО на MS Teams), в който периодично се публикуват инструкции за организиране и провеждане на дистанционно и онлайн обучение.
- ✓ Продължава развитието на научноизследователската дейност на академичния състав в областта на електронното и дистанционното обучение. Реализирани са 3 научноизследователски проекта в тази област, финансирани със средства, предоставяни целево от държавния бюджет за присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност. В секция „Образователни технологии“ на Международната научна конференция УНИТЕХ преподаватели от Университета са представили доклади в областта на електронното и дистанционното обучение. Създаден е нов виртуален канал „Конференции, симпозиуми и форуми, свързани с електронното и дистанционното обучение“ (на MS Teams), чрез който преподавателите могат да се информират за предстоящи форуми в областта на електронното и дистанционното обучение.

- ✓ Продължава членството на ТУ-Габрово в Националния център за дистанционно обучение (НЦДО).
- ✓ Представители на ТУ-Габрово са участвали при обсъждането на нови критерии и указания за оценка на качеството на дистанционното обучение, организирано от НЦДО, и в национална кръгла маса „IT иновации във висшето образование 2021 - Дигитална трансформация на учебния процес и административните дейности във висшите училища и разкриване на нови възможности при комуникация между институциите“.

2.7. Квалификационна дейност и професионално обучение

Квалификационната дейност, следдипломната квалификация и професионалното обучение в ТУ-Габрово се организират от Центъра за следдипломна квалификация и Центъра за професионално обучение. Те са съобразени с потребностите на пазара на труда и с необходимостта от квалификация и преквалификация на кадрите. Предлагат се групови и индивидуални обучения, които са актуални и търсени от граждани и студенти.

През мандатния период реализираните дейности от ЦСДК и ЦПО са в следните направления:

- ✓ придобиване на нова професионална квалификация;
- ✓ повишаване на професионалната квалификация;
- ✓ следдипломна квалификация на специалисти с висше образование по предлаганите курсове за обучение по специалности в акредитирани професионални направления в Технически университет – Габрово;
- ✓ получаване на педагогическа правоспособност по професионална подготовка в професионалното образование;
- ✓ повишаване на професионалната квалификация на педагогически кадри от професионалните гимназии и средните училища;
- ✓ създаване на оптимални условия за повишаване на квалификацията на студентите;
- ✓ актуализиране на учебната документация;
- ✓ консултантска, експертна и други дейности, свързани с предмета на дейност на съответния център.

През периода 2019 – 2023 г. в ЦСДК и ЦПО са организирани и проведени 110 курса със 774 участници. Обобщена информация за тези курсове по години е представена в *Таблица 2.15*.

Квалификационните курсове са проведени с активното участие на преподавателите и ръководителите на основните звена на ТУ-Габрово и ТК-Ловеч.

Със съдействието на Университетския център за информационни системи и технологии част от курсовете са проведени дистанционно.

По проект BG05M2OP001 „Подкрепа за дуална система за обучение“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, са проведени 16 курса по тематика, съответстваща на целите на проекта. В тях са участвали 72 учители и наставници от професионални гимназии от Габрово и от други градове на страната.

И през този мандатен период са осигурени възможности за повишаване на квалификацията на студентите от ТУ-Габрово и ТК-Ловеч, паралелно с подготовката им по основната специалност, както и за придобиване на различни сертификати, необходими за тяхната успешна реализация на пазара на труда. Издадени са 8 сертификата за ниво на владеене на чужд език, 46 – за вътрешен одитор по управление на качеството и 14 – за CISCO.

Продължен е лицензът на Учебен център „Академик“ за подготовка на водачи на МПС, категория „В“. Проведени са 7 курса за теоретично и практическо обучение. Успешно са преминали курса 27 обучаеми, по-голям брой от които са студенти от ТУ-Габрово.

Необходимо е да се допълни лицензът на ЦПО с професии, които са актуални и търсени на пазара на труда, а не само с такива, които дублират специалностите в ТУ-Габрово.

През мандатния период са предложени 8 нови курса за обучение. Разработена е и е приета учебна документация за тях. Актуализирани са учебните планове и програми на част от провежданите курсове за обучение.

Финансовото състояние на ЦСДК и ЦПО по години е отразено в *Таблица 2.16*.

Таблица 2.15. Квалификационни курсове и професионално обучение

Вид обучение	2020 г.		2021 г.		2022 г.		2023 г.	
	Брой курсисти	Брой курсове	Брой курсисти	Брой курсове	Брой курсисти	Брой курсове	Брой курсисти	Брой курсове
Квалификационни курсове	168	22	249	35	179	25	172	22
Нова квалификация	80	8	73	5	83	8	88	6
Повишаване на квалификацията	57	10	115	15	24	5	84	16
Квалификационни кредити	31	4	61	15	72	12	-	-
Професионално обучение по специалност	1	1	2	2	2	2	1	1
Общо	169	23	251	37	181	27	173	23

Таблица 2.16. Финансово състояние на ЦСДК и ЦПО

Приход по години			
2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
67 762,00 лв.	107 907,00 лв.	60 747,00 лв.	169 141,00 лв.

Постигнатите финансови резултати от ЦСДК и ЦПО за мандатния период (*Таблица 2.16*) са гаранция за устойчиво развитие на двата центъра и позволяват обновяване на материалната база и създаване на по-добри условия за обучение и работа.

2.8. Университетска библиотека

През мандатния период основните приоритети в дейността на Университетската библиотека (УБ) са:

- Подпомагане на учебния процес и научноизследователската дейност.
- Разширяване на обхвата на предлаганите услуги и ускоряване на процесите за автоматизация на тяхното представяне на потребителите.
- Поддържане на партньорски връзки с други библиотеки в областта на книгообмена, междубиблиотечното заемане и поддържане на сводни каталози.
- Подобряване на качеството на справочно-информационните услуги.
- Продължаваща дигитализация на библиотечния фонд.

- *Фондове и каталози*

Една от най-важните задачи на УБ е набавяне, обработка и въвеждане във фондовете и каталозите на нова и актуална литература в съответствие с основните категории читатели, ползващи библиотеката – студенти, докторанти, преподаватели, служители. Към месец октомври 2023 г. фондът на библиотеката е 171 693 библиотечни единици от специализирана

научна и учебна литература в областта на общообразователните, природо-математическите, инженерните, обществените и икономическите науки.

Поради ограниченото финансиране екземплярността на закупуваните заглавия е малка, а комплектуването на книги и други информационни източници на чужд език е предимно по линия на междубиблиотечния книгообмен. Почти няма новонабавени електронни източници. От формите за набавяне на нова литература по-голям продължава да бъде делът на даренията и книгообмена и по-малък – на покупката и абонамента. Библиотечният фонд е обогатен с нови заглавия в областта на компютърните науки, електротехниката, електрониката и комуникациите и в по-малка степен – в областта на икономическите и социалните науки. От значение за формиране на фонда е поддържането на книгообменни връзки с други библиотеки в страната и чужбина. Ежегодно се изпращат изданията на ТУ-Габрово (списание „Известия на Технически университет – Габрово“ и сборниците с доклади от научната конференция УНИТЕХ) на 30 български и 4 чуждестранни университетски библиотеки. Някои от тях редовно изпращат техни издания.

Според изискванията на *Наредба № 3 от 18.11.2014 г. за съхраняването, ползването и разпореждането с документи от библиотечния фонд* всяка година се извършва частична инвентаризация на библиотечния фонд (около 5%). Освен това се прави вторичен подбор за прочистването му от остарели по съдържание, многоекземплярни или повредени библиотечни документи.

С цел оптимално изразходване на предвидените средства абонаментът на чужда периодика се прави в съответствие с научната и учебната дейност, а абонираните заглавия се предлагат и утвърждават от ръководствата на съответните факултети. Освен традиционните издания на хартиен носител, се осигуряват възможност за ползване на издания на електронни носители и онлайн достъп до информационни ресурси и бази данни. В периода 2020 – 2023 г. абонаментът на периодични издания се запазва на нивото от предходните четири години – средно по 37 български и чуждестранни заглавия годишно.

- *Работа с читатели*

Библиотеката обслужва предимно студенти, докторанти и преподаватели, но е отворена за ползване и за външни читатели, които могат да ползват материали само на място, в читалните зали. В Заемна служба се заема литература за дома, раздават се учебници и учебни пособия. Там се прави годишна регистрация, събират се глоби за просрочване на заетите библиотечни материали, извършва се заплащане на библиотечните услуги.

В читалните на библиотеката се ползва справочна, енциклопедична и научна литература, както и вестници, български и чуждестранни списания и научни сборници.

В Справочно-информационната служба се изготвят писмени и устни библиографски справки по зададени от потребители теми. На всяко тримесечие се изготвя информационен бюлетин за новонабавената литература в библиотеката (отделно за нови книги и за нови статии) и се публикува в електронен вариант на сайта на библиотеката (<http://lib-tu.tugab.bg/abnb/>). Ежедневно се актуализира и поддържа база данни с аналитично разкриване на статии от български и чуждестранни издания. Библиотеката осигурява доставка на документи чрез междубиблиотечно заемане, както и заявяване и доставка на документи по електронен път.

За читателите на УБ е осигурен достъп до автоматизирани библиотечни услуги в две компютърни зали (за студенти и за докторанти и преподаватели) с общо 40 места. Има възможност за търсене в електронни каталози, достъп до собствени и външни онлайн бази данни, електронна доставка на документи, работа със софтуерни продукти, достъп до многоотраслови пълнотекстови бази данни: SciVerse Science Direct и SciVerse Scopus, Web of Knowledge, InCites, DOAJ.

Електронният каталог на УБ е достъпен в интернет от сайта на Университета, като е включен и в сводните каталози на университетските библиотеки в България (КУБ) и на Националната академична библиотечно-информационна система (НАБИС). Ежедневно се поддържат и обновяват три бази данни (представени в електронния каталог на

библиотеката): Каталог на книги; Каталог на периодични издания и Картотека „Аналитични описания на статии“.

Материално-техническа база на библиотеката е добра. Компютърната и офис техниката, които се ползват от читателите и служителите на УБ, е на съвременен техническо ниво. Предстои подмяна на двата сървъра, единият от които е повреден, а другият е стар и вече неефективен. Библиотечният фонд удовлетворява в голяма степен нуждите на читателите, но е необходимо по-добро финансиране за обновяването му с повече нови информационни източници, особено електронни. Желателно е да се увеличат и заглавията на чуждестранна периодика.

Университетската библиотека е дългогодишен член на Българския информационен консорциум (БИК) и на Българската библиотечно-информационна асоциация (ББИА). В нея работят квалифицирани служители с добра компютърна и езикова подготовка. Стремелът им е насочен към задоволяване на читателските потребности, адекватно информационно осигуряване и предоставяне на допълнителни библиотечни услуги, като принтиране, сканиране, копиране, ламиниране, подвързване, презапис на диск, доставка на документи чрез междубиблиотечно заемане, устни и писмени библиографски справки и други.

Основните показатели на УБ за мандатния период са отразени в Таблица 2.17.

Таблица 2.17. Показатели на Университетската библиотека

Основни показатели	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Библиотечен фонд	172 198	171 870	171 629	171 693
Набавени библиотечни материали	474	433	424	471
Отчислени библиотечни материали	878	761	655	407
Получавани периодични издания (брой заглавия)	40	34	36	37
Регистрирани читатели	531	280	260	197
Посещения в УБ	2800	2723	3107	1453
Ползвана литература	4405	3077	2860	1418

2.9. Изводи и препоръки

- *Учебната дейност е организирана в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование, Правилника за дейността на Технически университет - Габрово, Правилника за организация на учебната дейност, Правилника за натрупване и трансфер на кредити, Правилника за приемане и обучение на докторанти в Технически университет – Габрово и правилниците за дейността на центровете в ТУ-Габрово, свързани с учебната дейност.*
- *Актуализирани са основните вътрешнонормативни документи, свързани с учебната и квалификационната дейност – Правилник за организация на учебната дейност, Правилник за приемане на студенти в Технически университет – Габрово, Методически указания за учебна документация в Технически университет – Габрово, Правила за оценяване на знанията и уменията на студентите в Технически университет – Габрово, Правилник за устройството и дейността на Департамента за езиково и специализирано обучение в Технически университет – Габрово, Правилник за дейността на Университетската библиотека при ТУ-Габрово, Правилник за устройството и дейността на Центъра за следдипломна квалификация към ТУ-Габрово, Правилник за устройството и дейността на Центъра за*

професионално обучение към ТУ-Габрово, Правилник за признаване на придобито висше образование, образователна и научна степен „доктор“ и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища в Технически университет – Габрово. Приети са Правилник за устройството и дейността на Центъра за електронно и дистанционно обучение в ТУ-Габрово, Правилник за организиране и провеждане на дистанционна форма на обучение в Технически университет – Габрово и Правила за придобиване на професионално-квалификационни степени от учители, директори и други педагогически специалисти.

- Учебният процес е организиран и проведен в съответствие с ежегодно приемания от Академичния съвет график, съгласно действащите учебни планове, учебни програми и разписи, като не са регистрирани съществени нарушения. Лекционните курсове се водят от хабилитирани преподаватели и преподаватели с образователна и научна степен „доктор“ на основен трудов договор, като се спазват изискванията на Закона за висшето образование.
- Специалностите в ТУ-Габрово са актуализирани в съответствие с пазарните изисквания и потребностите на бизнеса от специалисти с определена квалификация. Разкрити са 5 нови специалности – една специалност („Автомобилна мехатроника“) в ОКС „професионален бакалавър“, две специалности („Комуникационни технологии и киберсигурност“ и „Дигитална администрация“) в ОКС „бакалавър“ и две специалности („Софтуерно и компютърно инженерство“ и „Индустриален мениджмънт“) в ОКС „магистър“, за които е приета нова учебна документация и е организирано и проведено обучение на студенти. От учебната 2019/2020 година в Университета се провежда обучение и по 5 нови специалности в ОКС „бакалавър“- „Софтуерно и компютърно инженерство“, „Автоматика, роботика и компютърни управляващи системи“, „Промислена и автомобилна електроника“, „Компютърен дизайн“ и „Техническа безопасност“, разкрити през 2019 година, както и по преименуваната специалност „Индустриални топлинни и газови системи“, ОКС „бакалавър“.
- Във връзка с реализацията на проекти по процедура „Модернизация на висшите училища“ са разработени девет нови съвместни специалности с ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, ЛТУ, ТУ-София, ТУ-Варна, ХТМУ и Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, от които една специалност в ОКС „бакалавър“ („Интелигентни транспортни системи“) и осем специалности в ОКС „магистър“ - „Социални иновации и социални политики“, „Мебелна индустрия 4.0“, „Инженерство в околната среда“, „Повърхностно обработване на инженерни материали (Surface Engineering)“, „Прецизно земеделие“, „Интелигентни градове (Smart Cities)“, „Интелигентни системи за дома, офиса и медицината“ и „Интелигентно производство на електрическа енергия“. Приета е нова учебна документация (квалификационни характеристики и учебни планове) за тези специалности.
- Приета е нова учебна документация (квалификационни характеристики, учебни планове и учебни програми) за 27 специалности в ОКС „магистър“, от които 7 специалности в професионално направление 5.1 Машинно инженерство, 5 специалности в ПН 5.2 Електротехника, електроника и автоматика, 2 специалности в ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника, една специалност в ПН 5.6 Материали и материалознание, 8 специалности в ПН 5.13 Общо инженерство, 2 специалности в ПН 3.4 Социални дейности и 2 специалности (4 магистърски програми) в ПН 3.7 Администрация и управление. Учебната документация е разработена в съответствие с Правилника за организация на учебната дейност, Методическите указания за учебна документация в ТУ-Габрово и новите Параметри на учебните планове за ОКС „магистър“. Постигнато е увеличение на общия брой на избираемите и факултативните дисциплини с една до осем дисциплини в зависимост

от спецификата на специалностите и професионалните направления. От учебната 2021/2022 година са реализирани прием и обучение на студенти по новите единни учебни планове за ОКС „магистър“.

- В съответствие с мнението на студентите и на потребителите на кадри са актуализирани: учебните планове на 15 специалности, от които 6 специалности в ОКС „професионален бакалавър“, 5 специалности в ОКС „бакалавър“ и 4 специалности в ОКС „магистър“; квалификационната характеристика и учебният план на специалност „Мехатроника“, ОКС „магистър“; Груповият учебен план за подготовка на докторанти. Приети са нови учебни планове за подготвително обучение на 7 специалности в ОКС „магистър“.
- Продължава успешната реализация на идеята за организиране и провеждане на бизнес-ориентирано обучение. Такова обучение е организирано съвместно с фирми „Аркус“ АД – град Лясковец, „Хилцингер-полирни технологии“ ООД – град Горна Оряховица, „Хамбергер България“ (град Севлиево), „Хитачи Енерджи България“ ЕООД (гр. Севлиево), АЕЦ „Козлодуй“, „Кремък“ ЕООД (град Стара Загора), „Прогрес“ АД (град Стара Загора), „Оскар Рюег България“ (град Стара Загора), „Зюдволе Груп Италия“ АД – Клон Булсафил (град Пловдив), „Оптикоелектрон“ (град Панагюрище), „Алуком“ ЕООД и „Илинден“ АД (град Плевен), „Калинел“ ЕООД (град Троян), ТЕСИ ООД (град Шумен), „Цератицит България“ АД (град Габрово), „Импулс“ АД (град Габрово), община Копривщица и община Обзор по специалностите „Компютърни технологии в машиностроенето“, „Мехатроника“, „Автоматика, роботика и компютърни управляващи системи“, „Електроенергетика и електрообзавеждане“, „Промислена и автомобилна електроника“, „Технология на материалите и материалознание“, „Дизайн, техника и технологии в текстила“, „Индустриален мениджмънт“ и „Техническа безопасност“. Постигнатата успеваемост от студентите и повишената им мотивация за усвояване на знанията доказват ефективността на тази форма на организация на учебния процес. В тази връзка е необходимо да се разширява бизнес-ориентираното обучение, което съчетава теоретично обучение в Университета и практическо обучение във фирмите, гарантира успешна реализация на студентите и намира подкрепа сред работодателите в страната.
- Организирана е и е провеждана активна целогодишна кандидатстудентска кампания за прием на студенти във всички образователно-квалификационни степени и форми на обучение. Прилагат се гъвкави форми за прием на студенти - провеждане на състезания в средните училища и фирмите, резултатите от които са със статут на кандидатстудентски изпит; сключване на предварителни договори за класиране в избрана специалност; провеждане на предварителни изпити в ТУ-Габрово и в други региони на страната; организиране на дни на отворените врати; прилагане на системата за онлайн подаване на документи и полагане на кандидатстудентски изпит.
- Разширен е образователният маркетинг и са създадени условия за привличане на чуждестранни студенти. Университетът е представен по време на Информационните дни на българското висше образование, проведени в Украйна и Молдова. Осъществени са срещи с преподаватели, директори на училища и ръководители на образованието в град Чорлу (Република Турция), като е популяризирано решението на Съвета за висше образование на Турция (ЙОК) за признаване на дипломите за висше образование, издадени от ТУ-Габрово.
- Обучението на докторантите в ТУ-Габрово се провежда в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане, Правилника за приемане и обучение на докторанти в ТУ-Габрово и

Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ТУ-Габрово. Необходима е по-активна работа на обучаващите звена за увеличаване на броя на обучаваните и на успешно защитилите докторанти.

- *Създадени са условия за развитие и стимулиране на електронното и дистанционното обучение: приети са и се прилагат Правилник за организиране на дистанционна форма на обучение в Технически университет – Габрово, включващ правила за разработка на електронни материали и ресурси и критерии за съдържанието на електронни материали и ресурси, и Правилник за устройството и дейността на Центъра за електронно и дистанционно обучение в Технически университет – Габрово, разработено е Ръководство за регистрация и работа в системата DMoodle, предоставено за ползване на преподавателския състав; приоритетно се финансира разработването на електронни учебни пособия, които се публикуват в Електронното издателство на ТУ-Габрово; оказва се методическа помощ на авторите при разработването на електронни материали и ресурси; развива се виртуалната библиотека (Univel); разработена е виртуална среда за електронно онлайн изпитване на студенти.*
- *Центърът за следдипломна квалификация и Центърът за професионално обучение са водещи звена за повишаване на квалификацията и за професионално обучение на студенти и граждани в условията на голяма конкуренция в сферата на образователните услуги. Учебната документация на квалификационните курсове периодично се актуализира. В ЦСДК са разкрити 8 нови специалности за следдипломна квалификация, за които са приети квалификационни характеристики и учебни планове .*
- *Университетската библиотека осигурява много добро информационно осигуряване на учебния процес и достъп до многоотраслови бази данни с научна информация. Необходими са непрекъснато обновяване на библиотечния фонд с повече нови книги, електронни носители и други информационни източници, както и повече средства за абониране на периодични издания по профила на Университета.*

3. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНА И ПРИЛОЖНА ДЕЙНОСТ

3.1. Научноизследователска дейност

3.1.1. Научноизследователска дейност, финансирана целево със средства от държавния бюджет

През мандатния период за присъщата на ТУ-Габрово научна дейност и за издаване на учебници и научни трудове, съгласно постановления на Министерски съвет за изпълнение на държавния бюджет на Република България, от бюджета на Министерството на образованието и науката е определена субсидия с общ размер 540 242 лв., от която 444 218 лв. за организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси и 82 600 лв. за издателска дейност. Разпределението на средствата по години е представено в Таблица 3.1.

Съгласно Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност, приета с ПМС № 233 от 10.09.2016 г., и Системата за организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания, приета с решение на АС на ТУ-Габрово от 22.12.2020 г., са подписани 96 договора и допълнителни споразумения към тях на обща стойност 699 172 лв. Разпределението им по години е показано в Таблица 3.2.

Таблица 3.1. Средства за присъщата на ТУ-Габрово научна дейност и за издаване на учебници и научни трудове

Година	Средства от бюджета, лв.	Средства за организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси, лв.	Средства за издателска дейност, лв.
2020	87 962	65 166	23 780
2021	106 883	82 195	21 135
2022	173 402	142 062	19 085
2023	171 995	154 795	18 600
Общо	540 242	444 218	82 600

Таблица 3.2. Научноизследователски проекти, финансирани през мандатния период

Година	2020	2021	2022	2023	Общо
Брой договори	26	24	24	22	96
Сума, лева	106 200	141 672	223 600	227 700	699 172

Проектите са изпълнявани съобразно ежегодно утвърждавания от АС на ТУ-Габрово *График на дейностите, свързани с организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания* и разработените план-програми на проектите. Всички междинни (шестмесечни) и окончателни отчети на научните колективи са представяни в срок. В срок са представяни и отчетите за научноизследователската работа на ТУ-Габрово в МОН.

Проектите спомагат за разработването и реализирането на системи, стендове и лабораторни макети. Такива са системите за видеонаблюдение, за лазерно гравирание и за позициониране на подвижни обекти и лабораторните стендове за научни изследвания и обучение на студенти и докторанти. Проектите осигуряват и възможности за закупуване на оборудване за нуждите на ТУ-Габрово и на отделни звена на Университета, като специализирана апаратура, компютърна и измервателна техника.

В колективите, разработващи проектите, участват преподаватели, докторанти, студенти и сътрудници. В *Таблица 3.3* е дадена информация за участието на отделните групи по години.

Разработването на проектите в периода 2020 – 2023 г. е допринесло и за научното и кадровото развитие на академичния състав на ТУ-Габрово.

Таблица 3.3. Участници в научноизследователските проекти

Година	Участници					
	Общо	Преподаватели		Докторанти	Студенти	Изследователи
		Хабилитирани	Нехабилитирани			
2020	324	70	72	42	120	20
2021	314	75	72	30	114	23
2022	302	62	72	31	107	30
2023	301	65	76	30	109	21

3.1.2. Научноизследователска дейност, финансирана със средства извън бюджетната субсидия за научна дейност на ТУ-Габрово

- *Проекти по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г. - проекти по процедури BG05M2OP001-1.001 „Изграждане и развитие на центрове за върхови постижения“ и BG05M2OP001-1.002 „Изграждане и развитие на центрове за компетентност“*

Проекти в приоритетна област на ИСИС - Мехатроника и чисти технологии:

- BG05M2OP001-1.002-0023 Център за компетентност „Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии”, бюджет 23 569 719 лв., начало 30 март 2018 г. – край 31 ноември 2023 г.; водеща организация: Технически университет – Габрово; партньори: Технически университет - София, Технически университет - Варна, Софийски университет “Св. Климент Охридски” – Факултет по химия и фармация, Институт по роботика – БАН, Институт по електроника – БАН, Централна лаборатория по приложна физика – БАН; ръководител: проф. д-н Райчо Иларионов; водещ координатор: проф. д-р Илия Железаров;

- BG05M2OP001-1.001-0008 Център за върхови постижения „Национален център по мехатроника и чисти технологии”, бюджет 69 184 530 лв., начало 28 февруари 2018 г. – край 31 декември 2023 г.; водеща организация: Институт по обща и неорганична химия – БАН; партньори: Технически университет – Габрово, Технически университет – София, Технически университет – Варна, Химико-технологичен и металургичен университет и 11 института на БАН; контактното лице за ТУ-Габрово: проф. д-н Димитър Дичев.

Проекти в приоритетна област на ИСИС - Информатика и ИКТ:

- BG05M2OP001-1.002-0006 Център за компетентност „Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска” (Quasar), бюджет 13 500 000 лв., начало 01.06.2018 г. – край 01.06.2023 г.; водеща организация: Институт по роботика – БАН; партньори: Технически университет – Габрово, Институт по металознание, съоръжения и технологии „Академик Ангел Балевски“ с Център по хидро-и аеродинамика при БАН, Висше военноморско училище „Никола Йонков Вапцаров” – Варна, Национален военен университет „Васил Левски” – Велико Търново, Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика при БАН, Геолого-географски факултет към Софийския университет „Св. Климент Охридски”, Сдружение „Съвременни летателни технологии”; контактното лице за ТУ-Габрово: проф. д-р Анатолий Александров;

- BG05M2OP001-1.002-0002 Център за компетентност „Дигитализация на икономиката в среда на Големи данни”, бюджет 13 333 869 лв., начало 30 март 2018 г. – край 31 ноември 2023 г.; водеща организация: Университет за национално и световно стопанство; партньори: Технически университет – Габрово, Икономически университет – Варна, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”, Русенски университет „Ангел Кънчев”, Институт по информационни и комуникационни технологии – БАН; контактното лице за ТУ-Габрово: доц. д-р Боян Карапенев.

През 2020 година е открит Технологичният парк на Технически университет – Габрово, който обединява научноизследователската инфраструктура, изградена в рамките на централните за компетентност и Центъра за върхови постижения по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. От 2022 година лабораторен комплекс от три от лабораториите, които имат договори за стопанска дейност с външни възложители от бизнеса, е в процес на акредитация по БДС ИЕС 17025 за изпитване и калибриране. В началото на 2023 година е подписано споразумение между Габрово Тех Парк и София Тех Парк за създаване на Асоциация от научно-технологичните паркове.

- *Национална пътна карта за научна инфраструктура (2020 – 2027 г.):*

- Проект „Еко и енергоспестяващи технологии – дигитализация на технологичните процеси“; водеща организация: Технически университет – Габрово; партньори: Технически

университет – София, Технически университет – Варна, Русенски университет „Ангел Кънчев”, Институт по роботика – БАН и Институт по електроника – БАН;

- Проект „Дигитални технологични системи за чиста и сигурна околна среда – 5D ALLIANCE“; водеща организация – Русенски университет „Ангел Кънчев”; партньор: Технически университет – Габрово.

- *Проекти по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.:*

- BG16RFOP002-1.005-0229 „Повишаване на иновационната дейност в „Адтех“ ООД, чрез разработване на продуктовата иновация /услуга/ – Система за лазерно маркиране“, бюджет 108 000 лв.; участници: проф. д-р Ирина Александрова; доц. д-р Иван Митев; гл. ас. д-р Борислав Стоянов; гл. ас. д-р Милка Атанасова;

- BG16RFOP002-1.002-0035 „Създаване на иновационна среда и инфраструктура в „Електро Лоджика“ ЕООД за разработването на иновативен продукт – LED паркови и улични осветителни тела“; координатор за ТУ-Габрово: доц. д-р Пламен Цанков;

- BG16RFOP002-1.005-0307 „Разработване на иновативен високоефективен текстилен апликатор за събиране на електрофизиологични данни за целите на телемедицинската диагностика, мониторинга и спешната медицинска реакция“; контактното лице за ТУ-Габрово: доц. д-р Красимир Друмев;

- BG16RFOP002-1.005-0371 „Повишаване на иновативната дейност в ОСЪМ АД чрез разработване на произведена иновация - технология за производство на сложни отливки от високоякостен чугун“; контактното лице за ТУ-Габрово: доц. д-р Георги Рашев.

- *Международни научноизследователски проекти*

Преподаватели от ТУ-Габрово са участвали в изпълнението на три международни научноизследователски проекта, финансирани по програми „Хоризонт 2020“ и UNESCO Participation Programme 2020 – 2021:

- Рамкова програма на Европейския съюз за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“; Приоритет LC-SC3-SCC-1-2018-2019-2020 „Интелигентни градове и общности“; Схема „Иновационни действия“; Project № 957751 RESPONSE; бенефициент: Община Габрово; тема: „Интегрирани решения за плюсово енергийни и жизнено градове“ с акроним RESPONSE (integRatEd Solutions for POSitive eNergy and reSilient CitiEs); продължителност 60 месеца от 01.10.2020 г. до 30.09.2025 г.; участник от ТУ-Габрово: доц. д-р Пламен Цанков;

- Рамкова програма на Европейския съюз за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“; Схема H2020-SwafS-2018-2020 „Наука с и за обществото“; Project № 824565 TeRRItoria; бенефициент: Община Габрово; тема: „Участие на местни заинтересовани страни в отговорна наука и иновации в регионите“ с акроним TeRRItoria (Territorial Responsible Research and Innovation Through the involvement of local R&I Actors); продължителност 36 месеца от 01.02.2019 г. до 31.01.2022 г.; участник от ТУ-Габрово: проф. д-р Станимир Садинов;

- UNESCO Participation Programme 2020 – 2021; Project № 1290116052; бенефициент: Academy of Science and Art of Republika Srpska, B&H; тема: „Засилване на регионалното сътрудничество в областта на възобновяемите енергийни източници за устойчиво развитие и изменение на климата, с цел постигане на условията на европейския зелен план в Западните Балкани“ (Strengthening regional cooperation in the field of renewable energy sources for sustainable development and climate change in order to achieve conditions of European green plan in the Western Balkan); участници от ТУ-Габрово: проф. д-р Илия Железаров, доц. д-р Пламен Цанков.

- *Проекти по Фонд „Научни изследвания“*

Преподаватели и докторанти от ТУ-Габрово са участвали в изпълнението на три национални научноизследователски проекта, финансирани от Фонд „Научни изследвания“ (Таблица 3.4).

Таблица 3.4. Национални научноизследователски проекти

Договор	Тема	Участници
№ КП-06-Н 37/25 от 18.12.2019 г.	Оптимално проектиране и управление на системи за съхранение на електрическа енергия	Ръководител: доц. д-р инж. Димитър Арнаудов, ТУ-София Колектив от ТУ-Габрово: проф. д-р инж. Николай Маджаров – ръководител; доц. д-р инж. Доброслав Данков; доц. д-р инж. Продан Проданов; доц. д-р инж. Христо Ибришимов; Валери Петков – докторант; Людмил Петков – докторант
№ КП-06-Н 47/6 от 26.12.2020 г.	Изследване на процеси и структурни промени при електронно-лъчево заваряване на метали и сплави с различни термофизични свойства	Ръководител: д-р Дарина Каишева, Институт по електроника „Акад. Емил Джаков“, БАН Колектив от ТУ-Габрово: проф. д-р инж. Ангел Анчев – ръководител; доц. д-р инж. Владимир Дунчев; гл. ас. д-р инж. Борислав Стоянов; гл. ас. д-р инж. Милка Атанасова; гл. ас. д-р инж. Владимир Годоров
№ КП-06-Н64/6 от 15.12.2022 г.	Модели на антропогенното въздействие върху природната среда на ниво „речен басейн (ModAiNe) – програма „Фундаментални научни изследвания – 2022 г.“	Ръководител: доц. д-р Емилия Черкезова – Национален институт по Геофизика, Геодезия и География при БАН Участник от ТУ-Габрово: доц. д-р Драгомир Василев

3.1.3. Патенти и полезни модели

През мандатния период са подадени заявки и са регистрирани 4 патента за изобретение и 7 за полезни модели (Таблица 3.5).

Таблица 3.5. Патенти и полезни модели

Година	2020	2021	2022	2023	Общо
Патенти, бр.	3	-	-	1	4
Полезни модели, бр.	3	2	-	2	7

3.2. Публикационна и издателска дейност

3.2.1. Публикационна дейност

Резултатите от изпълнението на научноизследователските проекти са публикувани в специализирани научни списания в страната и чужбина (включително в реферирани и индексирани списания), а също така са представени в международни и университетски конференции. Информация за тях е дадена в Таблица 3.6.

Резултатите от научната работа на студентите, свързана с участието им в проекти или с разработката на проблеми, обект на дипломното проектиране, са представяни ежегодно на Студентската научна сесия в три тематични направления. Материалите са отпечатвани в сборник „Студентска научна сесия“. В сесията участват с доклади студенти от страната и чужбина. Част от наградите са осигурени по проект „Габрово-директно“ на Габровската търговско-промишлена палата. Разпределението на докладите по години е представено в Таблица 3.7.

Всяка година, в предпоследната седмица на месец ноември, се провежда Международната научна конференция УНИТЕХ. В Таблица 3.8 е представен броят на

публикуваните доклади по години. В конференцията са участвали учени от Австрия, Германия, Гърция, Казахстан, Латвия, Литва, Полша, Румъния, Русия, Република Сръбска – Босна и Херцеговина, Сърбия, Турция, Украйна, Чехия. Докладите се рецензират от двама рецензенти и се публикуват в пълноцветни тематични сборници, както и на компакт диск с материалите на конференцията, който от 2022 г. е заменен с уеб сайт със свободен достъп до докладите, разпространение на мултимедийна информация за Университета и покана за участие в следващата конференция.

Таблица 3.6. Публикационна дейност

СТАТИИ					ДОКЛАДИ					Общо
Списания с IF (Web of Science)	Реферирани списания	Чуждестранни списания, известия и годишници	Национални списания	Известия и годишници в страната	Международни конференции в чужбина (реферирани в Scopus)	Международни конференции в страната (без УНИТЕХ)	УНИТЕХ	Национални конференции	Университетски конференции	
2020 г.										
12	6	8	22	12	20	68	53	29	11	241
2021 г.										
14	12	18	19	11	21	51	40	21	4	211
2022 г.										
14	14	6	17	4	12	53	56	13	13	202
2023 г.*										
10	5	10	5	2	34	16	41	10	6	139
Общо*										
50	37	42	63	29	87	188	190	71	34	791

*Данните са към 31.10.2023 г.

Таблица 3.7. Доклади, представени на Студентската научна сесия

Година	Основно звено			Общо
	ФЕЕ	ФМУ	ФС	
2020	25	18	17	60
2021	21	20	9	50
2022	27	24	25	76
2023	31	18	46	95

Таблица 3.8. Доклади на Международната научна конференция УНИТЕХ

Година	Направление			Общо
	Електротехника и електроника	Машиностроене и уредостроене	Стопански науки	
2020	76	18	51	145
2021	51	21	35	107
2022	67	22	43	132
2023	72	20	41	133

От 2021 година ТУ-Габрово е съорганизатор на ежегодната международна научна конференция „Съвременни материали“ на Академията на науките и изкуствата на Република Сръбска в град Баня Лука, Босна и Херцеговина.

Успешно е организирано провеждането през 2021 г. в ТУ-Габрово на IEEE международна конференция Sixth Junior Conference on Lighting, научните доклади от която са реферирани в IEEE Xplore и в Scopus. Конференцията се организира от Националния комитет по осветление в България и е регистрирана в международния календар на конференции на IEEE за 2021 година.

През мандатния период са издадени шест тома на списание „Известия на Технически университет - Габрово“. За отпечатване са използвани 4869 лева от бюджета.

3.2.2. Издателска дейност

През мандатния период са издадени общо 38 учебника и учебни пособия, като броят им по основни звена и години е представен в Таблица 3.9.

Таблица 3.9. Издателска дейност

Година	2020	2021	2022	2023*
Основно звено				
ФЕЕ	3	8	5	3
ФМУ	2	1	1	4
ФС	1	2	3	2
ТК-Ловеч	1	1	1	-
Общо	7	12	10	9
*Данните са към 31.10.2023 г.				

3.3. Научно-приложна и приложна дейност

3.3.1. Научно-приложна дейност, производство и услуги

Научно-приложната и приложната дейност се реализират в следните направления:

- Научноизследователска, научно-приложна и приложна дейност, както и производство на основата на договори с външни възложители.
- Производствени услуги, извършвани от Университетско издателство „Васил Априлов“.

Научно-приложна и приложна дейност се осъществяват в Университетския център за научни изследвания и технологии (УЦНИТ) (Таблица 3.10), след като от 1 март 2012 г. търговското дружество „Високотехнологичен център“ ЕООД (ВТЦ ЕООД) преустанови дейността си.

При изпълнение на договори за научно-производствена дейност основният принос е на научноизследователските и учебно-производствените лаборатории „Фотон – метрология и метрологично осигуряване” с ръководител проф. д-р Димитър Дичев, „Изпитания на металите” с ръководител проф. д-р Йордан Максимов, „Текстил” с ръководител доц. д-р Красимир Друмев, УПЦ „СНС технологии, САД/САМ проектиране и прототипиране” с ръководител доц. д-р Йосиф Митев, ЕЛЕКТРОТЕСТ с ръководител доц. д-р Красимир Маринов, „Инженерна екология и опазване на околната среда“ с ръководител доц. д-р Драгомир Василев, ТЕЛЕКОМТЕСТ с ръководител проф. д-р Станимир Садинов, „Интернет на нещата” с ръководител доц. д-р Дилян Генков.

Таблица 3.10. Икономически показатели на УЦНИТ

Година	Приходи, лв.				
	Договори	Печатна база	Книжарница	УНИТЕХ	Всичко
2020	38 943,64	1913	18 630,36	7819,37	67 306,37
2021	5098,80	1560	12 208,98	4243,69	23 111,47
2022	13 783,20	0	14 821,37	8741,12	37 345,69
2023*	6450,00	1010	16 172,60	1752,94	25 385,54
Общо*	64 275,64	4483	61 833,31	22 557,12	153 149,07

*Резултатите са към 03.11.2023 г.

3.3.2. Развитие на информационната система на ТУ-Габрово

3.3.2.1. Разработване на програмни приложения (софтуер)

Дейностите, свързани с разработване на програмни приложения, са реализирани от сектор „Информационно осигуряване” на Университетския център за информационни системи и технологии (УЦИСТ). През мандатния период са постигнати следните резултати:

- ✓ Във връзка с генериране на данни за студентите на ТУ-Габрово от УИС към регистъра на НАЦИД е актуализирана структурата на базата данни на УИС. Създадени са нови програмни модули за синхронна комуникация с регистъра на НАЦИД. Технически университет – Габрово е единственият от университетите в страната, информационната система на който интегрира всички програмни функционалности за автоматично подаване на данни в РДПЗСД на НАЦИД.
- ✓ Актуализирани са програмните процедури за обезпечаване и организиране на електронно и дистанционно обучение с участието на всички студенти и преподаватели от ТУ-Габрово посредством асинхронните платформи за електронно и дистанционно обучение и платформата за провеждане на онлайн срещи MS Teams.
- ✓ Създадени са нови и са актуализирани съществуващи модули на автоматизираната система за управление на научни проекти по фонд „Научни изследвания“ във връзка с изискванията на Системата за организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания на ТУ-Габрово.
- ✓ Разработена е нова програмна система „Електронно гласуване в ТУ-Габрово“ за автоматизиране на процесите по провеждане на избори на всички органи на управление в ТУ-Габрово и на процесите по приемане на правила и решения в Университета.
- ✓ Актуализирани са програмните модули на УИС за планиране (Форма 2) и отчитане (Форма 4) на натовареността на преподавателите във връзка с приетите от АС нови Нормативи за натовареност на академичния състав за учебните 2021-2022, 2022-2023 и 2023-2024 години.
- ✓ Разработени са нови уеб базирани модули на УИС („Заверки по дисциплини”, „Нанасяне на оценки”, „Приключване на протоколи”) за обезпечаване на дейностите по онлайн заверки по дисциплини, онлайн нанасяне на оценки от преподавателите и валидиране на протоколи и оценки от инспекторите във факултетните канцеларии.
- ✓ Университетската информационна система е внедрена в ТК-Ловеч. Създадени са програмни процедури и условия за работа на УИС и са обучени служители за работа със системата.
- ✓ Създадени са програмни процедури и условия за организиране на онлайн работни срещи (академични, факултетни и катедрени съвети и др.) в ТУ-Габрово във връзка с извънредната епидемична обстановка.

- ✓ Разработени са подробни инструкции за работа с платформите за електронно и дистанционно обучение (MS Teams и DMoodle) и са публикувани в УИС (в профилите на преподаватели, студенти и служители).
- ✓ Актуализирано е направление „Стипендии” на УИС във връзка с осигуряване на всички видове стипендии на студентите. Актуализирани са ведомости и справки в модулите на направление „Стипендии”.
- ✓ Във връзка с изпълнение на препоръка на Акредитационния съвет на НАОА е актуализирана системата Алумни (Общност на възпитаниците на ТУ-Габрово). Интегрирани са УИС и Алумни с цел автоматично създаване и осигуряване на достъп до профили на успешно завършилите Университета.
- ✓ Допълнени са програмните процедури за автоматизирано създаване на списъчна структура на курсове (по ОКС, специалности и семестър) във виртуалната платформа за електронно и дистанционно обучение DMoodle.
- ✓ Актуализирани са базата от данни и модули на УИС предвид административното обезпечаване на дистанционната форма на обучение.
- ✓ Актуализирани са модули на подсистемата „Кандидатстудентски прием” за осигуряване на възможности за целогодишно приемане на кандидатстудентски документи.
- ✓ Създадена е нова програмна секция на УИС – „Разписание на консултации“, във връзка със съставяне на разписание на консултациите по дисциплини на преподавателите като част от тяхната задължителна извънаудиторна натовареност.
- ✓ Осигурени са съдействие на отделни звена и сектори на ТУ-Габрово при използване на модулите и подсистемите на УИС и при работа с други информационни системи на Университета, както и административно обезпечаване на деловодната система на ТУ-Габрово (<http://ads.tugab.bg>) и на системата за онлайн управление на научни проекти по фонд „Научни изследвания“ на ТУ-Габрово (<http://nis.tugab.bg>).
- ✓ Проведено е обучение на служители за работа с модулите на УИС.

3.3.2.2. Дейност на сектор „Техническо обслужване” към УЦИСТ

През мандатния период дейността на сектора е в две направления – „Техническо обслужване“ и „Интернет публикации“.

- *Направление „Техническо обслужване“*

Дейността на направлението е насочена към: извършване на контрол, диагностика и ремонт на компютърна техника; осигуряване на достъп на потребителите до университетската компютърна мрежа (УКМ) и интернет.

През мандатния период са обособени потребителските заявки и е подготвена документация за ежегодно провежданите търгове за компютърна техника, в резултат на което е закупена компютърна техника и периферни устройства на стойност над 300 000 лева. Новозакупената техника е инсталирана и въведена в експлоатация.

Непрекъснато се модернизира и разширява УКМ. Изцяло е подновена инфраструктурната оптична свързаност с учебен корпус 5, частично е модернизирана мрежовата среда в учебни корпуси 1, 2 и 3. Разширена е Wi-Fi зоната „tugab“ в учебен корпус 1. Поддържа се нормална работна среда на системата за видеонаблюдение на сградите на Университета във всички корпуси.

Въведен е в експлоатация нов пощенски сървър, осигурена е миграцията на всички потребители от ТУ-Габрово за домейна @tugab.bg. Въведен е в експлоатация студентски пощенски сървър, осигуряващ имейл услуги за всички студенти на ТУ-Габрово за домейна @students.tugab.bg.

Софтуерно е обезпечено ежегодното провеждане на Международната научна конференция УНИТЕХ. От 2022 г. е осигурено постоянно онлайн присъствие с поддръжка на архив по години.

Хардуерно е осигурено ежегодното провеждане на кандидатстудентските кампании.

- *Направление „Интернет публикации“*

Целта на направлението е обслужване на интернет страницата на ТУ-Габрово и на други приложения, спомагащи дейността на Университета в областта на обучението, научните изследвания, кандидатстудентския прием, развитието на академичния състав. Публикуват се обяви и публикации по Закона за развитието на академичния състав в Република България и информация за акредитацията на Университета, професионалните направления и докторските програми, за студентски награди и стипендии, одити, международни и национални програми и проекти, за Международната научна конференция УНИТЕХ. Обособени са периодични издания на „Избрани доклади от УНИТЕХ“, както и броевете на вестник „Известник“ и на научното списание „Известия на Технически университет – Габрово“. Информацията за ТУ-Габрово, факултетите, катедрите и другите звена на Университета се обновява периодично.

3.4. Участие на ТУ-Габрово в сдружения с фирми и организации

През мандатния период ТУ-Габрово е участвал в следните фирми и сдружения:

- Високотехнологичен център ЕООД (ВТЦ ЕООД);
- Българо-германски институт по управление на качеството и промишлен мениджмънт – БГИК ООД;
- Клъстер „Подемна техника“ ООД;
- Сдружение с нестопанска цел „Амбициозно Габрово“;
- Сдружение с нестопанска цел „Клъстер технологии за чиста околна среда“.

3.4.1. Високотехнологичен център ЕООД

Дейността на ВТЦ ЕООД, свързана с научно-приложна дейност, производствена дейност и предоставяне на услуги, е преустановена на 1 март 2012 г.

3.4.2. Българо-германски институт по управление на качеството и промишлен мениджмънт - БГИК ООД

Дейността на БГИК ООД е прекратена на 28.01.2020 г., като заличаването на Дружеството е вписано в Търговския регистър на 14.10.2020 година.

3.4.3 Клъстер „Подемна техника“ ООД

През мандатния период Клъстер „Подемна техника“ ООД работи по проект BG16RFOP002-2.009-0011 „Развитие и интернационализация на Клъстер Подемна техника“, процедура BG16RFOP002-2.009 „Развитие на клъстери в България“ по Оперативна програма „Иновации и Конкурентоспособност“ 2014 – 2020.

Дружеството има капитал от 100 лв., а ТУ-Габрово има дружествен дял от 2 лв. (2%).

3.4.4. Сдружение с нестопанска цел „Амбициозно Габрово“

Учредители на Сдружението от 2019 г. са Община Габрово, ТУ-Габрово, „Мехатроника“ АД, „Елна“ ООД, Габровска търговско-промишлена палата, „Еко проект“ ООД, „Импулс“ АД, „СТС Електроникс“ ООД, „Технолес“ ООД.

3.4.5. Сдружение с нестопанска цел „Клъстер технологии за чиста околна среда“

Сдружението е учредено на 13 юли 2020 г. в град Стара Загора. Учредители на сдружението са Търговско-промишлена палата – Стара Загора, ТУ-Габрово, „Елфи-Тех“

ООД, „Център за изпитване и европейска сертификация” ЕООД, „Технопол инженеринг” ЕООД, „Верея пласт” АД, Професионална гимназия по електроника „Джон Атанасов“.

3.5. Изводи и препоръки

- *Научноизследователската дейност е реализирана в съответствие със Стратегиите за развитие на научните изследвания на Технически университет - Габрово за периодите 2015-2020 година и 2021-2023 година.*
- *Научноизследователската дейност, финансирана със средства от държавния бюджет, е организирана и проведена на добро ниво, в съответствие с нормативните документи на Министерския съвет и МОН и с изискванията на Системата за организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания в ТУ-Габрово.*
- *През мандатния период от Фонд „Научни изследвания” са финансирани три проекта с участие на учени от ТУ-Габрово и в партньорство с други висши училища и с Българска академия на науките.*
- *Технически университет - Габрово участва в 4 проекта по Ос 1 на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”, като в един от тях (Център за компетентност „Интелигентни мехатронни еко- и енергоспестяващи системи и технологии”) е водеща организация, а в други три („Национален център по мехатроника и чисти технологии”, Център за компетентност „Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска“ (QUASAR) и Център за компетентност „Дигитализация на икономиката в среда на Големи данни”) е партньор.*
- *На много добро ниво се провежда ежегодната Международна научна конференция УНИТЕХ. С голям интерес от страна на участници и гости преминават дискусиите по време на пленарните сесии на конференцията, на заседанията по секции, както и на организирани кръгли маси.*
- *Резултатите от съвместната работа на преподаватели и студенти, свързана с участието им в научноизследователски проекти или с разработването на проблеми, обект на дипломното проектиране, са представяни в 281 доклада на традиционната Студентска научна сесия, провеждана всяка година през месец октомври.*
- *Публикационната дейност на академичния състав е на добро ниво. Увеличава се броят на статиите и докладите в реферирани и индексирани научни издания. През мандатния период реферираните в Scopus и Web of Science публикации са 174, от които 50 са статии в списания с импакт фактор. Издадени са шест броя на списание „Известия на Технически университет – Габрово”.*
- *Университетското издателство „Васил Априлов” работи активно по подготовката и отпечатването на: документацията за кандидатстудентската кампания на Университета; рекламни материали; списание „Известия на Технически университет – Габрово”; вестник „Известник”; сборниците от Международната научна конференция УНИТЕХ; учебници и ръководства за упражнения.*
- *Университетският център за информационни системи и технологии работи по актуализирането и усъвършенстването на УИС, както и за осигуряването на достъп на потребителите до университетската компютърна мрежа и интернет.*
- *Университетският център за научни изследвания и технологии успешно администрира договори за научно-приложни разработки, производство и услуги, изпълнявани в научно-производствените лаборатории и в Университетското издателство „Васил Априлов”.*

4. АКАДЕМИЧЕН СЪСТАВ

4.1. Състояние и развитие на академичния състав

Академичният състав на основен трудов договор (ОТД) в ТУ-Габрово, заедно с ТК-Ловеч, към 31 октомври 2023 г. се състои от 136 преподаватели, от които хабилитираните преподаватели са 64 (47%), а нехабилитираните – 72 (53%) (Таблица 4.1).

Таблица 4.1. Академичен състав

Основно звено	Проф. дн		Проф. д-р		Доц. дн		Доц. д-р		Гл. ас. д-р Ст. преподавател д-р		Старши преподавател		Асистент д-р		Асистент		Общо, бр.	
	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%		
2020 г.																		
ФЕЕ	1	2,1	3	6,3	-	-	20	41,7	21	43,8	-	-	-	-	3	6,3	48	
ФМУ	3	7,3	3	7,3	-	-	16	39,0	18	43,9	-	-	-	-	1	2,4	41	
ФС	1	3,2	-	-	1	3,2	16	51,6	12	38,7	-	-	-	-	1	3,2	31	
ДЕСО	-	-	-	-	-	-	2	14,3	4	28,6	5	35,7	-	-	3	21,4	14	
ТУ-Габрово	5	3,8	6	4,6	1	0,8	54	41,2	52	39,7	5	3,8	-	-	8	6,1	131	
ТК-Ловеч	-	-	-	-	-	-	2	25,0	4	50,0	-	-	-	-	2	25,0	8	
Общо	5	3,6	6	4,3	1	0,7	56	40,3	56	40,3	5	3,6	-	-	10	7,2	139	
2021 г.																		
ФЕЕ	1	2,0	4	7,8	-	-	20	39,2	19	37,3	-	-	-	-	7	13,7	51	
ФМУ	3	6,7	2	4,4	-	-	18	40,0	17	37,8	-	-	2	4,4	3	6,7	45	
ФС	-	-	1	3,8	1	3,8	14	53,8	9	34,6	-	-	-	-	1	3,8	26	
ДЕСО	-	-	-	-	-	-	2	14,3	4	28,6	4	28,6	-	-	4	28,6	14	
ТУ-Габрово	4	3,0	7	5,3	1	0,8	54	40,6	46	34,6	4	3,0	2	1,5	15	11,3	133	
ТК-Ловеч	-	-	-	-	-	-	3	37,5	3	37,5	-	-	-	-	2	25,0	8	
Общо	4	2,8	7	5,0	1	0,7	57	40,4	49	34,8	4	2,8	2	1,4	17	12,1	141	
2022 г.																		
ФЕЕ	-	-	4	7,8	-	-	21	41,2	19	37,3	-	-	-	-	7	13,7	51	
ФМУ	3	7,0	3	7,0	-	-	16	37,2	14	32,6	-	-	3	7,0	4	9,3	43	
ФС	-	-	1	3,6	1	3,6	14	50,0	9	32,1	-	-	-	-	3	10,7	28	
ДЕСО	1	7,1	-	-	-	-	2	14,3	4	28,6	3	21,4	-	-	4	28,6	14	
ТУ-Габрово	4	2,9	8	5,9	1	0,7	53	39,0	46	33,8	3	2,2	3	2,2	18	13,2	136	
ТК-Ловеч	-	-	-	-	-	-	3	37,5	3	37,5	-	-	-	-	2	25,0	8	
Общо	4	2,8	8	5,6	1	0,7	56	38,9	49	34,0	3	2,1	3	2,1	20	13,9	144	
2023 г.																		
ФЕЕ	-	-	4	8,0	-	-	21	42,0	19	38,0	-	-	-	-	6	12,0	50	
ФМУ	3	7,3	3	7,3	-	-	13	31,7	17	41,5	-	-	1	2,4	4	9,8	41	
ФС	-	-	1	3,6	1	3,6	13	46,4	9	32,1	-	-	-	-	4	14,3	28	
ДЕСО	1	7,7	-	-	-	-	2	15,4	3	23,1	3	23,1	-	-	4	30,8	13	
ТУ-Габрово	4	3,1	8	6,2	1	0,8	49	38,0	45	34,9	3	2,3	1	0,8	18	14,0	129	
ТК-Ловеч	-	-	-	-	-	-	2	28,6	3	42,9	-	-	-	-	2	28,6	7	
Общо	4	2,9	8	5,9	1	0,7	51	37,5	48	35,3	3	2,2	1	0,7	20	14,7	136	

Съотношението на хабилитираните към нехабилитираните преподаватели за 2020 г., 2021 г., 2022 г. и към 31 октомври 2023 г. е показано в Таблица 4.2.

Таблица 4.2. Съотношение между хабилитирани и нехабилитирани преподаватели

Основно звено	2020 г.					2021 г.					2022 г.					2023 г.				
	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		Общо Бр.	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		Общо Бр.	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		Общо Бр.	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		Общо Бр.
	Бр.	%	Бр.	%		Бр.	%	Бр.	%		Бр.	%	Бр.	%		Бр.	%	Бр.	%	
ФЕЕ	24	50,0	24	50,0	48	25	49,0	26	51,0	51	25	49,0	26	51,0	51	25	50,0	25	50,0	50
ФМУ	22	53,7	19	46,3	41	23	51,1	22	48,9	45	22	51,2	21	48,8	43	19	46,3	22	53,7	41
ФС	18	58,1	13	41,9	31	16	61,5	10	38,5	26	16	57,1	12	42,9	28	15	53,6	13	46,4	28
ДЕСО	2	14,3	12	85,7	14	2	14,3	12	85,7	14	3	21,4	11	78,6	14	3	23,1	10	76,9	13
ТУ-Габрово	66	50,4	65	49,6	131	66	49,6	64	48,1	133	66	48,5	70	51,5	136	62	48,1	67	51,9	129
ТК-Ловеч	2	25,0	6	75,0	8	2	25,0	6	75,0	8	3	37,5	5	62,5	8	2	28,6	5	71,4	7
Общо	68	48,9	71	51,1	139	68	48,2	73	51,8	141	69	47,9	75	52,1	144	64	47,1	72	52,9	136

През мандатния период академичният състав на ТУ-Габрово е намалял с 3 преподаватели на ОТД. Изменението по основни звена е, както следва: във ФЕЕ има увеличение с 2 преподаватели; във ФМУ броят на преподавателите се запазва; във ФС има намаление с 3 преподаватели; в ДЕСО има намаление с един преподавател; в ТК-Ловеч има намаление с един преподавател (Таблица 4.2).

Кадровото развитие на академичния състав в ТУ-Габрово през мандатния период е показано в Таблица 4.3. Обявени са 50 конкурса за академични длъжности, от които 3 – за академична длъжност „професор”, 12 – за академична длъжност „доцент”, 9 – за академична длъжност „главен асистент” и 26 – за академична длъжност „асистент”. В резултат на проведените конкурси академичната длъжност „професор” е заета от 3 преподаватели, академичната длъжност „доцент” – от 10 преподаватели, академичната длъжност „главен асистент” – от 12 преподаватели и академичната длъжност „асистент” – от 18 преподаватели. В периода 2020 – 2023 г. девет преподаватели са придобили образователната и научна степен „доктор”.

Таблица 4.3. Конкурси за академични длъжности назначени преподаватели

Основно звено	Обявени конкурси, бр.				Назначени преподаватели, бр.			
	Ас./ Гл.ас.	Доц.	Проф.	Общо	Ас./ Гл.ас.	Доц.	Проф.	Общо
2020 г.								
ФЕЕ	4/0	3	-	7	1/0	1	-	2
ФМУ	1/2	1	-	4	0/2	0	-	2
ФС	4/1	1	-	5	0/1	1	-	2
Общо	8/3	5	-	16	2/6	2	-	10
2021 г.								
ФЕЕ	3/1	-	1	5	4/1	2	1	8
ФМУ	4/1	1	-	6	4/1	2	-	7
ФС	2 за 6 места/0	1	1	4 за 6 места	1/0	1	1	3
ТК-Ловеч	1/0	1	-	2	1	1	-	2
Общо	10/2	3	2	17 за 19 места	10/2	6	2	20

Таблица 4.3.

2022 г.								
ФЕЕ	1/1	1	-	3	1/1	1	-	3
ФМУ	2/0	-	1	3	2/0	-	1	3
ФС	-	-	-	-	2/0	1	-	3
Общо	3/1	1	1	6	5/1	2	1	9
2023 г.*								
ФЕЕ	1/1	1	-	3	1/1	-	-	2
ФМУ	2/2	1	-	5	0/2	-	-	2
ФС	2/0	1	-	3	0/0	-	-	-
Общо	5/3	3	-	11	1/3	-	-	4
*Данните са към 31.10.2023 г.								

4.2. Изводи и препоръки

- *Технически университет – Габрово разполага с академичен състав на основен трудов договор, който отговаря на изискванията на Закона за висшето образование и осигурява качеството на учебния процес и научноизследователската дейност.*
- *Обявяването на конкурси за академични длъжности се съобразява с приоритетните области на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 – 2030 година, препоръките на Акредитационния съвет и на постоянните комисии на Националната агенция за оценяване и акредитация, както и с изискванията за минимален брой на състава на основните звена в ТУ-Габрово, при спазване на приетите от Академичния съвет съотношения между хабилитирани и нехабилитирани преподаватели.*

5. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

През мандатния период международното сътрудничество в ТУ-Габрово се осъществява в съответствие с изискванията на ЗВО, Правилника за работа по програма “Еразъм +”, Ключова дейност 1: Образователна мобилност в Технически университет – Габрово между програмни и партниращи страни, Правилника за устройството и дейността на Университетския център за международни и национални програми и проекти и Стратегията за интернационализация на Технически университет – Габрово за периода 2020 – 2030 година.

Дейностите по международното сътрудничество са подчинени на стратегическата цел за развитие на Университета и конкретните задачи, заложи в Мандатната програма в областта на международната дейност и връзките с обществеността:

- Отстояване и издигане на международния и националния имидж на ТУ-Габрово чрез разширяване на спектъра от междуинституционални взаимодействия в международен и национален план.
- Повишаване на активността на ТУ-Габрово в изготвянето на проекти по международни образователни и изследователски програми.
- Методическа подкрепа при разработването и управлението на международни и национални проекти, изпълнявани от ТУ-Габрово като водеща организация, координатор или партньор.
- Стимулиране на участието на академичния състав, студентите и докторантите в европейски образователни и изследователски програми с цел повишаване на качеството на учебния процес и научните изследвания.

- Разширяване на преките контакти на катедрените колективи с учени и специалисти от чуждестранни университети и научни организации с цел постигане на реални образователни и научни резултати от подписаните договори.
- Участие в трите ключови дейности по програма „Еразъм+“ (образователна мобилност, сътрудничество и иновации, подкрепа за образователни политики). Популяризиране на програма „Еразъм+“ с оглед разширяване на мобилността на студенти, докторанти и преподаватели, развитие на научните изследвания и постижения на ТУ-Габрово.
- Коопериране с международни образователни и изследователски институции за обмен и обучение по съвместни програми за издаване на двойни дипломи. Разработване на нови специалности за съвместно обучение и двойни дипломи с партньорски университети.
- Популяризиране на добрите практики, образователните и научните постижения на ТУ-Габрово чрез активна комуникация с институциите на държавната и местната власт, бизнеса, националните и международните партньори. Утвърждаване на доброто име и значимо присъствие на Университета в научния, икономическия и духовния живот на град Габрово, региона, Република България и чужбина.
- Разработване на концепция за модерна визия на ТУ-Габрово, за информационна и рекламна дейност на Университета.
- Засилване на ролята на Университетския кариерен център, като водещо звено в областта на професионалното ориентиране и мониторинг на реализацията на студентите и докторантите. Поддържане на постоянна обратна връзка с работодателите. Активизиране на работата на Общността на възпитаниците на Технически университет – Габрово (Алумни).

В рамките на мандатния период са реализирани дейности в следните направления:

- Участия в международни и национални образователни и научноизследователски програми.
- Двустранно сътрудничество.
- Участия в международни научни форуми, симпозиуми и конгреси.
- Членство в международни организации.
- Популяризиране на постиженията на Университета.

5.1. Участие в международни образователни и научноизследователски програми

Международните проекти на ТУ-Габрово са основна форма за поддържане и разширяване на обмена и сътрудничеството на преподаватели, студенти и докторанти. В рамките на Европейските образователни и научноизследователски програми се реализират проекти, които не само решават конкретни задачи, но позволяват и обмен на добри практики и укрепват връзката „обучение – научни изследвания – иновации”.

През мандатния период ТУ-Габрово участва в разработването и реализирането на 25 проекта, финансирани по международни и национални програми, от които 9 проекта по програма „Еразъм +”, един проект по програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, финансиран от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014 – 2021 г., един проект по програма „Хоризонт 2020“, един проект по програма „Хоризонт Европа“, 9 проекта по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОП НОИР) и 4 проекта по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” (Таблица 5.1).

През отчетния период се забелязва тенденция за увеличаване на проектната активност, като привлечените средства възлизат на 29 712 073 лева. Разработени са 12 международни проекта и 13 проекта, финансирани по Оперативните програми на Европейския съюз, което съответства на стремежа за прилагане на интегративен подход в областта на обучението, преподаването и научните изследвания.

Таблица 5.1. Международни и национални проекти

№	Програма	Проект	Тема	Продължителност	Финансиране за ТУ-Габрово
1.	ЕРАЗЪМ+ КД 1: Образователна мобилност за граждани	№ 2019-1-BG01- КА103-061312 Координатор: проф. д-н Райчо Иларионов Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни страни	01.06.2019 г. – 30.09.2020 г.	58 385 €
2.	ЕРАЗЪМ+ КД 1: Образователна мобилност за граждани	№ 2020-1-BG01- КА103-078098 Координатор: проф. д-р Илия Железаров Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни страни	01.06.2020 г. – 30.09.2021 г.	108 121 €
3.	ЕРАЗЪМ+ КД 1: Образователна мобилност за граждани	№ 2020-1-BG01- КА107-078265 Координатор: проф. д-р Илия Железаров Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование между програмни и партниращи държави	01.08.2020 г. – 31.07.2023 г.	54 670 €
4.	ЕРАЗЪМ+ КД 1: Образователна мобилност за граждани	№ 2021-1-BG01- КА131-НЕС- 000003191 Координатор: проф. д-р Илия Железаров Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование	01.09.2021 г. – 31.10.2023 г.	151 583 €
5.	ЕРАЗЪМ+ КД 1: Образователна мобилност за граждани	№ 2023 BG01- КА131-НЕС- 000116365 Координатор: проф. д-р Илия Железаров Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни страни	01.06.2023 г. – 31.07.2025 г.	149 227 €
6.	ЕРАЗЪМ+ КД 1: Образователна мобилност за граждани	№ 2023 BG01- КА171-НЕС- 000116354 Координатор: проф. д-р Илия Железаров Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование между програмни и партниращи държави	01.08.2023 г. – 30.09.2026 г.	55 550 €

Таблица 5.1

7.	ЕРАЗЪМ+ КД 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики	№ 586297-EPP-1- 2017-1-EL-EPPKA2- CBHE-JP Контактно лице: ст. преп. Цветелина Петрова	Активно учене в интернационална инженерна среда (ALIEN)	31.01.2018 г. – 31.01.2020 г.	36 205 €
8.	ЕРАЗЪМ+ КД 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики	№ 2020-1-BG01- KA202-079042 Контактно лице: ст. преп. Ирена Рашкова	Общност за повишаване на квалификацията на инженерно- техническия персонал чрез активно учене (allCUTE)	01.09.2020 г. – 31.08.2022 г.	30 795 €
9.	ЕРАЗЪМ+ КД 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики	№ 2020-1-BG01- KA201-079274 Контактно лице: доц. д-р Стефан Иванов	Училища за творци: Включване на 3D дизайн и програмиране в обучението в средните училища с цел насърчаване креативността и ангажираността на учениците с науката, технологиите, инженерството и математиката	01.12.2020 г. – 30.11.2022 г.	50 560 €
10.	Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“	№ BGLD-2.001-0009 Контактно лице: проф. д-р Анатолий Александров	Възможност за изява на младите хора – създаване на младежки център в Габрово	20.10.2020 г. – 20.03.2024 г.	0 лв.
11.	Дейности Мария Складовска – Кюри „Европейска нощ на учените“	№ 954776 – FRESHER Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	FRESHER (Find Research Everywhere, SHare and expERience)	2020 – 2021 г.	3927 €
12.	Програма Хоризонт Европа	№ 101112876 Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Ускоряване на трансформиращата адаптация към климата за по-висока устойчивост в европейските планински региони MountResilience	01.09.2023 г. – 29.02.2028 г.	133 862,50 €
13.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001- 2.013-0001 Контактно лице: доц. д-р Марин Маринов	Студентски практики – фаза 2	07.02.2020 г. – декември 2023 г.	856 275 лв.

Таблица 5.1

14.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж”	BG05M2OP001-1.002-0023 Координатор: проф. д-н. Райчо Иларионов	Център за компетентност „Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии”	30.03.2018 г. – 30.11.2023 г.	23 569 719 лв.
15.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж”	BG05M2OP001-1.002-0006-C02 Контактно лице: проф. д-р Анатолий Александров	Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска (Quasar)	01.06.2018 г. – 01.06.2023 г.	1 408 584 лв.
16.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж”	BG05M2OP001-1.002-0002 Контактно лице: доц. д-р. Боян Карапенев	Дигитализация на икономиката в среда на Големи данни“ (ДИГД)	30.03.2018 г. – 30.12.2023 г.	0 лв.
17.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж”	BG05M2OP001-1.001-0008-C01 Контактно лице: проф. дн Димитър Дичев	Национален център по мехатроника и чисти технологии	30.03.2018 г. – 30.12.2023 г.	732 647,84 лв.
18.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж”	BG05M2OP001-2.016-0022 „Модернизация на висшите училища“ Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Модернизация на висшето образование по устойчиво използване на природните ресурси в България	15.06.2021 г. – 31.12.2023 г.	203 500 лв.
19.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж”	BG05M2OP001-2.016-0008 „Модернизация на висшите училища“ Контактно лице: доц. д-р Красимир Друмев	Иновации, Наука и Образование за високо качество и съответствие към пазара на труда в ТЕХнически университет – София и Партньори (ИННОТЕХ ПРО)	14.06.2021 г. – 31.12.2023 г.	699 145,70 лв.
20.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж”	BG05M2OP001-2.016-0019 „Модернизация на висшите училища“ Контактно лице: доц. д-р Емил Инджов	Иновативно образование в хуманитарни и социални науки чрез цифрова трансформация и модернизация на учебните програми във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, СУ „Св. Климент Охридски“, ЮЗУ „Неофит Рилски“ и ТУ-Габрово в партньорство с чуждестранни университети от Гърция, Полша и Румъния	17.06.2021 г. – 31.12.2023 г.	227 598 лв.

Таблица 5.1

21.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж”	BG05M2OP001-2.016-0028 „Модернизация на висшите училища“ Контактно лице: доц. д-р инж. Пламен Цанков	Модернизация на висшите училища: ТУ-Варна, ТУ-София, ТУ-Габрово и Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Бургас	25.06.2021 г. – 31.12.2023 г.	88 282,30 лв.
22.	ОП „Иновации и конкурентно-способност“	BG16RFOP002-1.005-0307 Контактно лице: доц. д-р Красимир Друмев	Разработване на иновативен високоефективен текстилен апликатор за събиране на електрофизиологични данни за целите на телемедицинската диагностика, мониторинга и спешната медицинска реакция	01.08.2018 г. – 31.05.2020 г.	96 936 лв.
23.	ОП „Иновации и конкурентно-способност“	BG16RFOP002-1.005-0371 Контактно лице: доц. д-р Георги Рашев	Повишаване на иновативната дейност в „ОСЪМ” АД чрез разработване на произведена иновация-технология за производство на сложни отливки от високоякостен чугун	31.05.2018 г. – 31.05.2020 г.	124 000 лв.
24.	ОП „Иновации и конкурентно-способност“	BG16RFOP002-1.005-0170 Контактно лице: доц. д-р Велимира Тодорова	Разработване на иновативен линеен оптично-димен пожарогасител, използващ за детекция на синия спектър на светлината	08.06.2018 г. – 08.06.2020 г.	73 850 лв.
25.	ОП „Иновации и конкурентно-способност“	BG16RFOP002-1.005-0229 Контактно лице: проф. д-р Ирина Александрова	Повишаване на иновационната дейност в „Адтех“ ООД, чрез разработване на продуктова иновация (услуга) – Система за лазерно маркиране	27.03.2021 г. – 27.01.2024 г.	108 000 лв.

5.1.1. Програма „Еразъм+“

Основен принос за разширяване на интеграцията на ТУ-Габрово с европейските университети има участието на Университета в програма „Еразъм+”. През мандатния период ТУ-Габрово е удостоен със сертификат за качество и Еразъм харта за висше образование 2021 – 2027 г. на основата на проект № 101007557 – TUG-ECHE 2020-2027, с което получава правото да участва в програма „Еразъм+“ през новия програмен период 2020 – 2027 година.

През мандатния период ТУ-Габрово работи по 6 проекта, финансирани по Ключова дейност 1 (КД1): „Образователна мобилност за граждани” и по 3 проекта по Ключова дейност 2 (КД2): „Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики” (Таблица 5.1).

Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни страни

През мандатния период са приключили дейностите по следните договори: № 2019-1-BG01-KA103-061312; № 2020-1-BG01-KA103-078098; № 2020-1-BG01-KA107-078265; № 2021-1-BG01-KA131-HEED-000003191.

През месец юни 2023 г. стартира изпълнението на проект с Договор № 2023BG01-KA131-HEED-000116365, а от месец август 2023 г. – на проект за мобилност между програмни и партниращи страни съгласно Договор № 2023 BG01-KA171-HEED-000116354.

Реализираните студентски/докторантски и преподавателски мобилности по академични години за периода 20.01.2020 г. – 20.10.2023 г. са представени в *Таблица 5.2*.

На основата на данните от *Таблица 5.2* могат да се очертаят следните тенденции:

- Реализираните студентски мобилности с цел практика и обучение са общо 48. В рамките на мандатния период броят на студентите, реализирали мобилност с цел практика, е по-голям в сравнение с броя на студентите, които са се обучавали в партньорски университети. Основната причина е свързана с въведените противоепидемични мерки и с обучението в онлайн среда. Установената практика за съвместно обучение с Университета за приложни науки – Шмалкалден, Германия, завършващо с двойни дипломи, е основен мотив за реализиране на студентска мобилност с цел обучение. В рамките на мандатния период 8 студенти са приключили успешно участието си в програмата за двойни дипломи в ОКС „бакалавър“ по специалности „Мехатроника“, „Комуникационна техника и технологии“, „Софтуерно и компютърно инженерство“, „Компютърни системи и технологии“ и „Автоматика, роботика и компютърни управляващи системи“.

- В периода януари 2020 г. – октомври 2023 г. са реализирани общо 124 преподавателски мобилности. Обособени са устойчива тенденция за включване на нови участници в програмата и по-голям интерес към преподавателската мобилност с цел обучение. Това позволява въвеждането на нови подходи на преподаване и обмен на добри практики в областта на разработването на учебни планове и учебни програми, както и на съдържанието на лекционни курсове.

Таблица 5.2. Студентска и преподавателска мобилност

Дейности	Период					Общо
	м. I 2020 г.	2020/2021 уч. год.	2021/2022 уч. год.	2022/2023 уч. год.	м. X 2023 г.	
	Брой участници	Брой участници	Брой участници	Брой участници	Брой участници	
Студентска мобилност с цел обучение	1	4	11	4	3	23
Студентска мобилност с цел практика	5	6	7	5	2	25
Преподавателска мобилност с цел преподаване	1	-	6	33	4	44
Мобилност на преподавателски и преподавателски състав – обучение	7	17	38	13	5	80
Общо	14	27	62	55	14	172

В рамките на договорите по програма „Еразъм+“, КД 1: „Образователна мобилност за граждани“ през мандатния период са реализирани следните входящи мобилности:

- студентска мобилност с цел обучение от 11 студенти: един студент от Технологична академия – Резекне, Латвия; един студент от Международен гръцки университет – Кавала, Гърция, 5 студенти от Университет „Немик Кемал“, Турция; 4 студенти от Украйна;

- петдесет и пет входящи преподавателски мобилности, от които 15 мобилности с цел обучение, 4 мобилности с цел обучение и преподаване и 36 мобилности с цел преподаване.

Реализирането на обмен на преподаватели, студенти и докторанти с други висши училища в чужбина се осъществява на основата на подписани междуинституционални споразумения. Стартирането на новия програмен период 2021 – 2027 г. и включването на ТУ-Габрово в инициативата „Еразъм без хартия“ на Европейската комисия наложи сключване на нови междуинституционални договори по програма „Еразъм+“ в онлайн платформа EWP Dashboard. В платформата са въведени 96 договора, като са подписани 61 договора, отнасящи се до новия програмен период. Към настоящия момент Университетът поддържа 13 договори по програма „Еразъм+“ с партниращи на програмата страни. Общият брой на договорите по програма „Еразъм+“ е 74.

Дейностите по програма „Еразъм+“ в ТУ-Габрово се развиват динамично, като през мандатния период е постигнато следното:

- ✓ Реализирани са 48 изходящи и 11 входящи студентски мобилности. Проведени са 8 информационни Еразъм+ дни (през зимен и летен семестър на всяка академична година), в рамките на които студентите обменят опит и се запознават с възможностите на програмата. Оказваната подкрепа по време на кандидатстване и академичното признаване на престоя в приемащата институция се приемат добре сред студентите и влияят върху тяхната мотивация. Важен мотив за студентите за предприемане на мобилност е споделяният опит от техни колеги, както и наличието на договори за съвместно обучение с партньорски университети.
- ✓ Факултетните Еразъм+ координатори – зам.-деканите по научноизследователска дейност и кадрови потенциал, осъществяват активна информационна кампания сред преподаватели и студенти, прозрачно прилагат утвърдените процедури за подбор на участниците и за академично признаване на периодите на обучение и практика в чужбина и съдействат за по-бързата адаптация на студентите в приемащата институция.
- ✓ Комисиите по учебна дейност и трансфер на кредити по основни звена последователно прилагат процедурите за признаване на кредити, придобити в друго висше училище, или кредити по сходни дисциплини от друга специалност въз основа на представена официално заверена академична справка и документ за потвърждение на периода на мобилност. През мандатния период е постигнато пълно признаване на натрупаните кредити на студенти, реализирали мобилност с цел обучение.
- ✓ Реализирани са дейности по отпечатването на брошури, рекламни материали и публикации за Еразъм+ дейностите на уеб сайта и Фейсбук страницата на Университета, във вестник „Известник“ и регионални медии. Популяризирането на програма „Еразъм+“ се осъществява и чрез отпечатването на рекламни материали на основата на договори с изпълнители на открита процедура за всеки проект.
- ✓ Периодично се обновява цялата информация за програмата „Еразъм+“ на сайта на Университета. Списъкът с партньорските университети се допълва постоянно. На разположение в сайта са всички необходими документи (заявление, декларации, тристранно споразумение, отчети и др.) за всеки вид мобилност както за пристигащи, така и за заминаващи преподаватели, административен персонал и студенти.
- ✓ Поддържа се пълна информация за всяка мобилност в системата на Европейския съюз – Mobility Tool и Beneficiary module. Всеки участник в програмата подава онлайн отчет след реализирана мобилност.
- ✓ Реализирани са общо 124 изходящи и 55 входящи преподавателски мобилности. Наблюдава се тенденция за включване на нови преподаватели в програмата.
- ✓ Подписани са 61 нови договора по програма „Еразъм+“, които са в сила за новия програмен период 2021 г. – 2027 година

5.1.2. Програма „Еразъм+“, Ключова дейност 2

В рамките на мандатния период в ТУ-Габрово са изпълнявани 4 договора по програма „Еразъм+“, Ключова дейност 2: „Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики“ (Таблица 5.1). Проектите са приключили успешно.

5.1.3. Програма „Хоризонт 2020“

През 2020 г. ТУ-Габрово участва като партньор в проект ФРЕШЪР, финансиран от Европейската комисия по дейностите Мария Склодовска-Кюри на програма „Хоризонт 2020“ (Таблица 5.1). Основната цел на проекта е да се повиши осведомеността на широката общественост относно научноизследователските и иновационните дейности, да се увеличи общественото признание на труда на изследователите, да се разбере въздействието на работата на изследователите върху ежедневието на гражданите, да се насърчат младите хора да започнат изследователска дейност и кариера.

5.1.4. Програма „Хоризонт Европа“

През 2023 г. ТУ-Габрово е част от консорциум, включващ 45 научни организации. Проект № 101112876 (MountResilience) „Ускоряване на трансформиращата адаптация към климата за по-висока устойчивост в Европейските планински региони“ е с продължителност до 29.02.2028 г. и е финансиран по програма „Хоризонт Европа“ (Таблица 5.1).

5.1.5. Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 г.

Целта на проект BGLD-2.001-0009 „Възможност за изява на младите хора – създаване на младежки център в Габрово“ е да се създаде Младежки център в Габрово, чрез който да се предлагат комплексни услуги, отговарящи на високи стандарти за младежка работа и същевременно на нуждите и желанията на младите хора. Технически университет – Габрово съдейства за предоставяне на информация за възможностите за младежко включване, кариерно ориентиране и участие в различни инициативи. Координатор на проекта е Община Габрово.

5.2. Национални оперативни програми, съфинансирани от Европейския социален фонд

5.2.1. Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“

Технически университет – Габрово участва в 9 проекта, финансирани от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (Таблица 5.1). Университетът е координатор на проект BG05M2OP001-1.002-0023 и партньор в 3 проекта, финансирани по Приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“ на ОП НОИР, процедура „Изграждане и развитие на центрове за компетентност“. От 2021 г. ТУ-Габрово участва като партньор в 4 проекта по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ на ОП НОИР.

5.2.2. Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“

В рамките на мандатния период ТУ-Габрово, в качеството си на партньор, участва в реализирането на 4 проекта, финансирани по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ (Таблица 5.1):

5.3. Двустранно сътрудничество

През мандатния период се запазва и развива традиционното сътрудничество на Университета с висши училища в чужбина на основата на сключените двустранни договори

в области и форми, доказали своята ефективност. Технически университет – Габрово поддържа контакти със 77 чуждестранни висши училища от 27 страни.

Новите двустранни договори за сътрудничество, подписани през мандатния период, са с:

- ✓ Молдовски държавен аграрен университет, Република Молдова;
- ✓ Университет за приложни науки – Шмалкалден, Германия;
- ✓ Университет за приложни науки – Франкфурт, Германия;
- ✓ МВ Университет - Белград, Бизнес и юридически факултет, Република Сърбия;
- ✓ Университет в Питещ, Румъния ;
- ✓ Загребски университет, Факултет по металургия, Хърватия;
- ✓ Технически университет на Молдова, Република Молдова;
- ✓ Технологичен университет, Република Казахстан;
- ✓ Технически университет “Клуж напока“, Румъния;
- ✓ Университет Баня Лука, Босна и Херцеговина;
- ✓ Луцки национален технически университет, Украйна;
- ✓ Gaziosmanpasa Egitim Kurumları Ltd Sti, Република Турция;
- ✓ „Международен мозъчен тръст“ (International Think Board), създаден със съдействието на Университет „Хамдуллах Емин Паша“, Алания (Университет в Алания) и фондация „Кибер Академия, Алаадин Кейкубат“;
- ✓ Международен университет INTI, Малайзия;
- ✓ Университет на Сао Каetano ду Сул (USCS), Бразилия.

През 2021 г. е подписан договор за съвместно обучение в ОКС „бакалавър“ и получаване на двойни дипломи между ТУ-Габрово и Университета за приложни науки – Шмалкалден, Германия за специалности „Автоматика, роботика и компютърни управляващи системи“, „Електроенергетика и електрообзавеждане“ и „Промислена и автомобилна електроника“ от ПН 5.2 Електротехника, електроника и автоматика и за специалности „Компютърни системи и технологии“, „Комуникационни технологии и киберсигурност“ и „Софтуерно и компютърно инженерство“ от ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника. Продължава работата и по договора, сключен през 2020 г., за съвместно обучение на студенти от ОКС „бакалавър“ и получаване на двойни дипломи с Университета за приложни науки – Шмалкалден, Германия по специалности „Мехатроника“ и „Компютърни технологии в машиностроенето“ от ПН 5.1 Машинно инженерство.

В резултат на успешното двустранно сътрудничество ТУ-Габрово традиционно е приемаща институция на студенти от Алматински технологичен университет, Казахстан. През мандатния период 8 студенти от този университет са провели специализация в ТУ – Габрово.

5.4. Командировки в чужбина и участие в международни научни форуми

Участието в научни конференции, симпозиуми и работни срещи по проекти са форма за поддръжане и разширяване на обмена и сътрудничеството на преподаватели и докторанти. В Таблица 5.3 са показани реализираните командировки на академичния състав в чужбина за периода 2020 – 2023 година.

Технически университет – Габрово насърчава чрез финансово подпомагане краткосрочни командировки за участие на преподаватели и докторанти в международни конференции, симпозиуми, семинари, обмяна на опит, олимпиади и работни срещи по проекти.

През мандатния период са реализирани 66 командировки на академичния състав в чужбина, от които 17 работни срещи по проекти, 29 участия в конференции, симпозиуми, конгреси, олимпиади, семинари и 20 мобилности в чужбина.

Таблица 5.3. Командировки на академичния състав в чужбина

№	Цел на командировката	Брой участници			
		2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
1.	Семинари, конгреси, олимпиади и симпозиуми	-	1	7	5
2.	Работни срещи по проекти	2	4	6	5
3.	Конференции	0	2	4	10
4.	Мобилности, обмяна на опит	-	-	1	19
Общ брой командировки		2	7	18	39

5.5. Участие в международни асоциации

През мандатния период ТУ-Габрово поддържа участието си в следните международни асоциации: Регионална мрежа на инженерите за развитие към ЮНЕСКО (UNESCO RENED), Европейска университетска асоциация (EUA), Асоциация на ректорите и деканите на техническите университети от страните на Балканския полуостров, Сдружение на университетите от Европа и Азия (EURAS), Институт на инженерите по електротехника и електроника (IEEE).

Технически университет – Габрово е включен в Европейската мрежа от иновативни висши училища (<https://education.ec.europa.eu/bg/education-levels/higher-education/innovation-in-education/european-network-of-innovative-higher-education-institutions>), която обхваща 38 висши училища. Целта на мрежата е да се събере опит и да се споделят идеи и добри практики, за да се мобилизира секторът на висшето образование, прилагайки Европейската стратегия за университетите и новата европейска програма за иновации. Крайната цел е да се гарантира, че европейската образователна система отговаря на предизвикателствата и е в състояние да утвърди Европа като световен лидер в областта на технологичните иновации и стартиращи фирми. Като член на мрежата, ТУ-Габрово е разработил доклад в област 4 „Ускоряване и укрепване на иновациите в европейските иновационни екосистеми и преодоляване на иновационното разделение в ЕС”. На основата на разработените области от останалите партньори е обобщен доклад с препоръки, който е представен на срещата на върха по въпросите на образованието през декември 2022 г. Технически университет – Габрово участва в две работни групи: „Идентифициране на модели за разширяване на местните иновационни екосистеми, с цел достигане до Европейското ниво“ и „Живи лаборатории“.

През мандатния период ТУ-Габрово е домакин на третата годишна конференция на Европейската мрежа от иновативни висши училища, в рамките на която е изработен общ документ, обобщаващ препоръките и идентифицираните добри практики от работните групи.

Технически университет – Габрово е партньор в проект „Ускорена дигитализация на МСП в Северен централен район чрез създаване и развитие на Европейски център за цифрови иновации“, в рамките на програма „Цифрова Европа“. Проектното предложение получи печат за качество (Seal of Excellence) от ЕК и препоръки за финансиране от други европейски източници.

Като участник в Регионален иновационен център „Амбициозно Габрово“, ТУ-Габрово е част от Enterprise Europe Network в България през следващия програмен период 2022 – 2025 г.

През месец октомври 2023 г. Министерството на иновациите и растежа подкрепи инициативата на Регионален иновационен център „Амбициозно Габрово“ за създаване на Регионална Иновационна Долина, която да участва в проект на Европейската комисия „Expression of interest to become a Regional Innovation Valley”.

5.6. Университетски кариерен център

Дейността на Университетския кариерен център (УКЦ) през мандатния период е в няколко направления:

- *Поддържане на информационен масив с данни на регистрираните в УКЦ студенти*

В УКЦ се поддържа информационен масив от действащи студенти, необходим за осъществяване на студентски стажове и заемане на работни места, провеждане на презентации и посещения на фирми. Регистрирането на студентите в УКЦ се осъществява чрез посещение в УКЦ и чрез регистрационни карти при записване в ТУ-Габрово.

През мандатния период в масивите на УКЦ са регистрирани 2733 студенти, като разпределението по основни звена е, както следва:

- факултет „Електротехника и електроника” – 582 студенти в ОКС „бакалавър” и 416 – в ОКС „магистър”;
- факултет „Машиностроене и уредостроене” – 548 студенти в ОКС „бакалавър” и 353 – в ОКС „магистър”;
- факултет „Стопански” – 464 студенти в ОКС „бакалавър” и 282 – в ОКС „магистър”;
- Технически колеж – Ловеч – 88 студенти в ОКС „професионален бакалавър”.

- *Събиране на информация за реализацията на завършилите студенти*

Въз основа на информационната база данни за завършващи студенти, УКЦ следи реализацията на випускниците в момента на тяхното дипломиране. Информацията, свързана с реализацията, се събира с помощта на бланки, предоставяни на завършващите обучението си студенти в деня на дипломната защита или държавния изпит (Таблицы 5.6 и 5.7).

Таблица 5.6. Реализация на завършили студенти, ОКС „бакалавър” и „професионален бакалавър”

Основно звено	Брой студенти			Реализация, %
	С реализация/ продължаващи в ОКС „магистър”	Без реализация	Общо	
2020 г.				
ФЕЕ	100	22	122	81,97
ФМУ	87	15	102	85,29
ФС	93	32	125	74,40
ТУ-Габрово	280	69	349	80,23
2021 г.				
ФЕЕ	128	30	158	81,01
ФМУ	150	12	162	92,59
ФС	89	18	107	83,96
ТУ-Габрово	367	59	426	86,15
2022 г.				
ФЕЕ	145	27	172	84,30
ФМУ	130	10	140	92,86
ФС	74	19	93	79,57
ТК-Ловеч	70	0	70	100,00
ТУ-Габрово	419	56	475	88,21
2023 г.				
ФЕЕ	115	36	151	76,16
ФМУ	103	14	117	88,03
ФС	35	35	70	50,00
ТК-Ловеч	12	6	18	66,67
ТУ-Габрово	265	91	356	74,44
Общо	1331	275	1606	82,88

Таблица 5.7. Реализация на завършили студенти, ОКС „магистър”

Основно звено	Брой студенти			Реализация, %
	С реализация	Без реализация	Общо	
2020 г.				
ФЕЕ	71	5	76	93,42
ФМУ	57	9	66	86,36
ФС	51	8	59	86,44
ТУ-Габрово	179	22	201	89,05
2021 г.				
ФЕЕ	66	10	76	86,84
ФМУ	112	10	122	91,80
ФС	34	8	42	80,95
ТУ-Габрово	212	28	240	88,33
2022 г.				
ФЕЕ	150	23	173	86,71
ФМУ	82	6	88	93,18
ФС	64	6	70	91,43
ТУ-Габрово	296	35	331	89,43
2023 г.				
ФЕЕ	85	11	96	88,54
ФМУ	61	7	68	89,71
ФС	55	9	64	85,94
ТУ-Габрово	201	27	228	88,16
Общо	888	112	1000	88,18

- *Осъществяване на връзка с работодатели и потребители на кадри*

Връзките с работодатели се осъществяват чрез организиране и провеждане на презентации на фирми от страната и чужбина пред студентите на ТУ-Габрово. На проведените през мандатния период срещи с фирми е представена информация относно предстоящи стажантски програми и свободни работни позиции.

Информацията относно провеждането на работни срещи с работодатели своевременно е оповестявана посредством: сайта на УКЦ; Фейсбук групата на УКЦ; уведомителни писма, изпратени по електронна поща на регистриралите се студенти; обяви на информационните табла на УКЦ във всички учебни корпуси на ТУ-Габрово.

През мандатния период УКЦ е организиран презентации и семинари пред студенти и преподаватели от ТУ-Габрово на следните фирми и организации:

- За 2020 г.: JobTiger; LiveAria; Regiocom; GlobalFoundries Bulgaria; FFW Bulgaria; Регионален иновационен център „Амбициозно Габрово”; „Стемо” ООД; Scientia.

- За 2021 г.: Global Foundries; „Заплатомер”; JobTiger; „Цератицит България” АД; „Айгер Инженеринг” ООД; Регионален иновационен център „Амбициозно Габрово”; „Палфингер Продукционстехник България” ЕООД; Grafisoft; „Хранинвест-ХМК” АД; „СКФ Берингс България” ЕАД; „Импулс” АД; „Интегрейт Микро-Електроникс България” ЕООД; „Фесто Производство” ЕООД; „Стемо” ООД; АЕЦ „Козлодуй” ЕАД; Acronis Bulgaria; Youth Talent Network; Melexis; Progress; IMG; START by Career Show; Schneider Electric.

- За 2022 г.: „Хитачи Енерджи България” ЕООД; „Подемкран” АД; SKF; Career Show Engineering online; Career Show Tech 2022; Career Show 2022 online; Career Show Tech online; Infineon; Schneider Electric; Online Career MeetUp IT & Software; World Bank Group Career Event; Visteon; EasyCredit; „Импулс” АД; „Фесто Производство” ЕООД; JobTiger Recruitment;

„Кауфланд България“ ЕООД енд Ко КД; „Кроношпан България“ ЕООД; „Мелексис България“ ЕООД; MentorMate Bulgaria Ltd; ТЕСИ ООД; Vasia hotels; „Айгер Инженеринг“ ООД; „Алкомет“ АД; Държавно предприятие „Национална компания железопътна инфраструктура“; „Интегрейтид Микро-Електроникс България“ ЕООД; „Капрони“ АД; „М+С Хидравлик“ АД; „МТГ-Делфин“ АД; „Хамбергер България“ ЕООД; „Хранинвест-ХМК“ АД; „Цератицит България“ АД; „Заплатомер“; „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД; Център за развитие на човешките ресурси; „Стемо“ ООД; TSD Group; „Мелън“ АД; Grafixoft; Global Foundries.

- За 2023 г.: „МД Електроник“ ЕООД; „Хитачи Енерджи България“ ЕООД; ТЕСИ ООД; „Цератицит България“ АД; Siemens България; BULATSA – Държавно предприятие „Ръководство за въздушно движение“; „Електрохолд България“ ЕООД; „Подемкран“ АД; Akkodis Bulgaria; „Еди Стобарт Лоджистикс България“ ЕООД; „Фесто Производство“ ЕООД; Integrated Micro-Electronics Bulgaria; „Кауфланд България“ ЕООД енд Ко КД; „Леони България“ ЕООД; „Линамар Лайт Металс Русе“ ЕООД; „Метал технолоджи груп“ АД; „Милара интернешънъл“ ООД; „Зеебургер Информатик“ ЕООД; „София Мед“ АД; УниПОС ООД; АЕЦ „Козлодуй“ ЕАД; Айгер Инженеринг ООД; „Алкомет“ АД; БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А., клон България; VOSS Automotive Bulgaria; „Еловица 189“ АД; „Калинел“ ЕООД; „Кроношпан България“ ЕООД; „Ники“ ООД; SKF Bearings Bulgaria; А1; DXS Technology; P3 Bulgaria (formerly Grafixoft); „М+С Хидравлик“ АД; „Хранинвест-ХМК“ АД.

- *Обяви за работа и стаж*

Една от основните задачи на УКЦ е да предоставя информация за свободни позиции в различни фирми, които си сътрудничат с Центъра. През мандатния период са получени и обработени 132 обяви за свободни работни позиции на фирми и организации.

- *Организиране на Дни на кариерата в ТУ-Габрово*

През мандатния период УКЦ е съорганизатор на:

- Дни на кариерата: ИТ, Комуникации и Аутсорсинг (20.10.2020 г., 21.10.2021 г., 25.10.2022 г. и 19.10. 2023 г.);

- Национални дни на кариерата (12.04.2022 г. и 06.04.2023 г.).

- *Проучване на мнението на потребители на кадри за качеството на обучение в ТУ-Габрово, за теоретичната и практическата подготвеност на възпитаниците на ТУ-Габрово*

В периода 2021 – 2023 г. са анкетирани представителите на 22 фирми: „АВВ Поуър гридс“; „Цератицит“ АД; „Фесто производство“ ЕООД; „Идеал стандарт – Видима“ АД; „Рейдиоактив Интернешънъл Рекруитмент“ ЕООД; „Стемо“ ООД; „Свилоцел“ ЕАД; VIVACOM; „Джобтайгър“ ООД; ОББ и ДЗИ; „Интегрейтид Микро-Електроникс България“ ЕООД; НКЖИ София; „Захарни заводи“ АД; „Айгер инженеринг“ ООД; P3 Grafixoft; „Хранинвест – Хранмашкомплект“ АД; „Импулс“ АД; „Мегапорт“ ЕООД; „Мелън“ ЕАД; „Палфингер Продукционстехник“ ЕООД; „Подемкран“ АД; „ТСД Груп“ ЕООД.

- *Участие в акредитационни процедури*

През мандатния период УКЦ е участвал в акредитационните процедури на професионални направления 3.7 Администрация и управление, 5.2 Електротехника, електроника и автоматика, 5.3 Комуникационна и компютърна техника и 5.13 Общо инженерство, както при процедурите за последваща институционална акредитация и следакредитационно наблюдение и контрол на ТУ-Габрово. Предоставяна е информация за дейността на УКЦ, за реализацията на завършилите студенти и проведени анкетни проучвания и становища на потребители на кадри относно качеството на обучение в Университета.

- *Общност на възпитаниците на Технически университет – Габрово (Алумни)*

В ТУ-Габрово е изградена Общност на възпитаниците на Технически университет – Габрово (Алумни). За функционирането на Общността през мандатния период са извършени следните дейности:

- създадена е база данни за професионалната реализация на випускниците на ТУ-Габрово за периода 2018 – 2022 г. с цел включването им в Алумни и е актуализирана регистрационната карта за абсолвенти във връзка с изграждането на система за мониторинг и поддържане на тази база данни;

- със съдействието на Университетския център за информационни системи и технологии е създаден и се поддържа сайт на Общността на възпитаниците на Технически университет – Габрово (Алумни) (<https://alumni.tugab.bg/>);

- създадени са електронни книги с информация за завършилите ТУ-Габрово за периода 2018 – 2022 г. в съответствие със законодателството за защита на личните данни и съгласно *Концепцията за изграждане и функциониране на Общност на възпитаниците на Технически Университет – Габрово (Алумни)*.

5.7. Център по предприемачество

Центърът по предприемачество е създаден с решение на АС на ТУ-Габрово (Протокол №9 от 14.07.2020 г.). Неговата дейност се базира на *Правилник за дейността на Центъра по предприемачество*, приет с решение на АС от 30.07.2020 г. (Протокол №10).

Приета е *Стратегия за развитие на предприемачеството в Технически университет – Габрово за периода 2020 – 2023 г.* (Протокол №5 на АС на ТУ-Габрово от 22.12.2020 г.), в която са формулирани стратегическата и оперативните цели на Центъра по предприемачество и са обосновани основните дейности за изпълнение на оперативните цели, свързани с:

- ✓ повишаване на качеството и привлекателността на предлаганото висше образование чрез включване на нови дисциплини в учебните планове на специалностите от ОКС „професионален бакалавър“, „бакалавър“ и „магистър“, обогатяване на образователното съдържание в обучението по предприемачество и организиране на извънаудиторни занятия, семинари, кръгли маси, дискусии и състезания, предоставящи възможности за споделяне на предприемачески идеи;
- ✓ придобиване на практически опит от студенти в областта на предприемачеството чрез разпространяване на информация за участие на студенти и преподаватели в организирани инициативи от партньорски организации в страната и чужбина, както и чрез организиране на мероприятия за споделяне на добри практики и опит със специалисти от практиката.

Практическата дейност на Центъра по предприемачество е в следните направления:

- *Учебно-методическа и преподавателска дейност:*

- създаден е учебник по „Предприемачество“ от експерти на Центъра, посветен на 150-годишнината от рождението на един от най-големите български предприемачи – Пенчо Семов;

- разработен е проект за специалност „Инженерно предприемачество“ за ОКС „бакалавър“ в рамките на професионално направление 5.13 Общо инженерство.

- разработен е модул „Кръговата икономика и нейните принципи“ за потребностите на Търговско-промишлена палата – Враца по проект „Рамкова стратегия за кръгова икономика за устойчиви МСП“ (REFRAME), финансиран по програма „Еразъм+“, КА202: „Стратегически партньорства за професионално образование и обучение“;

- създадени са учебни програми с образователно съдържание по следните дисциплини: „Офис приложения на телекомуникационни системи в бизнеса“; „Маркетинг“; „Предприемаческо управление“; „Бизнес икономика“ и „Инвестиции и иновации“;

- проведен е обучителен курс по предприемачество със студенти от ТУ-Габрово по предварително разработени учебни програми;

- проведен е конкурс за разработване на бизнес-план по предприемачество сред студентите от специалности „Социални дейности“ и „Стопанско управление“, изучаващи дисциплините „Предприемачество“ и „Предприемачество и предприемаческо поведение“.

- *Организационно-техническа дейност:*

- създаден е Съвет по предприемачество (Заповед № 3-01-583/12.2022 г. на Ректора на ТУ-Габрово), чиято основна задача е да подпомага дейността на Центъра;

- създадена е и функционира интернет страница на Центъра по предприемачество (<https://cpp.tugab.bg/>) с помощта експертите от Университетския център за информационни системи и технологии;

- в рамките на проект „Красива България“ е реновирана сграда за потребностите на Центъра по предприемачество, в която ще се обособят споделени пространства за съвместна работа и генериране на предприемачески и иновационни идеи.

- *Междунституционално сътрудничество - проекти, съвместни инициативи, научни конференции и кръгли маси:*

- реализирано е участие в международен проект „Междупоколенческият фамилен бизнес като управленски инструмент за засилване на предприемачеството“, свързан с изследване на междупоколенческите нагласи за предприемаческа активност сред студентите в различни висши училища, с координатор Центърът по предприемачество на Русенския университет „Ангел Кънчев“;

- осъществена е съвместна инициатива с Регионален иновационен център „Амбициозно Габрово“ за запознаване на студентите от различни специалности на Университета с дейността му;

- реализирано е участие в: седмото издание на Лагер на иновациите, организиран от Община Габрово, с дискусии в областта на „Младежко предприемачество в дигиталната ера“ и „Междурегионални партньорства за силно предприемачество“; кръгла маса на тема „Реалности и перспективи на Българската кръгова икономика“, проведена във Висшето училище по агробизнес и развитие на регионите, град Пловдив, под шефството на Асоциацията на преподавателите по икономика и управление в индустрията на Република България;

- представени са доклади в областта на предприемачеството на Международната научна конференция УНИТЕХ през 2022 г. и 2023 г.;

- проведени са срещи с директори на средни училища (СОУ „Отец Паисий“, Габрово и ПГИЛП „Атанас Буров“, Горна Оряховица) относно възможностите за бъдещо сътрудничество в областта на предприемачеството.

5.8. Популяризиране на ТУ-Габрово

Популяризирането на ТУ-Габрово през мандатния период е реализирано в съответствие с разработената и приета от АС *Концепция за информационна и рекламна дейност на Технически университет – Габрово през периода 2020 – 2023 г.*

Информирането на медиите и обществеността за дейностите на ТУ-Габрово е осъществявано чрез различни средства за комуникация: поддържане на актуална интернет страница на Университета; разпространяване на информация за дейностите на ТУ-Габрово с оглед осведомяване на широката общественост по теми с голям обществен интерес и с цел повишаване на имиджа на Университета; участия в предавания на електронни медии с цел разгласяване на постиженията на Университета и/или огласяване на информация за дейността на институцията; използване на социални мрежи за представяне на дейността на висшето училище пред по-широк кръг потребители (ТУ-Габрово разполага със собствена Фейсбук страница); издаване на вестник „Известник“ на Технически университет – Габрово.

В рамките на мандатния период са отпечатани 22 броя на вестник „Известник“, в които се съдържа информация за академичния живот, кандидатстудентския прием, резултатите от научната работа на академичния състав, студентите и докторантите в Университета. Вестникът отделя сериозно внимание на важните за деня събития с голям обществен отзвук и значимост, организирани от Университета или с негово партньорство. Чрез неговото издаване и разпространение се реализират дейности, свързани с университетския маркетинг, реклама и

връзки с обществеността, популяризират се различни събития в Университета, както и постиженията на студенти, докторанти, преподаватели и служители.

Технически университет – Габрово поддържа договорни отношения с Българска телеграфна агенция. На основата на договора периодично се отпечатват публикации, насочени към представяне на постиженията на Университета. Постигнатите резултати от реализираните проекти са публично оповестени в местни, регионални и национални медии.

5.9. Изводи и препоръки

- *Организацията и реализирането на сътрудничеството на ТУ-Габрово с други висши училища и организации се извършват в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование и вътрешнонормативната уредба на Университета. Дейностите, свързани с поддържане на връзки с университети и чуждестранни организации, подпомагане на участието на екипи от ТУ-Габрово в международни програми на Европейската комисия и други организации, работа по двустранни международни договори, подкрепа на студенти, докторанти и преподаватели за обучение в чужбина и осъществяване на мобилност, са приоритетни в развитието на ТУ-Габрово.*
- *Успешно се развива сътрудничеството с висшите училища, с които ТУ-Габрово е в договорни отношения. Университетът поддържа контакти със 77 чуждестранни висши училища от 27 страни.*
- *Преподавателският състав участва в образователни и научноизследователски проекти, финансирани по програми на Европейския съюз и оперативни програми, което спомага за приобщаване на ТУ-Габрово към Европейското образователно и научноизследователско пространство. През мандатния период в ТУ-Габрово се работи по 25 проекта, финансирани по програма „Еразъм+”, програма „Хоризонт 2020“, програма „Хоризонт Европа“, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ и Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.*
- *Активно са реализирани дейностите, свързани с мобилност на студенти, преподаватели и преподавателски състав по програма „Еразъм+”, в рамките на подписаните 74 споразумения за двустранно сътрудничество с партньорски университети от програмни и партниращи страни. Реализирани са 48 изходящи и 11 входящи студентски мобилности и 124 изходящи и 55 входящи преподавателски мобилности. Подписани са 61 нови договора по програма „Еразъм+“ и са разширени възможностите за избор за реализиране на мобилност.*
- *Подписани са споразумения между Технически университет – Габрово и Университета по приложни науки – Шмалкаден, Германия за съвместно обучение и издаване на двойни дипломи за ОКС „бакалавър” по специалности от професионални направления 5.1 Машинно инженерство, 5.2 Електротехника, електроника и автоматика и 5.3 Комуникационна и компютърна техника, въз основа на които е организирано и проведено обучение.*
- *Технически университет – Габрово подпомага финансово участието на преподаватели и докторанти в международни научни форуми, което създава добри условия за публикуване в чужбина и установяване на нови професионални контакти.*
- *Развитието на ефективна и последователна международна дейност на регионално и европейско ниво спомага за издигане на имиджа на Университета и допринася за търсенето му като надежден партньор в различни образователни и научно-изследователски проекти.*

6. АКРЕДИТАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

6.1. Акредитация

Дейностите, свързани с акредитацията в ТУ-Габрово през мандатния период, са в следните направления:

- институционална акредитация на ТУ-Габрово;
- програмна акредитация на професионални направления и докторски програми;
- следакредитационно наблюдение и контрол (САНК) на ТУ-Габрово;
- следакредитационно наблюдение и контрол на професионални направления и докторски програми;
- актуализация и приемане на нови вътрешнонормативни документи.

Планирането и организирането на дейностите, свързани с институционалната акредитация и САНК на ТУ-Габрово, са реализирани от Университетската комисия за акредитация, САНК и рейтинг и от работните групи към нея, които са сформирани за подготовка на необходимата документация. Планирането и организирането на дейностите, свързани с програмната акредитация и САНК на професионални направления и докторски програми, са извършвани от факултетните комисии за акредитация, САНК и рейтинг и от сформираните към тях работни групи. Методическото ръководство и мониторингът на подготовката на материалите за акредитационните процедури са извършвани от Главния секретар на ТУ-Габрово.

6.1.1. Институционална акредитация и САНК на ТУ-Габрово

- *Следакредитационно наблюдение на ТУ-Габрово*

Във връзка с процедурата за САНК на ТУ-Габрово са разработени, приети от АС (Протокол №6/01.02.2022 г.) и представени в Постоянната комисия по САНК на НАОА следните документи:

1. *Доклад за изпълнение на препоръките, посочени в решението на Акредитационния съвет на НАОА за институционална акредитация на ТУ-Габрово, в рамките на четиригодишния следакредитационен период.*

Докладът включва информация за планираните и реализирани дейности и получените резултати при изпълнение на препоръките от Акредитационния съвет на НАОА в рамките на четиригодишния следакредитационен период (от 21.12.2017 г. до 21.12.2021 г.). Той е разработен в съответствие с *Методическите насоки на НАОА за изготвяне на доклад от висше училище по изпълнение на препоръките при институционална акредитация.*

2. *Доклад за прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав в ТУ-Габрово.*

Процедурата за САНК на ТУ-Габрово е приключила успешно, като Акредитационният съвет (Протокол № 11 от 12.05.2022 г.) констатира:

- Технически университет – Габрово е изпълнил препоръка № 3, свързана със създаването на асоциация на възпитаниците на ТУ-Габрово (Алумни), и изпълнява препоръки № 1, № 2 и № 4, свързани с организиране на електронно анкетиране на студентите от Центъра по качество на обучението в ТУ-Габрово, увеличаване на броя на избираемите и факултативните дисциплини в учебните планове на специалностите в ОКС „магистър” и развитието на материално-техническата база, осигуряваща условия за прилагане на интерактивни методи на обучение.

- Представените данни от ТУ-Габрово относно прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав доказват спазването на критерии № 1, № 2, № 3, № 4, № 6, № 7, № 8 и №10 и частичното спазване на критерии № 5 и № 9.

- Технически университет–Габрово да осигури спазването на критерии № 5 и № 9 до следващата институционална акредитация:

Критерий № 5: Развитие на академичния състав и научноизследователската, иновационната и публикационната дейност в периода след акредитацията на ВУ.

Критерий № 9: Проведени вътрешни одити на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучение и на академичния състав.

Предприетите действия и постигнатите резултати, свързани с изпълнението на препоръките, посочени в решението на Акредитационния съвет на НАОА при акредитацията на ТУ-Габрово през 2017 година, както и тези, свързани с изпълнението на критерии № 5 и № 9 от *Критериите за САНК върху прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав на висшите училища*, са представени в *Доклада за изпълнение на задължителните препоръки на Акредитационния съвет от предходната процедура и от процедурата за следакредитационно наблюдение и контрол*, който е част от документацията за последваща институционална акредитация на ТУ-Габрово.

- *Последваща институционална акредитация на ТУ-Габрово*

Във връзка с последващата институционална акредитация на ТУ-Габрово са разработени, приети от АС (Протокол №5/15.12.2022 г.) и представени в НАОА следните документи:

1. *Доклад-самооценка по процедура за последваща институционална акредитация на Технически университет – Габрово*, изготвен в съответствие с *Критериите за последваща институционална акредитация на висше училище в съответствие с ESG - част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 77, ал. 4 от ЗВО*.

Целта на Доклада-самооценка е да представи на НАОА необходимата информация по чл. 77, ал. 3, т. 1–4 от ЗВО за: собствеността, необходима за осъществяване на дейностите по чл. 6 от ЗВО; функционирането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и академичния състав; профила и квалификацията на академичния състав; материално-техническата осигуреност на обучението.

2. *Доклад за изпълнение на задължителните препоръки на Акредитационния съвет от предходната процедура и от процедурата за следакредитационно наблюдение и контрол* – включва предприетите мерки, конкретните действия и резултатите от изпълнението на препоръките на Акредитационния съвет на НАОА, направени при институционалната акредитация и при процедурата за САНК на ТУ-Габрово.
3. *Мотивирано предложение за капацитет на Технически университет – Габрово*.
4. *Информация за структурата на Технически университет – Габрово в съответствие със ЗВО*.
5. *Доклад-самооценка на средата за провеждане на дистанционно обучение в Технически университет – Габрово*.

Процедурата за последваща институционална акредитация на ТУ-Габрово и акредитация на среда за провеждане на дистанционно обучение е разкрита с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 12.01.2023 г. (Протокол № 01). Експертната група и наблюдаващият процедурата са определени с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 29.06.2023 г. (Протокол № 16).

По утвърдената програма от Постоянната комисия по технически науки на НАОА и от висшето училище Експертната група посети ТУ-Габрово в периода от 18.09.2023 г. до 21.09.2023 г., проведе срещи с ръководството на Университета, с преподаватели, студенти, докторанти и представители на бизнеса. По време на посещението Експертната група се запозна с: отчетността на политиката за осигуряване на качеството; функционирането на Системата за управление на качеството; финансовата, материално-техническата и информационната осигуреност на обучението; профила, квалификацията и развитието на академичния състав; научноизследователската, приложната и публикационната дейност в ТУ-Габрово. На Експертната група са предоставени изисканите от тях допълнителни материали, нови доказателства и актуализирана информация за изпълнението на *Критериите за последваща институционална акредитация на висше училище в съответствие с ESG – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 77, ал. 4 от ЗВО*.

6.1.2. Програмна акредитация и САНК на професионални направления и докторски програми

През мандатния период успешно са приключили процедурите за САНК на ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника, 5.2 Електротехника, електроника и автоматика, 3.7 Администрация и управление, 5.13 Общо инженерство, 3.4 Социални дейности, 5.6 Материали и материалознание и 5.1 Машинно инженерство със съответни решения на Акредитационния съвет на НАОА (Протоколи № 22/19.12.2019 г., № 1/16.01.2020 г., № 10/28.05.2020 г., № 16/30.06.2022 г., № 25/24.11.2022 г., № 21/07.09.2023 г., № 23/26.09.2023 г.).

Успешно са приключили процедурите за програмна акредитация на:

- професионални направления 3.7 Администрация и управление и 5.2 Електротехника, електроника и автоматика (*Таблица 6.1*);

- докторски програми „Електромеханика“, „Електроснабдяване и електрообзавеждане“, „Светлинна техника и източници на светлина“, „Микроелектроника“, „Квантова и оптоелектроника“, „Електронизация“, „Индустриална електроника“, „Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника“ в ПН 5.2 Електротехника, електроника и автоматика (*Таблица 6.2*);

- докторски програми „Машинознание и машинни елементи“, „Приложна механика“, „Теория на механизмите и машините“ и „Точно уредостроене“ в ПН 5.1 Машинно инженерство (*Таблица 6.2*);

- нова докторска програма „Организация и управление на социалните дейности“ в ПН 3.4 Социални дейности (*Таблица 6.2*).

Разкрити са процедури за програмна акредитация на:

- професионални направления 5.3 Комуникационна и компютърна техника и 5.13 Общо инженерство;

- докторски програми „Комуникационни мрежи и системи“, „Компютърни системи, комплекси и мрежи“, „Автоматизация на инженерния труд и системи за автоматизирано проектиране“ и „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“ от ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника;

- нова докторска програма „Инженерна екология“ от ПН 5.13 Общо инженерство.

Таблица 6.1. Акредитирани професионални направления през мандатния период

Професионално направление	ОКС	Дата на решението на Акр. съвет	Акр. оценка	Образователен капацитет	Срок на валидност на акредитацията
3.7 Администрация и управление	Бакалавър	27.02.2022 г./ Протокол №2 на Акр. съвет на НАОА	8,33	550 студенти редовна и задочна форма на обучение	До следваща програмна акредитация на ПН 3.7 съгласно Графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО
	Магистър			200 студенти редовна, задочна и дистанционна форма на обучение	
5.2 Електротехника, електроника и автоматика	Професионален бакалавър	09.02.2023 г./ Протокол № 3 на Акр. съвет на НАОА	9,26	120 студенти редовна форма на обучение	До следваща програмна акредитация на ПН 5.2 съгласно Графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО
	Бакалавър			1150 студенти (650 редовна и 500 задочна форма на обучение)	
	Магистър			330 студенти (160 редовна и 170 задочна форма на обучение)	

Таблица 6.2. Акредитирани докторски програми през мандатния период

Професионално направление	Докторска програма	Дата на решението на Акр. съвет/ПКТН	Акр. оценка	Срок на валидност на акредитацията
5.1 Машинно инженерство	Машинознание и машинни елементи	27.03.2020 г./ Протокол № 8 на ПКТН	9,26	27.03.2026 г.
	Приложна механика	29.04.2020 г. / Протокол № 10 на ПКТН	9,20	29.04.2026 г.
	Теория на механизмите, машините и автоматичните линии	29.04.2020 г. / Протокол № 10 на ПКТН	8,93	29.04.2025 г.
	Точно уредостроене	29.04.2020 г. / Протокол № 10 на ПКТН	9,27	29.04.2026 г.
5.2 Електротехника, електроника и автоматика	Електромеханика	12.06.2020 г./ Протокол № 13 на ПКТН	8,88	12.06.2025 г.
	Електроснабдяване и електрообзавеждане		9,31	12.06.2026 г.
	Светлинна техника и източници на светлина		9,08	12.06.2026 г.
	Електронизация	12.01.2023 г./ Протокол № 01 на Акр. съвет на НАОА	9,18	До следваща програмна акредитация на ПН 5.2 съгласно Графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО
	Индустриална електроника		9,22	
	Квантова и оптоелектроника		8,06	
	Микроелектроника		9,04	
Елементи и устройства на автоматика и изчислителната техника	9,21			
3.4 Социални дейности	Организация и управление на социалните дейности	20.07.2023 г./ Протокол №18 на Акр. съвет на НАОА	8,60	До следваща програмна акредитация на ПН 3.4 съгласно Графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО
ПКТН – Постоянна комисия по технически науки на НАОА				

Експертната група за програмна акредитация на ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника и на докторска програма „Комуникационни мрежи и системи” посети ТУ-Габрово в периода от 18.04.2023 г. до 21.04.2023 г., проведе срещи с ръководството на Университета, с преподаватели, студенти, докторанти и представители на бизнеса. Проверките от експертните групи на НАОА за изпълнението на критериите за програмна акредитация на докторски програми „Компютърни системи, комплекси и мрежи”, „Автоматизация на инженерния труд и системи за автоматизирано проектиране” и „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление” от ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника са реализирани чрез средствата на информационните и комуникационните технологии. На експертните групи са предоставени изисканите от тях допълнителни материали, нови доказателства и актуализирана информация за изпълнението на *Критериите за програмна акредитация на професионално направление/докторска програма в съответствие с ESG - част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.*

С цел повишаване на качеството на обучение и във връзка с решенията и заключенията на Акредитационния съвет и на постоянните комисии на НАОА, формулирани при програмната акредитация на професионалните направления и на докторските програми в ТУ-Габрово, са разработени и приети от Академичния съвет програми от мерки и доклади за изпълнение на препоръките в рамките на едно-, дву-, три- и четиригодишния следакредитационен период. Тези документи са разработени след анализ на резултатите от програмната акредитация на професионалните направления и на докторските програми на катедрени съвети на профилиращите и обучаващите катедри и на факултетни съвети на факултети „Електротехника и електроника“, „Машиностроене и уредостроене“ и „Стопански“. С цел огласяване на предприетите мерки за повишаване на качеството на обучение след акредитации, разработените програми и доклади за изпълнение на програмите от мерки са публикувани в УИС (<http://umis.tugab.bg/studenti/merkikachestvo1.php?hide=1>).

6.2. Система за управление на качеството

В ТУ-Габрово функционира Система за управление на качеството (СУК) с адекватна документация, адаптирана към критериите на НАОА, удовлетворяваща изискванията на ЗВО и с ефективно приложение. Целта на Системата е да контролира, поддържа и управлява качеството на образованието, научните изследвания и академичния състав във всички форми на обучение в предлаганите в ТУ–Габрово области на висшето образование – 5. Технически науки и 3. Социални, стопански и правни науки и професионални направления – 5.1 Машинно инженерство, 5.2 Електротехника, електроника и автоматика, 5.3 Комуникационна и компютърна техника, 5.6 Материали и материалознание, 5.13 Общо инженерство, 3.4 Социални дейности и 3.7 Администрация и управление.

В ТУ-Габрово са предприети мерки и действия за подобряване на качеството на обучение чрез: регулярен мониторинг и актуализация на специалностите и учебната документация; прилагане на новаторски практики и интерактивни мултимедийни електронни средства в образователния процес; увеличаване на обема на електронните учебни материали и осигуряване на връзка с външни ресурси и бази данни; модернизирани на материално-техническа база за обучение и научни изследвания; кариерно развитие на академичния състав.

Необходимата подготовка за сертифициране на СУК в съответствие със стандарт ISO 9001:2015 е извършена от Центъра по качеството на обучение (ЦКО). През мандатния период са проведени три външни одита (един сертификационен и два надзорни одита) от сертифициращия орган *DQS GmbH*. Системата за управление на качеството на ТУ-Габрово успешно е пресертифицирана по стандарт ISO 9001:2015 през 2022 г. Издаден е нов сертификат (регистрационен номер 290800 QM15/19.10.2022 г.), който е валиден до 18.10.2025 г. В доклада на сертифициращия орган е посочен и потенциал за подобряване, за постигането на който са предприети мерки и са набелязани действия със срок до следващия одит на *DQS GmbH*.

През мандатния период прегледите за постигане на целите по качеството на обучение са осъществявани на всички нива на управление в Университета. Планови одити са провеждани всяка календарна година от мандатния период. Ректорът утвърждава за всяка година Програма (Годишен план) за вътрешни одити. В съответствие с Програмата ЦКО съставя времеви планове за всеки одит. В обхвата на плановите одити са университетското и факултетните ръководства, факултетите, Технически колеж - Ловеч и административни звена (общо 10 университетски звена). Резултатите от плановите одити са представени в съответните доклади. Одиторските екипи са сформирани от членовете на Университетската и Факултетните комисии по качеството на обучение, в които има и представители на студентите и работодателите. През мандатния период са проведени 30 планови одита. Със заповеди на Ректора на ТУ-Габрово, освен плановите одити, са проведени и 6 извънпланови одити, целите на които са оповестени в съответните заповеди.

В резултат на одитирането са изготвени обобщени доклада, включващи оценка за степента на съответствие, констатираните пропуски и препоръки за подобряване.

При проведените през мандатния период вътрешни одити, както и при извършените външни одити от сертифициращия орган DQS GmbH не са установени несъответствия и няма предприети коригиращи действия по Процедура ПР1 – 04 „Управление на несъответствия и коригиращи действия” на СУК.

За анализ и оценка на качеството на обучение и на академичния състав са проведени анкетни проучвания на студенти и докторанти в трите факултета на ТУ-Габрово и в ТК-Ловеч. Извършени са и анкетни проучвания на кандидат-студенти и на новоприети студенти от факултети „Електротехника и електроника”, „Машиностроене и уредостроене” и „Стопански” във връзка с кандидат-студентския прием. Общият брой на анкетираните от ЦКО кандидат-студенти, студенти и докторанти е 3838. Анкетните проучвания след месец юли 2021 г. са извършени със разработената интернет базирана система за електронно анонимно анкетиране на студенти в ТУ-Габрово (<http://survey.tugab.bg>).

Информацията от проведените анкетни проучвания на студентското мнение относно качеството на обучение, научните изследвания и академичния състав и резултатите от извършените планови и извънпланови одити се съхраняват в съответствие с *Вътрешните правила за организирането на дейностите по съхраняване, опазване, обработване и справочно използване на документите в Учреждениския архив на Технически университет – Габрово*.

За запознаване на академичния състав и на екипа, свързан с функционирането на СУК, с изискванията на нормативните документи периодично се организират целеви обучения от ЦКО. Броят на обученията за мандатния период е четири, като в тях са включени академичният и административният персонал, председателите и членовете на Университетската и Факултетните комисии по качеството на обучение и членовете на комисията по качеството на обучение на ТК-Ловеч, които работят за поддържане и подобряване на СУК. Проведени са: целево обучение на актуализираните комисии по качеството на обучение на Университета и на основните звена на тема „Университетска система за управление на качеството, функциониране, оценяване, подобряване. Вътрешни одити, сертификация и акредитация” (заповед № 3-01-451/24.09.2020 г. на Ректора на ТУ-Габрово); целево обучение на членовете на комисии по качеството на обучение на тема „Електронно анкетиране в ТУ-Габрово“ с акцент върху новата система за електронно анкетиране, стартирала успешно в ТУ-Габрово (заповеди на Ректора на ТУ-Габрово № 3-01-245/15.06.2021 и № 3-01-273/26.06.2021 г.); обучение на администрацията, свързано с функционирането на СУК, на тема „Система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав. Електронно анкетиране в ТУ-Габрово“ (заповед № 3-01-481/11.11.2021 г. на Ректора на ТУ-Габрово).

През мандатния период резултатите от действието на СУК периодично са анализирани и огласявани чрез:

- обсъждане на всички дейности на структурите на ТУ-Габрово (учебна, научно-изследователска, публикационна, издателска, стопанска, развитие на академичния състав, обучение на докторанти, международно сътрудничество) на катедрени съвети, съвети на основните звена и на Академичен съвет с цел оценяване на постигнатите резултати, анализиране на допуснатите пропуски (ако има такива) и вземане на решения за възможно подобряване, които се отразяват в съответни протоколи;

- отчетите за функционирането на СУК в основните звена на ТУ-Габрово;

- отчетите на директора на ЦКО за функциониране на СУК, които се приемат от Академичния съвет на ТУ-Габрово;

- годишните доклади за преподавателската и творческата дейност във факултетите и ТК-Ловеч и за тяхното състояние, които се обсъждат и приемат от съветите на основните звена (факултетни съвети и Съвет на колежа) и общите събрания на факултетите и колежа;

- годишните доклади за състоянието на ТУ-Габрово, в които са включени резултатите от функционирането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучение (СУК) – подготвят се и се предлагат от Ректора на Университета за обсъждане и

приемане от Академичен съвет и Общо събрание (<https://www.tugab.bg/documents/mandatna-programa-i-godishni-dokladi>).

- периодично публикуване в УИС на резултатите от действието на СУК: програми и доклади за изпълнение на препоръките на Акредитационния съвет и на постоянните комисии на НАОА, дадени при програмната акредитация на професионални направления и докторски програми; доклади за изпълнение на препоръките на Акредитационния съвет на НАОА при процедури за САНК; решения на органите за управление; годишни доклади.

Външният и вътрешният мониторинг показват изпълнение на поставените цели по качеството. Технически университет – Габрово поддържа материални, информационни и учебни ресурси за качествен учебен процес, научни изследвания и развитие на академичния състав, като осигурява финансово образователния процес, гарантира финансова стабилност без задължения към външни организации и обезпечава необходимата обща и специфична учебна и материална база, компютърна техника, лицензирани софтуерни продукти, интернет с неограничено потребление, съвременно оборудване и апаратура в учебните, научноизследователските и научно-производствените лаборатории, читателски места и необходимите библиотечни единици на хартиен и електронен носител в съвременна университетска библиотека. Непрекъснатото подобряване на качеството на обучение, на научните изследвания и на академичния състав в Университета е систематичен процес, включващ планиране, изпълнение, контрол и оценка на извършените дейности.

В ТУ-Габрово се поддържа, актуализира и прилага вътрешнонормативна уредба, обхващаща всички етапи на жизнения цикъл на студентите и докторантите (права и задължения; прием, обучение и дипломиране; административно обслужване; участие в научноизследователска дейност; информационно и библиотечно осигуряване; кариерно развитие; практическа подготовка; студентска мобилност; допълнителна квалификация и професионално обучение), която е публично оповестена на интернет страницата на Университета (<https://www.tugab.bg/documents/vatreshno-normativni-dokumenti>).

Управлението на риска в СУК е свързано с *Мандатната програма на ръководството на Технически университет – Габрово за периода 2019 – 2023 година* и с политиката по качеството на Университета. Посредством прилагането му на всички равнища в СУК са постигнати желаните резултати, като са преодолени и редуцирани отрицателните рискове.

6.3. Изводи и препоръки

- *Дейностите, свързани с институционална и програмна акредитация и следакредитационно наблюдение и контрол, са извършвани в съответствие със Закона за висшето образование, Правилника на Националната агенция за оценяване и акредитация, критериалните системи за последваща институционална акредитация и програмна акредитация, процедурите за следакредитационно наблюдение и контрол на НАОА и Системата за управление на качеството в ТУ-Габрово.*
- *Технически университет – Габрово е получил програмна акредитация на професионални направления 5.2 Електротехника, електроника и автоматика и 3.7 Администрация и управление на основание на общи оценки по критериите 9,26 и 8,33 и срок на валидност на акредитацията - до следваща програмна акредитация на професионалните направления съгласно Графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО. Университетът е получил и програмна акредитация за обучение в образователната и научна степен „доктор” по тринадесет докторски програми (четири докторски програми в професионално направление 5.1 Машинно инженерство, осем – в професионално направление 5.2 Електротехника, електроника и автоматика и една – в професионално направление 3.4 Социални дейности).*
- *Успешно са приключили процедурите в НАОА за следакредитационно наблюдение и контрол на Технически университет – Габрово и на професионални направления 3.4 Социални дейности, 3.7 Администрация и управление, 5.1 Машинно инженерство,*

5.2 Електротехника, електроника и автоматика, 5.3 Комуникационна и компютърна техника, 5.6 Материали и материалознание и 5.13 Общо инженерство.

- Препоръките на Акредитационния съвет и на постоянните комисии на НАОА се изпълняват при спазване на посочените срокове, като изпълнението им се документира чрез решения на катедрени съвети, факултетни съвети, Съвет на колежа и Академичен съвет. Разработените и приети доклади за изпълнение на препоръките, формулирани при програмната акредитация на професионални направления и докторски програми, са публикувани в Университетската информационна система.
- В ход са процедурите за: последваща институционална акредитация на ТУ-Габрово и акредитация на среда за провеждане на дистанционно обучение; програмна акредитация на професионално направление 5.3 Комуникационна и компютърна техника; програмна акредитация на четири докторски програми в професионално направление 5.3 Комуникационна и компютърна техника. Разкрити са процедури за програмна акредитация на професионално направление 5.13 Общо инженерство и на нова докторска програма „Инженерна екология“ в това професионално направление.
- В ТУ-Габрово успешно функционира Система за управление на качеството, която е сертифицирана по стандарт ISO 9001:2015. Сертификатът е със срок на валидност до 18.10.2025 г.
- При реализираните през мандатния период външни и вътрешни одити не са установени несъответствия и няма предприети коригиращи действия по Процедура ПР1 – 04. „Управление на несъответствия и коригиращи действия“ на СУК.
- Актуализирани са и са приети нови вътрешнонормативни документи, необходими за управлението и функционирането на ТУ-Габрово.

7. АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Усилията и задълженията на Административно-стопанския сектор при ТУ-Габрово през мандатния период са насочени към:

- създаване на оптимални условия за осъществяване на основния предмет на дейност на Университета - обучение и научни изследвания;
- управление на собствеността и приходите от нея с грижата на добър стопанин;
- намаляване на разходите за електроенергия и топлоенергия, вода, материали за домакинства и поддръжка на сградния фонд;
- изграждане на съвременна материално-техническа база за учебна и научноизследователска дейност, подобряване на интериора и екстериора на сградите на ТУ-Габрово и ТК-Ловеч, както и на базите за спорт, отдых и туризъм, подобряване на енергийната ефективност на сградния фонд и университетската инфраструктура;
- контрол по изпълнението на предписанията на Регионалната здравна инспекция, Областната дирекция по безопасност на храните – Габрово, органите по пожарна безопасност и защита на населението и на Дирекция „Инспекция по труда – Габрово”.

7.1. Административна дейност

В съответствие с измененията в законодателството и промените в нормативните документи, свързани с работата в Университета, през мандатния период са извършени основен преглед и актуализация на съществуващата вътрешнонормативна уредба: *Правилник за дейността на Технически университет – Габрово; Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки в ТУ-Габрово; Правила за съставяне, разпределение, управление и отчитане на бюджета на Технически университет – Габрово; Стратегия за управление на риска в Технически университет – Габрово.*

7.1.1. Усъвършенстване на административната дейност

С цел осигуряване на бързо и качествено извършване на деловодните операции, въвеждане на съвременна форма на обслужване на документооборота в служба „Деловодство” и гарантиране на по-голяма сигурност, прецизност и икономичност, през мандатния период продължава успешно да се използва софтуер за автоматизирана деловодна система (АДС), като се прилагат *Вътрешните правила за деловодната дейност и документооборота в Технически университет – Габрово*.

7.1.2. Усъвършенстване на стопанската дейност

За оптимизиране на стопанската дейност през мандатния период, със заповеди на Ректора са въведени редица мерки, съобразени с националното законодателство и *Системата за вътрешен контрол в ТУ-Габрово*. Чрез тях е осигурено по-пълно оползотворяване на ограничения човешки ресурс, по-икономично разходване на материали и парични средства, както и постигане на по-големи гаранции за качеството на възложените строително-ремонтни дейности.

7.1.3. Обезпечаване на провеждането на процедурите по ЗДС, ЗОП

Задълженията на администрацията включват: подготовка, организиране и провеждане на процедурите за отдаване под наем на недвижими имоти - публична държавна собственост, управлявани от ТУ-Габрово, и на процедурите за доставка на машини, съоръжения, стоки и услуги; възлагане на строително-ремонтни дейности и продажба на движими вещи, частна държавна собственост.

През мандатния период в *Регистъра на договорите* са вписани общо 1894 документа (договори и анекси) - договори за наем, за абонаментно поддържане, за изработка, за доставка на услуги, стоки и машини, за съвместна дейност, за строително-монтажни работи, за сътрудничество, договори по чл. 18 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ).

Проведени са: 108 открити процедури по смисъла на ЗОП; 12 процедури чрез събиране на оферти с обяви; 10 процедури чрез публично състезание; 18 процедури чрез договаряне без предварително обявление; 3 процедура чрез пряко договаряне. Въз основа на тези процедури са сключени договори за доставки, строителство и услуги.

Документалната и организационна подготовка на съществена част от проведените процедури и поети ангажименти, както и последващият контрол по изпълнение на договорените текстове са задължение и отговорност на Административно-стопанския сектор.

7.1.4. Обезпечаване на дейността

През мандатния период, във връзка с дейността на ТУ-Габрово, са извършени разходи за (*Таблица 7.1*):

- канцеларски материали – 32 988 лв. към фирма, избрана за доставчик след проведена процедура по ЗОП;
- печатни и копирни услуги – ТУ-Габрово използва базата към УЦНИТ;
- телефон и GSM услуги – 63 114 лева към фирма БТК АД, гр. София.

Таблица 7.1. Разходи за канцеларски материали, телефон и GSM услуги, лв.

№	Показатели	2020 г.	2021 г.	2022 г.	До 09.2023 г.
1.	Канцеларски материали	11 462	6739	6174	8613
2.	Телефон и GSM услуги	10 056	11 934	20 021	21 103

7.1.5. Условия на труд

Осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд в ТУ-Габрово през мандатния период е извършвано съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социалното развитие, с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите. В дейността на Университета са спазвани изискванията на ЗЗБУТ и на наредбите и правилниците за осигуряване на безопасност и здраве:

- Оформена е и се поддържа изискващата се от нормативните актове документация, необходима за контрол по спазване на нормите и изискванията за безопасност и здраве при работа. Контролира се и изпълнението на задълженията на ръководителите и работещите.

- Осигурено е обслужване от външна служба по трудова медицина – ИКОНОМИКС-М ЕООД, град Севлиево.

- Успешно работи Комитет по условия на труд, включващ в състава си представители на работодателя и на преподавателите и служителите в Университета.

- В съответствие с промените в специализираното законодателство е актуализиран *Планът за предотвратяване и ликвидиране на аварии в ТУ-Габрово.*

- Ежегодно се провежда обучение на членовете на Комитета по условия на труд.

- Служителите, които провеждат начален инструктаж, периодично преминават обучение съгласно *Наредба РД-07-2.*

- Преподавателите и служителите, които обслужват машини и съоръжения, притежават необходимата квалификация и правоспособност.

- Регулярно е провеждано обучение в ЦСДК при ТУ-Габрово на лицата, за които се изисква да притежават квалификационна група по електробезопасност.

- Съоръженията с повишена опасност, подлежащи на технически надзор, са изправни и са изпитвани в срока, указан в съответните наредби. Осигурени са с ревизионни книги.

- Периодично, спазвайки нормативната уредба и заложените срокове, са направени измервания на следните параметри на електрическите уредби и енергообзавеждането: импеданс на контура „фаза-защитен проводник“; съпротивление на защитните заземителни уредби и съпротивление на мълниезащитните заземителни уредби. Измерени са показателите за осветеност в помещенията, норми на шум и достъпна среда.

- Изпълняват се договорените в Колективния трудов договор клаузи за осигуряване на работно облекло за работещите и за периодично провеждане на медицински прегледи. През 2020 г. е осигурено работно облекло, а през 2020 г. и 2022 г. са проведени медицински прегледи на работещите в ТУ-Габрово.

7.1.6. Социална политика

Социалната политика на ТУ-Габрово през мандатния период цели изграждане на стабилно партньорство и диалог със синдикалните организации и академичната общност при решаването на трудови и социални въпроси, въвеждане на механизми за повишаване на мотивацията и трудовото възнаграждение на преподавателите и служителите в съответствие с ефективността и качеството на извършваната от тях работа, както и осигуряване на добри условия на труд, места за отдих, медицинско обслужване, сигурност и чистота. В резултат на конструктивните взаимоотношения и работата с ръководствата на трите синдикални организации на територията на ТУ-Габрово в сферата на социалната политика е извършено следното:

- Проведени са 8 редовни заседания на Комисията за социално подпомагане, като са взети решения за отпускане на парична помощ на 8 служители в съответствие с *Правилата за изразходване на средствата от фонд СБКО, предназначени за компенсиране на разходи за лечение и за социално подпомагане.*

- Периодично са извършвани ремонтни дейности за обновяване на материалната база и осигуряване на сградния фонд в почивните бази „Потока” и в село Младен.

- Продължават да работят, под управление на ТУ-Габрово, кафе барче в УК1 и Студентски стол в УК6.

7.1.7. Взаимодействие с институции

При изпълнение на преките си задължения административно-стопанското направление в ТУ-Габрово кореспондира компетентно и коректно с Министерството на образованието и науката, Министерството на финансите, Агенцията за устойчиво енергийно развитие, Национален статистически институт, Дирекция „Инспекция по труда – Габрово”, ОД на МВР – Габрово, Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението”, Областна администрация – Габрово, Община Габрово и др.

7.2. Стопанска дейност

Стопанската дейност на ТУ–Габрово включва управление на собствеността и управление на разходите.

7.2.1. Управление на собствеността

7.2.1.1. Управление на собствеността, извън необходимата за учебния процес

Към 31.12.2020 г. с договори за наем са 8 обекта, собственост на ТУ-Габрово. Договорите за наем към 30.09.2023 г. са 17. Към края на 2021 г. е подготвена документация и е обявен търг за отдаване под наем на недвижим имот – публична държавна собственост, представляващ поземлен имот с площ 14 903 m², управляван от ТУ-Габрово, обект за образование, игрище и лекоатлетическа писта, намиращи се в град Габрово, квартал „Сирмани“. Процедурата завършва с подписване на договор през февруари 2022 г. със Сдружение Футболен клуб „Орловец – 94“.

Приходите от наеми по договори и от ношувки през мандатния период са представени в Таблица 7.2 и Таблица 7.3.

Таблица 7.2. Приходи от наеми по договори, лв.

№	Показатели	2020 г.	2021 г.	2022 г.	До 09.2023 г.
1.	Приходи от наеми на търговски обекти	33 417	35 987	31 069	32 969
2.	Приходи от наеми на студентски общежития	57 753	54 442	55 558	42 222
3.	Приходи от наеми на ведомствени жилища	3090	3270	4932	4185

Таблица 7.3. Приходи от ношувки, лв.

№	Обект	2020 г.	2021 г.	2022 г.	До 09.2023 г.
1.	Хотел УК6	22 597	13 148	32 519	49 571 лв.
2.	Студентско общежитие УК6	4990	2234	-	10 374 лв.
3.	База „Потока”	4020	4830	8747	3972
4.	База с. Младен				
5.	УчКЦ				

7.2.1.2. Поддържане на материалната база

Поддържането на материалната база включва дейности по основни и текущи ремонти на сградния фонд, хигиенизиране на помещенията, облагородяване на прилежащите територии – паркинги, тротоари и зелени площи.

През мандатния период, чрез предварително систематизиране по степен на необходимост и разход на средства, са извършвани ремонтни дейности във всички учебни корпуси и бази на Университета (Таблица 7.4):

- ремонт, почистване и възстановяване на покриви на учебни корпуси, централен склад, учебни халета и сгради в комплекс „Вили” и в база „Потока”;
- ремонти в учебните корпуси, свързани с отстраняване на повреди и аварии на ВиК инсталациите, ремонт на санитарните помещения и отоплителната система, подмяна на радиатори;
- ремонти, свързани с електроинсталации, осветление, електрически табла, електрически контакти, електрически машини и съоръжения;
- строително-монтажни работи (СМР): боядисване на кабинети, зали и лаборатории; възстановяване и почистване на шахти, отводнителни канали и водосточни тръби; зидане и измазване на фуги и стени, възстановяване на фаянс, тротоари и подпорни стени;
- целогодишно поддържане и почистване на прилежащите територии, на зелените площи и паркинги към всички учебни корпуси и сгради на Университета.

През мандатния период са извършени СМР, свързани с изпълнението на проект BG05M2OP001-1.002-0023 Център за компетентност „Интелигентни мехатрони, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“, финансиран от ОП НОИР. В обхвата на проекта са заложили преустройство и строителство в три подобекта на територията на Университета – сграда „Вила 2”, лаборатория 1013 в УК1 и хале в УК5. Общата стойност на инвестираните средства за проектиране, строителен надзор и изпълнение на СМР възлиза на 1 883 602 лева.

Във връзка с изпълнението на проекти BG05M2OP001-1.001-0008 Център за върхови постижения „Национален център по мехатроника и чисти технологии” и BG05M2OP001-1.002-0006 Център за компетентност „Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска” (Quasar) по ОП НОИР е предвидено изграждане на „Научноизследователски комплекс – лаборатории, зали, складове”, финансирано от бюджета на ТУ-Габрово. Заложени са преустройство и строителство в сграда „Вила 1”. Общата стойност на инвестираните средства за проектиране, строителен надзор и изпълнение на СМР възлиза на 274 440 лв.

Завършването на заложените СМР по проектите по ОП НОИР е приключило през месец март 2020 година.

Таблица 7.4. Реконструкция и модернизация на сградния фонд (основни и текущи ремонти)

2020 г.	
Ремонтни дейности в учебни корпуси УК2, УК2А и УК3	43 812 лв.
Ремонтни дейности в Студентско общежитие УК6	3500 лв.
Ремонтни дейности в Хотел към УК6	2500 лв.
Ремонтни дейности в Университетска библиотека	11 890 лв.
Изграждане на СОТ и на система за видеонаблюдение в сграда на Вила 1 и на СОТ в двете сгради на Вила 2	14 508 лв.
Общо	76 210 лв.
2021 г.	
Ремонтни дейности в УК3	2972 лв.
Ремонт на покриви в УК3, УК6, трафопост УК5, УК5 и УК1	24 500 лв.
Строително-монтажни работи в Технологичния парк: „Асфалтиране на алеи в ПИ Вили”	58 082 лв.
Проектиране на СМР за обект „Основен ремонт с реконструкция и енергоспестяващи мерки на почивна станция в с. Потока на Технически университет – Габрово“.	8760 лв.
Проектиране на СМР за обект „Основен ремонт, реконструкция и въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда Битова къща”, част от Технологичния парк	5760 лв.

Таблица 7.4

Поставяне на алуминиеви щори в сгради на Технологичния парк на ТУ-Габрово	1554 лв.
СМР и обзавеждане на стаи в база УчКЦ	60 495 лв.
Проектиране на СМР за обект „Благоустройство на част от терена на ТУ-Габрово, включително паркинг южно от Учебен корпус №1“	14 388 лв.
СМР „Благоустройство на част от терена на ТУ-Габрово, включително паркинг южно от Учебен корпус № 1“	274 286 лв.
СМР „Изпълнение на услуга по премахване на съществуваща и засаждане на нова растителност на част от терена на ТУ-Габрово, южно от Учебен корпус № 1“	35 789 лв.
Упражняване на строителен и авторски надзор при изпълнение на СМР „Благоустройство на част от терена на ТУ-Габрово, включително паркинг южно от Учебен корпус №1“	10 886 лв.
Целогодишно поддържане на зелените площи на ТУ-Габрово	30 216 лв.
Ремонтни дейности в Студентско общежитие УК6	9122 лв.
Ремонтни дейности в Хотел към УК6	2500 лв.
Общо	539 310 лв.
2022 г.	
Ремонтни дейности в учебни корпуси УК1 и УК3	40 285 лв.
СМР - асфалтиране на подход към УК5	59 811 лв.
Доставка и монтаж на отоплителни тела към термпомпа и електрозахранване за сграда „Битова къща” в Технологичния парк	7598 лв.
Разширяване на сигнално-охранителната система на ТУ-Габрово (доставка и монтаж на СОТ за УК2, УчКЦ и лаборатория на катедра МТТ в УК6)	2000 лв.
СМР - ограждане на спортни площадки към УК2	142 000 лв.
Проектиране на СМР за обект „Основен ремонт, реконструкция и въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда Битова къща” - част от Технологичния парк	8760 лв.
СМР за обект „Основен ремонт, реконструкция и въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда Битова къща” - част от Технологичния парк	246 244 лв.
Управление на строителен и авторски надзор на СМР за обект „Основен ремонт, реконструкция и въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда Битова къща”	9900 лв.
Целогодишно поддържане на зелените площи на ТУ-Габрово.	26 680 лв.
Ремонтни дейности в Хотел към УК6	1800 лв.
Общо	545 078 лв.
2023 г.	
Ремонт на учебна зала в УК1 и доставка и монтаж на мебелно обзавеждане	47 714 лв.
Доставка и монтаж на алуминиева врата в лаборатория в Центъра за компетентност „Интелигентни мехатрони, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“	2000 лв.
Монтаж и изграждане на кабелно трасе и сигнално-охранителна система с видеонаблюдение на спортни игрища към УК2. Разчертаване на спортни площадки	13 617 лв.
Ремонтни дейности по възстановяване и разширяване на фотоволтаичната система на сграда на Вила 2 в Технологичния парк	16 658 лв.
СМР и вътрешно обзавеждане в кафе барче в Университетската библиотека	9200 лв.
СМР „Изграждане на фотоволтаична система 16 kW в сграда Ректорат на ТУ-Габрово“ – проектиране, доставка, монтаж и присъединяване към електроразпределителната мрежа	43 104 лв.
Целогодишно поддържане на зелените площи на ТУ-Габрово.	34 704 лв.
Ремонтни дейности в Хотел към УК6	2900 лв.
Общо	169 897 лв.

Поддържането на хигиената в корпусите на ТУ-Габрово през мандатния период е извършвано от 20 чистачки. Вложени са хигиенни материали и инвентар на обща стойност 57 275 лв. (Таблица 7.6).

7.2.1.3. Опазване на собствеността

Опазването на собствеността от външни и други нерегламентирани посегателства се осъществява чрез монтираната в корпусите сигнално-охранителна техника и договор за охрана с фирма „СОТ – Сигнално охранителна техника” ЕООД, град София. За осъществяване на пропускателния режим в сградите са назначени 13 служители на длъжност портиер.

С пожароизвестителни системи (ПИС) са осигурени Университетската библиотека, учебни корпуси УК1, УК2, УК2А и УК5 и Технологичният парк..

С цел противопожарна превенция и изпълнение на изискванията на нормативната база, с вътрешни заповеди и подписани договори ежегодно се осигуряват надзорът на съоръженията с повишена опасност, сигурността на мълниезащитата на корпусите, изправността на електрическите уреди и електрическите контакти, годността на пожарогасителите, изправността на пожарните кранове и асансьорните уредби.

В изпълнение на чл. 12, ал. 1 на Закона за държавната собственост задължително ежегодно се застрахова застроена публична държавна собственост на ТУ-Габрово.

Сравнение на направените разходи за мандатния период е представено в Таблица 7.5.

Таблица 7.5. Разходи по опазване на собствеността

№	Показатели	2020 г.	2021 г.	2022 г.	До 09.2023 г.
1.	Охрана на ТУ-Габрово (охрана на учебни корпуси и сграда на общежитие към УК6)	4453 лв. Охрана чрез СОТ	4968 лв. Охрана чрез СОТ	6588 лв. Охрана чрез СОТ	4389 лв. Охрана чрез СОТ
2.	Абонамент, поддръжка и ремонт на ПИС	200 лв./мес.	300 лв./мес.	300 лв./мес.	300 лв./мес.
3.	Ремонт и презареждане на пожарогасители	0 лв.	2872 лв.	2917	3498 лв.
4.	Годишно обслужване на вътрешни пожарни кранове и касети	924 лв.	972 лв.	1020 лв.	1530 лв.
5.	Абонаментна поддръжка и ремонт на асансьорни уредби (АУ)	312 лв./мес. за 5 бр. АУ	312 лв./мес. за 5 бр. АУ	312 лв./мес. за 5 бр. АУ	348 лв./мес. за 5 бр. АУ
6.	Технически надзор на СПО Технически надзор на АУ	780 лв. Отложен за 01.2021 г.	1020 лв. 220 лв.	1752 лв. 220 лв.	576 лв. 220 лв.
7.	Измерване на газови емисии, изпускани в атмосферата	Няма измерване	1818 лв.	Няма измерване	Няма измерване
8.	Дезинфекция и дератизация – ДДД обеззаразяване на обекти: - Абонаментна поддръжка - Допълнителни дейности по дезинфекции	2098 лв.	1685 лв.	1442 лв.	2100 лв.
9.	Застраховка публична държавна собственост	5 839 лв.	3 354 лв.	3 271 лв.	3 222 лв.
10	Абонаментно техническо обслужване на газови съоръжения	1620 лв.	1620 лв.	1782 лв.	1782 лв.
11.	Поддържане на зелени прилежащи площи към УК1, УК2, УК3, УБ, УК6 и Технопарк	22 670 лв.	30 216 лв.	32 016 лв.	34 704 лв.

7.2.2. Управление на разходите

При изразходването на средствата за административни и стопански разходи в Университета са спазвани разпоредбите на Закона за държавния бюджет, действащото законодателство за управление на собствеността и *Системата за вътрешен контрол на ТУ-Габрово*. С действащите вътрешни правила и заповеди ръководството на Университета се стреми да минимизира рисковете от разхищения на материали, енергоносители – ток и горива, на вода и телефони, като се използва икономично и ефективно ограниченият паричен ресурс.

Направените разходи по вид и стойност са представени в *Таблица 7.6*. За 2022 г. и 2023 г. посочените суми са по-високи от тези през предходните години в резултат на увеличаване на цените на електроенергията и на природния газ за отопление.

Таблица 7.6. Справка за разходите, лв.

Вид на разхода	2020 г.	2021 г.	2022 г.	До 09.2023 г.
Електрическа енергия	110 435	144 263	177 198	174 707
Гориво за отопление: природен газ	122 664	141 998	237 570	162 510
Вода	26 459	18 078	23 577	17 274
Телефонни разходи	10 056	11 934	20 021	21 103
Хигиенни, почистващи препарати и консумативи	15 174	10 231	16 760	15 110
Пране бельо – хотел и почивни бази	2630	1912	4804	2841

8. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ

Заложените приоритети в *Мандатната програма на ръководството на Технически университет – Габрово за периода 2019–2023 година* са изпълнявани посредством обезпечаване на основните дейности на висшето училище с финансови средства, получени от:

- Трансфери от държавния бюджет по чл. 90, ал. 3 от ЗВО.
- Собствени приходи.
- Трансфери за изпълнение на проекти, финансирани от Европейския съюз.

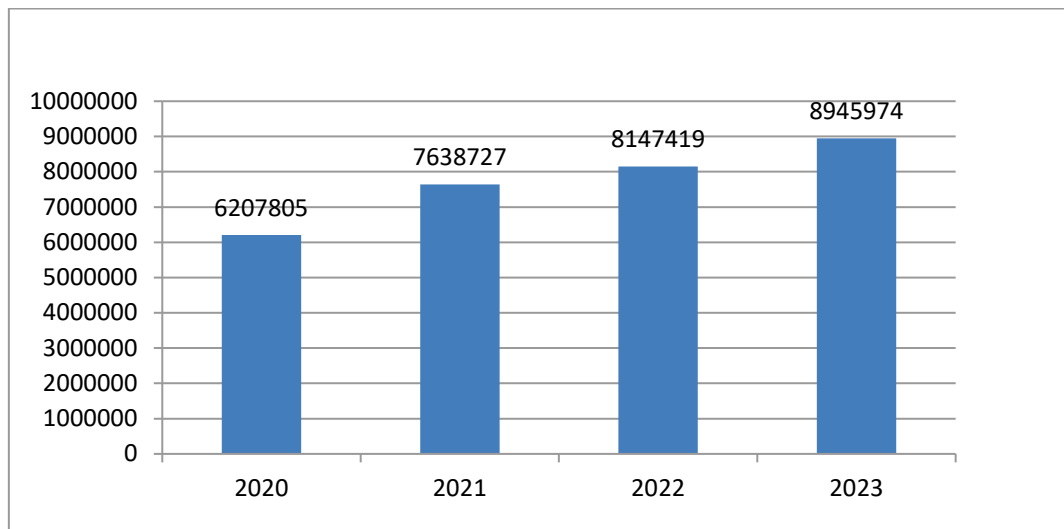
Елементите, от които е съставен държавния трансфер по чл. 90, ал. 3 от ЗВО, са:

- Трансфери за издръжка на обучението.
- Трансфери за присъщата за висшето училище научноизследователска и художествено-творческа дейност и за издаване на учебници и научни трудове.
- Трансфери за социално-битови разходи за студентите и докторантите, като в т.ч. се включват трансфери за стипендии и трансфери за студентските столове и общежития.
- Трансфери за капиталови разходи.

Общият размер на годишните трансфери, получени от държавния бюджет на Република България през периода, е показан на *Фиг. 8.1*.

Забелязва се тенденция към увеличаване на трансферите, получавани от държавния бюджет на Република България. Това се дължи на по-високите коефициенти за някои професионални направления, които водят до увеличаване на размера на средствата, предоставяни за издръжка на тези професионални направления. Продължава обаче тенденцията за намаляване на средно приравнения брой студенти и докторанти в ТУ-Габрово, както и в предходния мандатен период. Средно приравненият брой студенти и докторанти, обучаващи се в ТУ-Габрово и ТК-Ловеч през всяка от годините на мандата, е, както следва: през 2020 г. - 2123, през 2021 г. – 2294, през 2022 г. – 2433 и през 2023 г. – 2506.

Увеличението на държавните трансфери през периода е с 42%, а средно приравненият брой студенти за периода е намалял с 12,6% спрямо предходния мандатен период. Видно е, че намалението на средно приравнения брой студенти засега не е повлияло върху размера на държавните трансфери.

Фиг. 8.1. Годишна субсидия, лв.

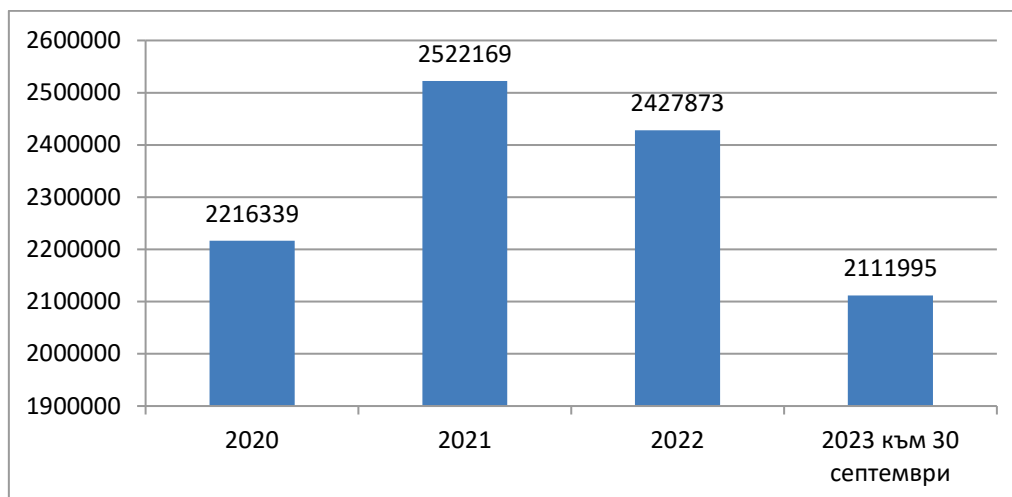
Елементите, които формират собствените приходи в ТУ-Габрово, са:

- Приходи от такси на студенти и докторанти.
- Приходи от такси за обучение в ЦСДК и ЦПО.
- Приходи от наеми на имущество.
- Приходи от наеми в студентските общежития.
- Приходи от студентските столове.
- Приходи от нощувки в почивните бази, хотела и общежитията, стопанисвани от Университета.
- Приходи от Печатна база.
- Приходи от продажби на учебници.
- Други приходи.

Най-голям относителен дял в размера на собствените приходи имат приходите от такси на студенти и докторанти.

През мандатния период размерът на собствените приходи е нараснал с 11,6%, което се дължи на минималното увеличение на размера на студентските такси през годините.

Общият размер на собствените приходи в бюджета през периода е показан на *Фиг. 8.2.*

Фиг. 8.2. Собствени приходи, лв.

През мандатния период разходите по бюджета на Технически университет – Габрово са основно за:

- ✓ Възнаграждения.
- ✓ Осигурителни вноски.
- ✓ Текуща издръжка.
- ✓ Капиталови разходи.

Най-голям относителен дял в размера на разходите заемат разходите за възнаграждения, които за периода са:

- За 2020 г. – 5 000 582 лв. при средногодишна щатна численост 274 щатни бройки – 60,8% от общия размер на разходите.

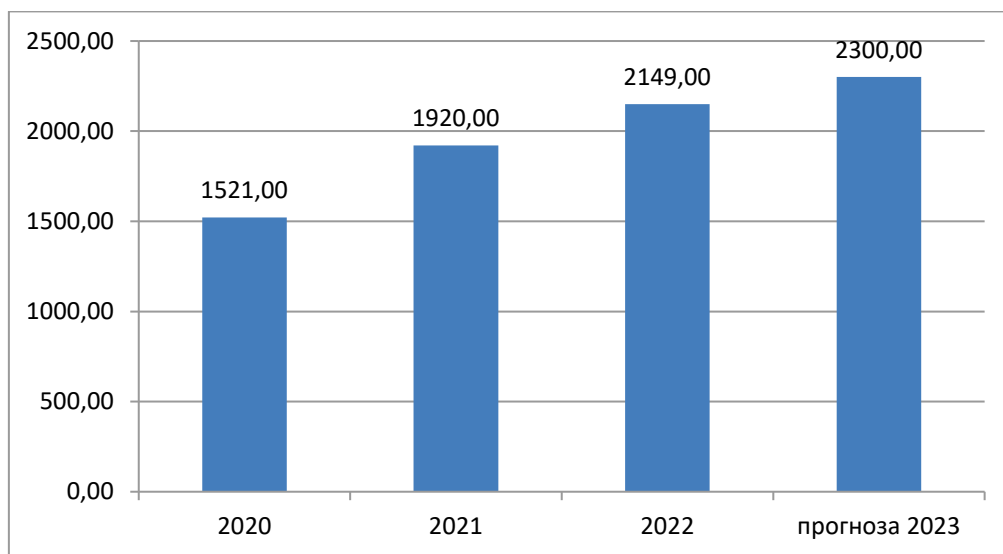
- За 2021 г. – 6 383 334 лв. при средногодишна щатна численост 277 щатни бройки – 61,8% от общия размер на разходите.

- За 2022 г. – 6 732 078 лв. при средногодишна щатна численост 261 щатни бройки – 60,4% от общия размер на разходите.

- За 2023 г. – 5 093 547 лв. при средногодишна щатна численост 266 щатни бройки – 60,4% от общия размер на разходите.

Средната брутна заплата на персонала за 2020 г. е 1521 лева, за 2021 г. – 1920 лева, за 2022 г. – 2149 лева и очаквано изпълнение за 2023 г. – 2300 лева. През периода 2020 – 2023 г. средната месечна брутна заплата се е увеличила с 51%.

Нарастването на средната месечна брутна заплата в ТУ-Габрово е отразено на *Фиг. 8.3.*

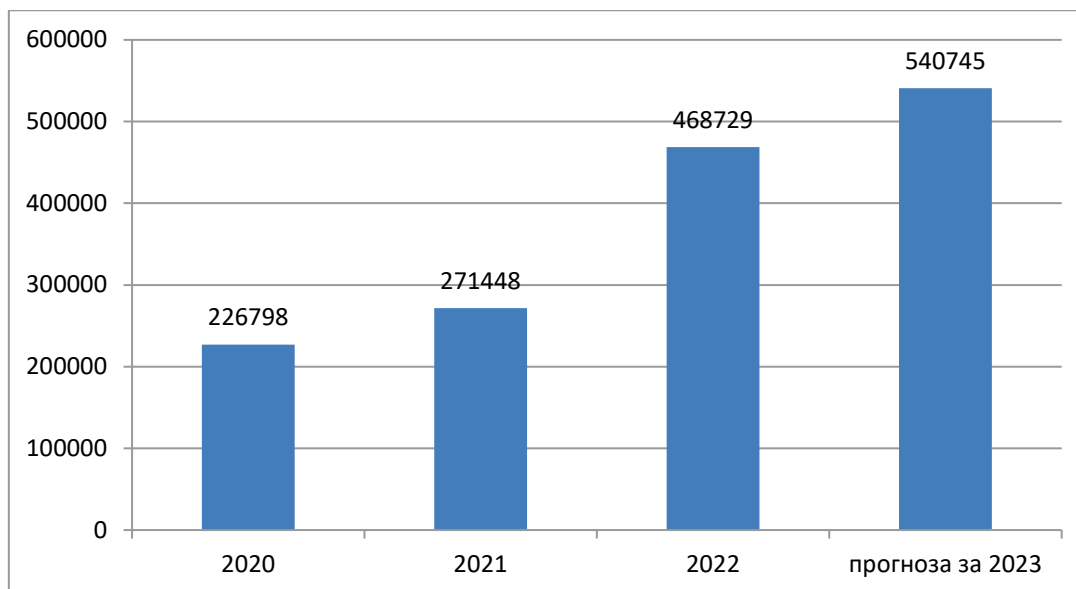

Фиг. 8.3. Средна брутна месечна щатна заплата, лв.

През всяка от годините на мандатния период за капиталови разходи са предоставяни средно годишно над 250 000 лева. Това допринася за подобряване на цялата материално-техническа база. Разходите за текуща издръжка са устойчиви като тенденция и това дава възможност на Университета да бъде в стабилно финансово състояние към края на мандата.

Най-голям относителен дял в разходите за издръжка в ТУ-Габрово имат разходите за вода, горива и енергия (*Фиг. 8.4.*).

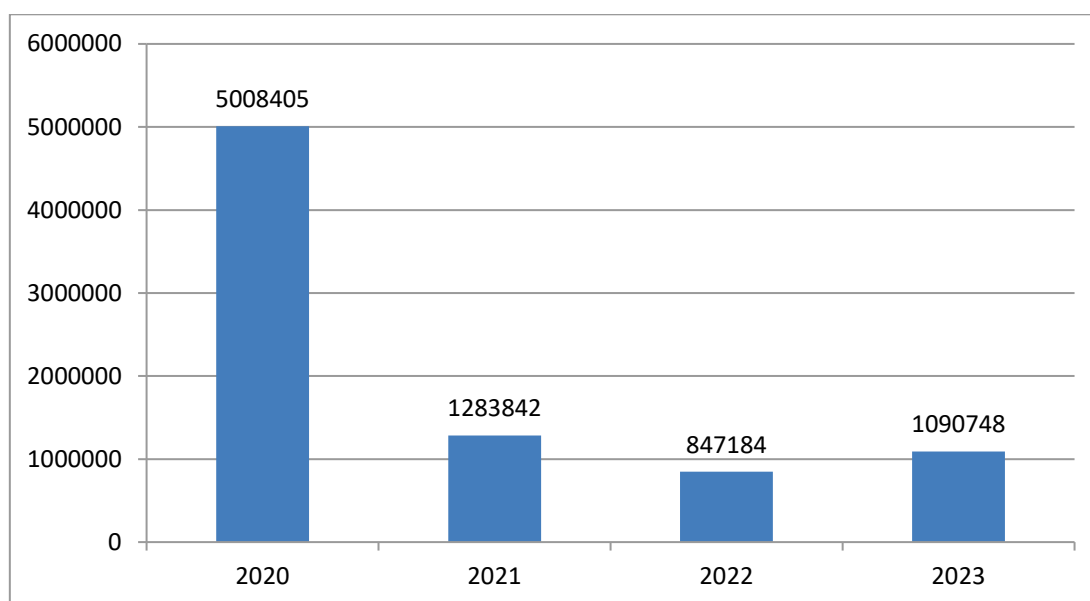
Разходите за вода, горива и енергия през мандатния период са нараснали повече от два пъти, ако се сравнят първата и последната година. Въпреки всички мерки предприети от ръководството на Университета за оптимизация на разходите, без това да се отразява на качеството на работа, увеличението на цените на енергоносителите доведе до сериозен ръст на разходите за отопление, осветление и горива. Очакванията са до края на 2023 г. разходите за вода, горива и енергия да не надхвърлят 500 000 лева.

Фиг. 8.4. Разходи за вода, горива и енергия, лв.

През периода 2020 – 2023 г. в ТУ-Габрово са изпълнявани проекти, финансирани от оперативните програми на Европейския съюз, международни проекти, финансирани от програмата „Еразъм+“, проекти, финансирани от Фонд „Научни изследвания“, и съвместни проекти с други висши училища от страната. Всички проекти са изпълнявани при спазване на посочените в тях правила за допустимост на разходите, строго съблюдаване на финансовата дисциплина и правилно и коректно отчитане на дейностите пред финансиращите органи. Поради тези причини всички приключили проекти са финансирани изцяло и не са налагани никакви финансови корекции от страна на Управляващите органи на съответните програми.

Получените средства по проекти, финансирани от оперативните програми на Европейския съюз и от други международни програми, по години може да се видят от Фиг. 8.5.

Фиг. 8.5. Средства по проекти, финансирани от оперативни програми на Европейския съюз и други международни програми, лв.

От представените данни се вижда, че най-голям е размерът на получените средства през 2020 г., което е логично обяснимо с факта, че изпълнението на дейностите по проектите от новия програмен период 2014 – 2020 г. е стартирало едва през 2018 г.

С получените средства по Оперативните програми на Европейския съюз и други международни програми са изплатени възнаграждения и осигурителни вноски на участниците в тези проекти – преподаватели и служители на ТУ-Габрово, на стойност 1 755 366 лева. Съществена част от средствата са използвани за подобряване на материално-техническата база на Университета, като са доставени машини и оборудване на стойност 2 315 199 лева и компютърна техника на стойност 132 263 лева. Изплатени са стипендии на студенти и докторанти в размер на 621 600 лева.

От представените данни може да бъде направен изводът, че през периода 2020 – 2023 г. ТУ-Габрово, като бенефициент и партньор при изпълнение на дейности по проекти, финансирани от Европейския съюз, е успял да привлече значителен ресурс, който е спомогнал за професионалното развитие на преподавателите и служителите и за повишаване на административния капацитет на персонала, както и за утвърждаване на престижа на ТУ-Габрово като образователна и научноизследователска структура не само в България, но и в редица държави от Европейския съюз.

През изминалия мандат са извършени одити на ТУ-Габрово за законосъобразност на изразходване на средствата от Агенция „Държавна финансова инспекция“ и от Сметна палата на Република България. Констатациите на двете институции са, че няма направени закононарушения при изразходване на публичните средства, всички направени препоръки са изпълнени, спазена е финансовата дисциплина и се прилагат всички изисквания на действащата нормативна база в областта на публичните финанси.

През мандатния период са предприети мерки за оптимизиране на действащата вътрешна нормативна уредба в областта на финансовото управление. Приети са нови *Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки в Технически университет - Габрово*, актуализирана е *Системата за вътрешен контрол в Технически университет – Габрово*. Промените, направени във вътрешните нормативни документи, допринасят за по-добро управление на финансовите средства на Университета и за оптимално изразходване на публичния ресурс с оглед постигане на добри резултати в дейностите, свързани с обучението на студенти и докторанти и с научноизследователската работа на преподавателите и младите учени.

В заключение трябва да се отбележи, че през мандатния период финансовото управление на Университета е било законосъобразно, целесъобразно, ефективно и ефикасно. Стремешът на ръководството е бил посредством финансовите възможности, с които разполага висшето училище, то да се утвърди като важен фактор в образователната система в Република България, както и като научноизследователски център с авторитет не само у нас, но и в Европа.

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите, постигнати през мандатния период, са положителни и отговарят на основните задачи, заложи в *Мандатната програма на ръководството на Технически университет – Габрово за периода 2019 – 2023 година*.

- *Учебната дейност е организирана и проведена в съответствие със Закона за висшето образование, Правилника за дейността на Технически университет – Габрово, Правилника за организация на учебната дейност, Правилника за натрупване и трансфер на кредити, Правилника за приемане и обучение на докторанти в ТУ-Габрово и решенията на Академичния съвет.*
- *В съответствие с пазарните изисквания и потребностите на бизнеса са актуализирани специалностите за редовна и задочна форма на обучение в Технически университет – Габрово. Разкрити са пет нови специалности – една специалност в ОКС „професионален бакалавър“, две специалности в ОКС „бакалавър“ и две специалности в ОКС „магистър“. Разработени са и девет нови съвместни специалности (една специалност в ОКС „бакалавър“ и осем специалности в ОКС „магистър“) с други български университети. За новите специалности е приета съответна учебна документация.*
- *Приета е нова учебна документация (квалификационни характеристики, учебни планове и учебни програми) за 27 специалности в ОКС „магистър“, по която са реализирани прием и обучение на студенти от учебната 2021/2022 година. В съответствие с мнението на студентите и на потребителите на кадри са актуализирани: учебните планове на 15 специалности (6 специалности в ОКС „професионален бакалавър“, 5 специалности в ОКС „бакалавър“ и 4 специалности в ОКС „магистър“). Актуализиран е и Груповият учебен план за подготовка на докторанти.*
- *Бизнес-ориентираното обучение, съчетаващо теоретично обучение в Университета и практическо обучение във фирмите, се утвърди като ефективна форма за организация на учебния процес, която гарантира успешна реализация на студентите и намира подкрепа сред работодателите в страната. При тази форма на организация на обучението през мандатния период са обучавани 598 студенти от факултети „Машиностроене и уредостроене“, „Електротехника и електроника“ и „Стопански“.*
- *Организирана е и е провеждана активна целогодишна кандидатстудентска кампания за прием на студенти във всички образователно-квалификационни степени и форми на обучение. Разширен е образователният маркетинг за привличане на български и чуждестранни студенти и е усъвършенствана кандидатстудентската политика чрез прилагане на гъвкави форми за прием на студенти.*
- *Създадени са условия за провеждане, развитие и стимулиране на електронното и дистанционното обучение с участие на всички студенти и преподаватели на ТУ-Габрово посредством платформата за електронно и дистанционно обучение DMoodle и платформата за провеждане на онлайн срещи Microsoft Teams. Организирани са и са проведени обучения на академичния състав в областта на иновативните образователни технологии, както и за придобиване на ключови дигитални компетентности и за повишаване на дигиталните умения. Оказвана е методическа помощ на авторите при разработването на електронни материали и ресурси. Приоритетно е финансирано разработването на електронни учебни пособия, които се публикуват в Електронното издателство на ТУ-Габрово, развива се виртуалната библиотека.*

- *Центърът за следдипломна квалификация и Центърът за професионално обучение са водещи звена за повишаване на квалификацията и за професионално обучение на студенти и граждани в условията на голяма конкуренция в сферата на образователните услуги. Организиран са и са проведени 110 квалификационни курса. Разкрити са 8 нови специалности за следдипломна квалификация.*
- *Научните изследвания, финансирани от държавния бюджет, са организирани и проведени в съответствие с изискванията на Министерството на образованието и науката и на Системата за организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания в ТУ-Габрово. Реализирани са 96 научноизследователски проекта, резултатите от които са отразени в публикации в научни списания, симпозиуми и конференции. Съвместната научна работа на преподаватели, студенти и докторанти при реализиране на тези проекти е отразена и в Студентската научна сесия, по време на която са представени 281 доклада в три научни направления.*
- *Активността на преподавателите от ТУ–Габрово при ръководство и/или участие в национални и международни научноизследователски проекти е на високо ниво. Реализирани са: три проекта по Фонд „Научни изследвания” в партньорство с други висши училища и Българска академия на науките; четири проекта по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г.; два проекта по Националната пътна карта за научна инфраструктура; четири проект по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.; три международни научноизследователски проекта (два - по програма „Хоризонт 2020“ и един – по Програмата за участие на UNESCO).*
- *С цел развитие на иновациите, технологиите, науката и предприемачеството, както и за подобряване на обмена на знания между академичните среди и бизнес общността, държавата и обществото е създаден е Технологичният парк на ТУ–Габрово. Габрово Тех Парк обединява научноизследователската инфраструктура, изградена в рамките на центровете за компетентност и на Центъра за върхови постижения на територията на Университета, и разполага с високо-технологично оборудване за научноизследователска, научно-приложна и приложна дейност. Три от лабораториите в Технологичния парк са в процес на акредитация по БДС ІЕС 17025 за изпитване и калибриране.*
- *Публикационната дейност на академичния състав е на добро ниво. Публикувани са 791 статии и доклада, като реферираните в Scopus и/или Web of Science публикации са 174, от които 50 са статии в списания с импакт фактор. Издадени са шест броя на списание „Известия на Технически университет – Габрово”.*
- *Международната научна конференция UNITECH се провежда ежегодно на високо ниво, като броят на представените доклади през мандатния период е 517. С голям интерес от страна на участници и гости преминават дискусиите по време на пленарните сесии на конференцията, на заседанията по секции и на организираните кръгли маси.*
- *Технически университет – Габрово разполага с академичен състав на основен трудов договор, който отговаря на изискванията на Закона за висшето образование и осигурява качеството на учебния процес и научно-изследователската дейност.*
- *Осигурено е качествено и устойчиво развитие на академичния състав по реда на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането му и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на*

академични длъжности в Технически университет – Габрово. През мандатния период 9 преподаватели успешно са защитили дисертации за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, 3 преподаватели са заели академичната длъжност „професор“, 10 – академичната длъжност „доцент“, 12 – академичната длъжност „главен асистент“ и 18 – академичната длъжност „асистент“.

- Успешно се развива сътрудничеството с висшите училища, с които ТУ-Габрово е в договорни отношения, като се съчетава с възможностите, предоставяни от програмите на Европейския съюз. Университетът поддържа контакти със 77 чуждестранни висши училища от 27 страни. Включен е в Европейската мрежа от иновативни висши училища (ENIHEI) и като асоцииран партньор в консорциум за представяне на Enterprise Europe Network в България през следващия програмен период (2022 – 2025 г.).
- Условия за приобщаване на ТУ-Габрово към Европейското образователно и научноизследователско пространство създава участието на преподавателския състав в образователни и научноизследователски проекти, финансирани по програми на Европейския съюз и по оперативни програми. През мандатния период са реализирани 25 проекта, финансирани по програма „Еразъм+“, програма „Хоризонт 2020“, програма „Хоризонт Европа“, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ и Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.
- Активно се реализират дейностите, свързани с мобилност на студенти, преподаватели и преподавателски състав по програма „Еразъм+“ в рамките на подписаните 74 споразумения за двустранно сътрудничество с партньорски университети от програмни и партниращи страни. Реализирани са 48 изходящи и 11 входящи студентски мобилности и 124 изходящи и 55 входящи преподавателски мобилности.
- В съответствие със Стратегията за интернационализация на Технически университет – Габрово за периода 202 – 2030 г. в ТУ-Габрово са създадени условия за съвместно обучение с чуждестранни образователни институции. Подписани са споразумения между ТУ-Габрово и Университета по приложни науки – Шмалкалден, Германия за съвместно обучение и издаване на двойни дипломи за ОКС „бакалавър“ по всички специалности в професионални направления 5.2 Електротехника, електроника и автоматика и 5.3 Комуникационна и компютърна техника и по специалности „Мехатроника“ и „Компютърни технологии в машиностроенето“ в професионално направление 5.1 Машинно инженерство. Продължава работата и по договора, сключен между ТУ-Габрово и Университета по приложни науки в Митвайда за съвместно обучение по специалност „Индустриален мениджмънт - иновации и бизнес развитие“, ОКС „магистър“.
- Материално-техническата база за учебния процес и научните изследвания непрекъснато се развива и обогатява със специализирано оборудване, компютърна и измервателна техника. Непрекъснато се усъвършенства и информационната база за обучение и изследователска дейност. Университетската библиотека се развива като съвременна институция с модерна информационна система. Университетската компютърна мрежа и Университетската информационна система гарантират качествено изпълнение на дейностите в образователната и научноизследователската сфера.

- *В ТУ-Габрово успешно функционира и се усъвършенства Системата за управление на качеството, която е сертифицирана по стандарт ISO 9001:2015 до 18.10.2025 година.*
- *Приети са нови стратегически документи, правилници и университетски стандарти и са актуализирани основни вътрешнонормативни документи, необходими за ефективното управление и функциониране на ТУ-Габрово.*
- *Успешно са приключили процедурите за: програмна акредитация на професионални направления 5.2 Електротехника, електроника и автоматика и 3.7 Администрация и управление; програмна акредитация на 4 докторски програми във факултет „Машиностроене и уредостроене“, 8 докторски програми във факултет „Електротехника и електроника“ и на една докторска програма във факултет „Стопански“; САНК на Технически университет – Габрово и на професионални направления 3.4 Социални дейности, 3.7 Администрация и управление, 5.1 Машинно инженерство, 5.2 Електротехника, електроника и автоматика, 5.3 Комуникационна и компютърна техника, 5.6 Материали и материалознание и 5.13 Общо инженерство.*
- *Финансовото състояние на Технически университет – Габрово е стабилно и позволява да се изпълняват поставените цели и задачи както в оперативен, така и в стратегически план.*